

Az Isaszegi Damjanich János Általános Iskola Pedagógiai Programja

Készítette: az Isaszegi Damjanich János Általános Iskola tantestülete - 2022. augusztus 30.

Jóváhagyta: az intézmény vezetője – Zentai Piroska

Tartalom

BEVEZETŐ.....	5
Az iskola története	5
Az iskola küldetésnyilatkozata	6
1. A pedagógiai program jogszabályi háttere	9
Az iskola működésének törvényi alapja: az Alapító Okirat.....	10
1.1. Szakmai alapdokumentum.....	10
A pedagógiai Program nyilvánosságra hozatala	12
2. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA	13
2.1 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei	13
2.2 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka célja.....	14
2.3 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka feladatai.....	38
2.4 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai	40
2.5 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	42
2.6 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	45
2.7 A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység	47
2.8 A sajátos nevelési igényű tanulók nevelése és oktatása integráltan vagy külön tagozaton ...	50
2.8.1 Sajátos nevelésű tanulók nevelése és oktatása integráltan.....	50
2.8.2 Sajátos nevelési igényű tanulók oktatása külön tagozaton	54
2.9.1 HÍD 2. program.....	55
2.9.2 Felnőtt oktatás általános iskolai tagozaton	56
2.10 A tehetség kibontakoztatását segítő tevékenységek	56
2.10.1 Emelt óraszámú informatikaoktatás, a tehetséggondozás és esélyegyenlőség színtere	57
2.10.2 Emelt óraszámú angol nyelvoktatás, mint a tehetséggondozás színtere.....	58
2.11 Egész napos iskola	59
2.13 A szülő, a tanuló és a pedagógus együttműködésének formái.....	63
2.14 A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	65
2.14.1 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek.....	67
2.15 Teljes körű egészségnevelési program.....	70

2.16 Környezeti nevelés.....	70
2.17 Fogyasztóvédelemmel összefüggő feladatok.....	71
2.18 Közlekedésre nevelés programja	74
2.19 A társadalmi bűnmegelőzés és áldozattá válás megelőzési programja.....	77
2.21 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka ellenőrzési, mérési, értékelési rendszere.....	85
2.21.4 A neveltségi állapot mérése, értékelése	91
2.21.5 A tanulók tudásának értékelése.....	95
2.21.5.1 Az alsó tagozaton használt szöveges értékelés módja	96
2.21.6 Vizsgarend	97
2.22 A tanulók felvétele	98
2.23 A tanulók intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai.....	80
2.24 A pedagógiai program végrehajtását segítő eszközök, felszerelések jegyzéke	99
3.1 A Helyi Tanterv	101
Normál tantervű osztályok.....	
Emelt óraszámú informatikát oktató osztályok.....	
Emelt óraszámú angol nyelvet oktató osztályok.....	
SNI tagozat.....	
3.2 A helyi tanterv felépítése - Az intézmény tantárgyi rendszere, óraterve	102
3.3 Kulcskompetenciák fejlesztése	112
3.4 IKT - IKT alapú oktatás	112
3.6 Nem szakrendszerű oktatás az 5. és a 6. évfolyamon	115
3.7 Alkalmazandó tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei..	115
3.8 A magasabb évfolyamba lépés feltételei.....	117
3.9 Az önálló tanulásra feladott írásbeli - szóbeli feladatok meghatározásának elvei, korlátai	119
3.12 Demokráciára nevelés modul beszámítása az iskolai évfolyam sikeres befejezéséhez.....	122
3.13 A tanulók fizikai állapotának mérése.....	122
MELLÉKLETEK.....	128
Egész napos iskola	129
IPR – Projektoktatás	139
Teljeskörű egészségnevelés	167
Iskolai környezeti nevelés.....	168
Kötelező eszközjegyzék.....	181

IKT stratégia 2016-2021	182
Mindennapos testnevelés	197
Nem-szakrendszerű oktatás.....	206
Tanulók fizikai állapotának mérése - NETFIT	223
„Az energiára fordított energia megtérül” TÁMOP projekt	230
„Tanulás tanulása” TÁMOP témahét.....	237

BEVEZETŐ

Az iskola története

Az Isaszegi Damjanich János Általános Iskola 2022-ben ünnepli alapításának 117. évfordulóját.

Iskolánk életéből kiemelt, az intézmény életét meghatározó események:

- az első iskola római katolikus iskolaként működött egy-két tanerővel, a dokumentumok szerint a plébánia mellett.
- **1904-1905 felépült az iskola**
Az első pecséten ez állt: Isaszegi **Állami Elemi Népiskola**.
Az első igazgató Schwarcz János
- 1958. Engedélyezi 66.041-1/1958. számú határozatával a Pest Megyei Tanács VB Művelődésügyi Osztálya a **Damjanich János Általános Iskola** név viselését **intézményünknek**.
- 2005. EU-s pályázaton nyert pénzből átalakítottuk az iskola tetőterét és kialakítottunk 3 informatika termet.
- 2010. május 3-án birtokba vettük a felújított és új épületszárnyal kibővített iskolánkat. A beruházás uniós forrásból készült, melyet a Képviselő testület jelentősen kiegészített.
- 2013. január elsejétől az iskola fenntartója a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Gödöllői tankerülete
- 2017. január 01-től iskolánk fenntartója a Dunakeszi Tankerületi Központ

A több mint századnyi időt megélt intézmény a község egyetlen művelődési és kulturális központja volt hosszú éveken keresztül. Vállalta a felnőttképzést, tanfolyamokat, gazdaképzést, kiállítások, kulturális események megszervezését is.

Az isaszegiek életében meghatározó a Damjanich Iskola, az Öregiskola. Szinte nincs Isaszegen olyan család, akinek ne lenne valamiféle köze ehhez az iskolához. Vagy Ő maga járt ide, vagy szülei, nagyszülei, dédszülei...

Az iskola küldetésnyilatkozata

Az Isaszegi Damjanich János Általános Iskola elkötelezett az értékek megőrzésében, azok megújításában, új értékek teremtésében. Felelősséget érez és vállal a településen lakó családok nevelési feladataiban, a tehetséggondozásban, a szociálisan sérült és mentálisan elhanyagolt családok felkarolásában, gyermekeik szocializációjában, hiányaik pótlásában, integrációjában.

Szervezeti felépítésünknel fogva, adottságainkkal élve el kívánjuk érni, hogy közvetlen és távolabbi lakókörnyezetünk számára adhassuk a közösséget, a kulturális mozgásteret, a családi és szociális gondoskodás általunk felvállalható részleteit, a lemaradók felkarolását, a tehetségesek esélyeinek növelését.

Valljuk, hogy nevelve oktattunk. Hatunk a gyermekek nyitott személyiségére, fejlesztjük ismereteiket, motiváljuk őket és családjaikat az önképzésben rejlő lehetőségek kiaknázására. Hisszük, hogy nincs elveszett gyermek, s ennek érdekében megteszünk mindent, amit a felkészült pedagógus megtehet, felvállalhat.

Feladatunknak tekintjük a gyermekek haza iránti tiszteletének és szeretetének kialakítását, folyamatos fejlesztését.

Számunkra első a gyermek, a gyermek mindenek felett álló érdeke.

Iskolánk vállalja a sajátos nevelési igényű gyermekek szegregált és integrált oktatását is. Programunk részletesen bemutatja, milyen szellemiség, nevelésfilozófiai alapállás jellemzi az iskola tantestületét és azt a gazdag tevékenységrendszer, amely lehetővé teszi, hogy az integrálandó tanulók is megfelelő fejlesztést kapjanak. Programunk betekintést enged a tantervekbe, megmutatva, milyen differenciálást alkalmaz egy befogadó iskola.

Az Isaszegi Damjanich János Általános Iskola a fejlesztésre váró gyermekek otthona. Olyan tudást nyújtunk tanulóinknak, amely elősegíti a világban való eligazodásukat. Iskolánkban a gyermek áll a középpontban, nem a tanterv által determinált tananyag és nem az ismeretek átadásáért felelős közeg.

Az Isaszegi Damjanich János Általános Iskola filozófiája:

A pedagógiai programban külön figyelmet szentelünk az egyéni különbségek tiszteletének. Az iskolában tanuló gyermekek között igen nagy különbség mutatkozhat a kognitív képességek, a fejlődési ütem terén, illetve az otthonról hozott ismeretek, tanulásra motiváltság szintjén.

Az Isaszegi Damjanich János Általános Iskola Pedagógiai Programjának fő célkitűzése, hogy az iskola természetes közege legyen minden tanulónak, függetlenül egyéni adottságaitól, képességeitől, fejlődési ütemétől.

Tanáraink vallják, hogy az iskola elsődleges, kiemelt feladata minden gyermeknél a biztos alapkészségek kialakítása.

A tanulók számára annyi és olyan jellegű tevékenységet kell biztosítani, amennyire és amilyenre szükségük van egy-egy ismeret biztos elsajátításához.

Cél, hogy az iskolás gyermek saját lehetőségeinek megfelelő, minél optimálisabb szintre juthasson egyéni fejlődési ütemének figyelembevételével.

A befogadó iskolákat jellemző tartalmi változtatások megvalósításához elengedhetetlenül fontos, hogy az iskolavezetés és a tantestület légköre, struktúrája, tanulásszervezési motivációja és probléma-megoldási stratégiái alapul szolgáljanak a kívánt változtatásokhoz. Csak a döntéshozatalba bevont pedagógus képes osztálymunkában olyan eljárások alkalmazására, melyek a tanulóknak erősítik a saját tanulási folyamataik terén szükséges felelősségvállalást. Annak érdekében, hogy befogadó iskolaként helyt álljunk, az alábbi gondolatokkal azonosultunk és ezek mentén építettük fel programunkat:

- pedagógiai koncepciónk gyermek-centrikus, az egyének közötti különbségeket természetesnek fogadjuk el
- megfelelő tanulásszervezéssel alakítunk ki olyan nevelési-oktatói helyzetet, amiben a gyermek a valós szükségletei szerint kap ellátást
- tantervi rugalmassággal biztosítjuk, hogy minden gyermeket az általános iskolai tanterv keretében oktassunk, vagyis a gyermekek egyfajta, de differenciált oktatásban részesüljenek,
- az értékelésünk tekintettel van az eltérő képességű gyermekekre, a gyermek fejlődésének nyomon követéséhez fényt derít arra, hogy mit sajátított el a gyermek, s melyek a legközelebbi elérendő célok a tanítás-tanulás folyamatában,

- a sajátos nevelési igényű gyermekek helyben kapják meg az eredményes tanuláshoz szükséges támogatást, melyet egyrészt a tanterv megfelelő adaptálásával, a szervezési formák és stratégiák megválasztásával, az oktatási és anyagi feltételek kihasználásával, másrészt a gyógypedagógiai segítségnyújtás helyben történő biztosításával érünk el,
- a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyeinek javítása érdekében támogatjuk ezeket a családokat, gyermekeket a minél sikeresebb iskolai munka érdekében.

Nevelőtestületünk feladatának tekinti a tanulók gondolkodásmódjába beépíteni a fenntarthatóság elméletét, annak megvalósíthatóságát, jelentőségét. Fontosnak tartjuk az ökotudatos magatartás kialakítását. Ennek érdekében iskolánk tagja a Magyarországi Ökoiskolák Hálózatának. Örökös ökoiskola vagyunk.

1. A pedagógiai program jogszabályi háttere

A legfontosabb jogszabályok:

A Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény

A Nemzeti köznevelési törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.)

Kormányrendelet

A 20/2012 (VIII.31.) EMMI rendelet

A 110/2012 (VI. 04.) Kormányrendelet a Nemzeti Alaptantervről

Az 51/2012 (XII.21.) EMMI rendelet a Kerettantervek kiadásáról

A Gyermekek védelméről szóló 1997. évi XXXI. tv. módosítása a 2002. évi IX. tv.

Az iskola működésének törvényi alapja: a Szakmai alapidokumentuma

1.1. Szakmai alapidokumentum

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 21. § (3) bekezdése szerinti tartalommal, figyelemmel a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 123. § (1) bekezdésében leírtakra, az alábbi alapító okiratot adom ki:

A köznevelési intézmény

1. Megnevezése:

1.1. Hivatalos neve: Isaszegi Damjanich János Általános Iskola

1.2. Idegen nyelvű megnevezése: Damjanich Janos Elementary School of Isaszeg

2. Feladatellátási helye

1.3. Székhelye: 2117. Isaszeg, Madách Imre utca 1.

3. Alapító és fenntartó neve és székhelye:

3.1. Alapító szerv neve: Emberi Erőforrások Minisztériuma

3.2. Alapító jogkör gyakorlója: emberi erőforrások minisztere

3.3. Alapító székhelye: 1054 Budapest, Akadémia utca 3.

3.4. Fenntartó neve: Dunakeszi Tankerületi Központ

3.5. Fenntartó székhelye: 2120 Dunakeszi, Állomás sétány 4.

4. Típusa: általános iskola

5. OM azonosító: 032369

6. Köznevelési alapidadatai

6.1. 2117 Isaszeg, Madách Imre utca 1.

6.1.1. általános iskolai nevelés oktatás

6.1.1.1. nappali rendszerű (felvehető maximális tanulói létszám: 485 fő)

6.1.1.2. alsó tagozat, felső tagozat

6.1.1.3. 1 évfolyamtól 8. évfolyamig

6.1.1.4. felnőttoktatás – esti munkarend (felvehető maximális tanulói létszám : 25 fő)

6.1.1.5. a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető , oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelése-oktatása (mozgásszervi fogyatékos, beszéd fogyatékos, autizmus spektrumzavar, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, értelmi fogyatékos – enyhe értelmi fogyatékos, érzékszervi fogyatékos – hallás fogyatékos, érzékszervi fogyatékos – látási fogyatékos) nappali rendszerű (felvehető maximális tanulói létszám: 40 fő)

6.1.1.6. sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók gyógypedagógiai nevelése-oktatása (mozgásszervi fogyatékos, beszéd fogyatékos, autizmus spektrumzavar, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, értelmi fogyatékos – enyhe értelmi fogyatékos, értelmi fogyatékos – közép súlyos értelmi fogyatékos érzékszervi fogyatékos – hallás fogyatékos, érzékszervi fogyatékos – látási fogyatékos) nappali rendszerű (felvehető maximális tanulói létszám: 60 fő)

6.1.2. egész napos iskolai képzés

6.1.3. egyéb foglalkozások: napközi, tanulószoba

6.1.4. iskolai könyvtár: iskolai/kollégiumi könyvtár

6.1.5. mindennapos testnevelés biztosításának módja: együttműködésben, megállapodás alapján, egyéb módon

6.1.6. a testnevelési órák keretében megvalósított úszásoktatás módja: együttműködésben, megállapodás alapján

7. A feladatellátást szolgáló vagyon és a felette való rendelkezés joga:

7.1. 2117 Isaszeg Madách Imre utca 1.

7.1.1. Helyrajzi száma: 2490/1

7.1.2. Hasznos alapterülete: 2569,4 nm

7.1.3. Intézmény jogköre: ingyenes használati jog

7.1.4. Fenntartó jogköre: vagonkezelői jog

8. Vállalkozási tevékenységet nem folytathat.

Helységnév, dátum

P.H. irányító, alapító jogkör gyakorlója

A Pedagógiai Program hatályba lépése, ellenőrzése, felülvizsgálata, érvényessége

Iskolánk nevelői közössége a dokumentumot a Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. Évi CXCV. törvény alapján módosította.

A nevelői közösség a Pedagógiai programot minden évben, illetve a törvényi változások alkalmával felülvizsgálja, és szükség szerint módosítja azt. A módosítás szükséges akkor is, amikor a nevelés-oktatás folyamata megkívánja a belső átalakítást, átértékelést. Ezt a tantestület az értékelő értekezletek alapján, szükség esetén elvégzi.

Az iskola Pedagógiai Programjának módosítását - indoklás mellett - kezdeményezheti az igazgató, az iskolavezetőség, az egyes tantárgyi munkacsoportok/munkaközösségek.

A módosítási javaslatot és annak részletes indoklását az igazgató köteles 30 napon belül a nevelőtestület elé terjeszteni.

A nevelőtestület többségi határozattal (a jelenlévők 50%-a + 1 fő) dönt a javaslatról.

Amennyiben a nevelőtestület a módosítás mellett dönt, az igazgató a döntés után 10 napon belül köteles a módosítási kérelmet a fenntartónak felterjeszteni.

A pedagógiai Program nyilvánosságra hozatala

A dokumentumot a Fenntartó székhelyén, az iskola könyvtárában, az igazgatói irodában lehet elolvasni, valamint megtekinthető az iskola honlapján.

2. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

2.1 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei

Kiemelt területek:

- **Kompetencia alapú oktatás**
- **Projektoktatás**
- **IKT eszközök használata bármely tanórán (tanári, tanulói)**
- **SNI-s tanulók oktatása integráltan és külön csoportban**
- **Esélyegyenlőség érvényesítése**
- **Tehetséggondozás**
- **Iskolai eredménytelenség (lemorzsolódásban veszélyeztetettség) csökkentése**
- **Szegregációmentes együttnevelési környezet kialakítása**
- **Ökotudatos gondolkodásmód elterjesztése**
- **KAP**

A nevelésnek abban kell segítenie a fiatalokat, hogy megérjének a szabadság felelős megélésére, érzékük legyen az igazi értékek iránt. Megismerjék önmagukat és az őket körülvevő világot. Felülemelkedjenek a közepszerűségeken, ne fáradjanak bele a folytonos önképzésbe és önnevelésbe.

Az alábbiakban felsoroljuk azokat az alapelveket, amelyek különösen nagy hangsúlyt kapnak iskolánk pedagógiai működésében.

- A diák személyisége a pedagógus személyiségének megnyilvánulásai által fejlődik. Ezért különleges felelősség hárul mind szakmailag, mind morálisan a pedagógusokra.

- A nevelésben (különösen a kezdeti periódusokban) fokozott szerepe van a szokásautomatizmusoknak. Ezért a szoktatásnak kitüntetett figyelmet kell szentelni, az erre fordított energia sokszorosán megtérül.

- Törekszünk a „pozitív megerősítéses” pedagógia attitűd alkalmazására

- Nagy a jelentősége a tudásnak, az ismereteknek; értékkonfliktus esetén azonban az emberi morált magasabb rendű követelménynek kell tartani az ismeretnél, a személyiség harmóniáját, „belső békéjét” az érvényesülésnél.

- Döntő a követelmények belátáson alapuló belső igénnyé váló betartása, és a pontosság, a fegyelem, az önfegyelem gyakorlása. Ez a pedagógiai folyamatban részt vevő diákokra és pedagógusokra egyaránt vonatkozik.

- Az igényes követelmény meghatározása és végrehajtása következetességet tételez fel.
- Társaink megsegítése, befogadása az alapvető értékek fenntartásával elemi szabálya a közösségi életnek.

2.2 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka célja

2.2.1 Általános célkitűzések:

- A sikeres munkaerő piaci alkalmazkodáshoz szükséges, az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztése
- A tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak – lehetőség szerinti – egyénre szabott fejlesztése
- A kompetencia alapú oktatás segítse a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítását, illetve megvalósulását.
- Újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetésével a tanulók motiváltságának növelése
- Digitális írástudás elterjesztése
- Önálló intézményi innovációk megvalósítása, folyamatossá tétele

2.2.2 A kompetencia alapú oktatás implementációja

Iskolánk 2010 szeptemberétől megvalósította a TÁMOP 3.1.4 pályázati programot. Nevelőtestületünk elkötelezett a program megvalósításában.

A kompetencia-alapú oktatás iskolánkban

A kompetencia alapú oktatás keretében kidolgozott **három hetet meghaladó projekt** a 10. számú melléklet, a **Témahét** a 11. számú melléklet)

A kompetencia-alapú oktatás célja:

- A gyermekek a mindennapi életben hasznosítható tudással rendelkezzenek – nem lemondva az ismeretek elsajátításáról, vagyis „ismeretekbe ágyazott képességfejlesztés” megvalósítására törekszik.

A kompetencia-alapú oktatás előnyei:

- Segíti a különböző fejlettségi szinten lévő gyermekek közötti különbségek csökkentését, a hátrányokkal rendelkezők felzárkózását
- Az új módszerek, technikák alkalmazásával (kooperatív, projekt stb.) a tanulók olyan képességei is fejlődnek, mint a kommunikációs képesség, vitakészség, együttműködés, a másság elfogadása.

A kompetencia területei, kulcskompetenciák:

- Matematikai logika
- Szövegértés
- Idegen nyelvi kommunikáció
- IKT (informatikai kommunikáció)
- Életpálya építés
- Szociális, életviteli és környezeti kompetencia

A kompetencia-alapú oktatás során is fontos szempont (mint mindenfajta tanításnál), hogy a gyermeket tanítsuk, ne a tantárgyat.

Működő módszerek:

- Párban történő tanulás (tanulópár)
- Részben egyénre szabott tanulás

- Csoportmódszer
- Kooperatív tanulás
- Projektmódszer

A kooperatív tanulás alaptétele, hogy társas környezetben zajlik a tanulás. A kooperatív tanulásban rejlik óriási lehetőség, hogy egyidejűleg valósítja meg a szociális és a kognitív kompetencia fejlesztését. Mindezt a tanulók számára élvezetes és életszerű módon teszi. Úgy működteti a készségeket és motívumokat, ahogyan a való életben is használjuk azokat.

Különösen fontos a szociokulturális hátránnyal rendelkező, tehetséges tanulók fokozott egyéni megsegítése, az eredményesség méltó elismerése, jutalmazása. Mindezek érdekében felhasználjuk a kompetencia alapú oktatás támogató környezetét, és eszkörendszerét (differenciált fejlesztés különböző módjait)

- A kompetenciamérések eredményeinek felhasználása, javító tevékenységek megszervezése, a bevezetett kompetencia területekhez kapcsolódóan.
- Az eltérő képességű és szociális helyzetű tanulók együttnevelését, oktatását meghatározó célok és sikerkritériumok megfogalmazása. (HH; HHH; SNI tanulókkal való foglalkozás megszervezése)

2.2.3 Iskolánk pedagógiai munkájának célja:

- Korszerű természettudományos és társadalomtudományos műveltségkép kialakítása, melyet tanulóink eszközként használnak a valóság viszony-rendszerének megértéséhez, és alkalmaznak különböző cselekvés-formákban.
- Hazáját ismerő és szerető, a nemzeti hagyományokat és az iskolai tradíciókat őrző fiatalok nevelése.
- Fontos a tehetség kibontakozásának a segítése, a differenciálással történő fejlesztés, és a hátránykompenzálás az iskolai élet minden területén. Az intézmény az esélyegyenlőség elve szerint saját keretein belül lehetőséget teremt a sajátos nevelési igényű tanulók számára is.
- A tanulóink önismeretének fejlesztése, autonóm személyiségek kialakítása. Olyan személyiségek fejlesztése, akik kellő önismerettel rendelkeznek, akik önállóan

döntenek képességeiket, lehetőségeiket ismerve. Így egy következő életszakaszban képesek az önmegvalósításra. Felkészítjük őket az esetleges kudarcok elviselésére is.

- Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben. Udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása. Fegyelem és önfegyelem. Közösségi érzés, áldozatvállalás. Törekvés az előítélet-mentességre, a konfliktusok kezelésére, készség a megegyezésre.
- Az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete. Érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény a közéletiségre, a közösségi tevékenységekre.
- A kulcskompetenciák kialakítása, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, az életen át tartó tanulás lehetőségének megalapozása. Az anyanyelv helyes használata szóban és írásban, a kommunikációs képességek fejlesztése.
- Célunk, hogy tanulóink megismerjék az egészséges életmód legfontosabb szabályait, tisztában legyenek az egészséges táplálkozás, a rendszeres mozgás egészséget befolyásoló hatásával, a testi-lelki higiéne fontosságával.
- Az idegennyelvi kommunikáció fejlesztése az adott életszakaszra kidolgozott tanterv szerint. Tartalomalapú nyelvtanítás.
- Az IKT-eszközök alkalmazásának folyamatos fejlesztése /Internet, e-tananyagok, projektmunkák/.
- A diákok morális és esztétikai szemléletének alakítása, kognitív és kommunikációs képességeinek, az értékes tudás és az értékes alkotások iránti igényének megalapozása.
- Az ökotudatos magatartásformák kialakítása a gyermekben.
- Megalapozott, érvényes és személyes értékrendet alakítson ki, illetve azt segítse elő.
- A kudarc- és sikertűrés készségeit fejlessze.
- Az önálló, felelős állásfoglalás, cselekvés alapjait és (életkornak, fejlettségi foknak, saját személyiségjegyeknek megfelelő) készségeit kimunkálja.
- Magas színvonalú és sokrétű ismeretközléssel és hatékony szakmai munkával fejlessze a tanulók önálló problémamegoldó, gondolkodó képességét, készségét és a kreativitást.

2.2.4 Komplex Alapprogram

A Komplex Alapprogram a 2019/2020-as tanévtől felmenő rendszerben a teljes alsó tagozaton valamint az ötödik évfolyamon került bevezetésre.

Alapelvek, célok, feladatok

Célok:

- A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevenciós célú beavatkozásainak megalapozása;
- A lemorzsolódás megelőzése, tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve hozzájáruljon a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához. Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását. Biztosítsa a továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségeket, az önművelés képességét.
- Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményezőkészség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése).
- Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT), segítségével képessé váljanak a tanulók az önálló és a társas tanulásra, egyszóval: az eredményes tanulásra.

Alapelvek:

A Komplex Alapprogram megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy az a koherenciát biztosító, a célokkal egybeváogó alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az alprogramok egységes rendszerét.

A program legfontosabb alapelvei:

1) adaptivitás; 2) komplexitás; 3) közösségiség; 4) tanulástámogatás; 5) méltányosság

A Komplex Alapprogram

- egységes rendszerbe ötvözi a pedagógiai gyakorlatban eddig használt differenciált fejlesztést támogató módszereket;
- alkalmazza a tanulók iskolai helyzetét, státuszát megváltoztató és ezzel a tanulási motivációt növelő Komplex Instrukciós Programot;
- különös hangsúlyt fordít a tanulók alapvető képességeinek, készségeinek kialakítására az alprogramok segítségével.

A Komplex Alapprogram jelszava: **Tanulni élmény!** amely magával hozza az élményalapú tanulást, ami nem valósulhat meg máshol, mint az Élménysuliban. Programunk eleme a tanulók aktív tanórai részvételének támogatása, mely a pozitív élményeken keresztül valósul meg. Ennek mozgatórugója az interaktív, a tanulók bevonásán alapuló kreatív feladatmegoldás, az együtt tanulás élménye.

Feladatok, eljárások, eszközök, módszerek

Fejlesztési feladatok:

Fejlesztjük az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumokat (önfejlesztő elképzelések) és tanulási képességeket (stratégiákat és módszereket)!

- A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulónak.
- A mérés, mint a képességfejlesztés alapeleme. Nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják.

- Differenciált nehézségű feladatokkal, testre szabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására.
- A tehetséges gyermekeket valós szükségleteik szerint segítjük a saját önfejlesztő stratégiájának kialakításában és megvalósításában
- Demokratikus alapokon álló, integratív tanár – diák viszonyt alakítunk ki. A tanítási órák légköre, hangulata oldott, a tanulók sikerorientált beállítódással dolgoznak, a pedagógus csak facilitáló szorongásszintet tart fenn.
- Növeljük tanulóink önbizalmát és önértékelését, építjük a pozitív énképét, erősítjük, a belső kontrollos beállítódását fokozzuk a felelősségvállalást, az önállóságot!
- Tudatosan neveljük „én” erős, jó komfortérzésű fiatalokat.
- Az szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése.
- Az egyéni munkakultúra kialakítása, a kötelességekhez való pozitív viszonyulás (attitűd) kiépítése.

Kiemelt fejlesztési feladataink:

- a tanulás tanítása,
- aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, közösségnevelés
- egyetemes kultúra,
- énkép, önismeret,
- európai azonosságtudat
- felkészülés a felnőtt szerepekre, család szerepe
- gazdasági nevelés,
- hon-és népismeret,
- környezettudatosság, fenntarthatóság
- művészeti eszközökkel történő nevelés
- művészeti nevelés,
- testi és lelki egészség,
- testmozgás fejlesztése minden színterén az oktatásnak

További feladatok:

A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulásszervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele.

- A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a **tevékenység-központú tanítási gyakorlatot** tovább erősítjük, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére.
- Növeljük a **tanulók aktív részvételét** igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).
- Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terheléssel oktatunk.
- Alkalmazzuk a DFHT módszerét.
- Alkalmazzuk a kooperatív tanulási-tanítási technikákat és módszereket.
- A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátíttatását kiemelten fontosnak tartjuk.
- Az alprogramokkal illetve gazdagító, dúsító feladatokkal, programokkal és valódi problémák megoldásával alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez.
- A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele.
- Önszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.
- A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerben meghatározott rendszerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.
- Emberléptékű következetes követelést határozunk meg.
- Fejlesztő hatású visszacsatolást, mérés-értékelést alkalmazunk.
- Érdemjegy, pontszám és százalékokon túl, szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló, ami kiemeli erősségeit és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeljövőben reálisan képes megoldani.

Komplex Alapprogramban megjelenő eszközök:

A program szakmai anyagai:

- Nevelési- oktatási program - KAK
- Tanítási stratégia - DFHT
- Alprogrami koncepciók
- Alprogrami eszköztár és feladatbank
- Tanítói- tanári kézikönyvek
- Óraillusztrációk, példák
- Foglalkozástervek
- Tankockák

További tanulást segítő eszközök:

- Az intelligencia és kreativitás - fejlesztő egyéni programok.
- A komplex személyiségépítés teljes eszköztárára.
- Az ismeretek és összefüggések tanulói felfedezése, a szemléltetés, cselekvés, az aktivizáló módszerek alkalmazása jellemzi a tanulási – tanítási folyamatokat.
- A pozitív motiváció eszközeinek, a jutalmazás és büntetés módszereinek mértéktartó (nem szélsőséges) alkalmazása.
- Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket a változatos kommunikációs technikák alkalmazására, toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartása, a konfliktusok kezelésére.
- Önértékelés, önkontroll, önfejlesztő stratégia alkalmazása. Pozitív tartalmú szociális kapcsolatok építése.
- A kulturált és egészséges életvitel kialakítása.
- A hagyományos és digitális ismerethordozók sokaságából kiválasztva az adott életkorban célszerű módszerek és eszközök; egyéni és csoportos aktivitásra serkentő munkaformák alkalmazása.

Tanulásszervezés, alkalmazott módszerek

Tanulásszervezés folyamatában az alábbi elvek érvényesülnek:

- a rend és fegyelem fenntartása
- tanuló szabadságának biztosítása

- tanulói viselkedés szabályozása
- pozitív tanulási légkör biztosítása
- csoportfolyamatok elősegítése

Alkalmazott módszerek:

A tanítás – tanulási folyamatban a **DFHT tanítási-tanulási stratégiát** alkalmazzuk, mint a Komplex Alapprogram hangsúlyos elemét.

A lenti ábra azt mutatja, hogy a kötelező tanítási órák 20%-ban a DFHT (differenciált fejlesztés heterogén tanulócsoportban) szükséges alkalmazni.

A DFHT célja:

- A tudásban és szocializáltságban heterogén tanulói csoportok fejlesztése.
- A tanulói viselkedés pozitív befolyásolása.
- Az alulmotiváltság mérséklése.
- A kognitív, affektív, szociális képességek fejlesztése.
- A tanulók közötti együttműködés elősegítése.

DFHT koncepciója, módszerei:

Egyénre szabott differenciálás

- egyedül végzett munka
- rétegmunka
- teljesen egyénre szabott munka
- részben egyénre szabott munka

Párban folyó munka

- páros munka
- tanuló párok munkája

Csoportban végzett munka

- A kooperatív munka, kooperatív tanulás, kollaboratív munka
- KIP

Ezenkívül a tanórák 80%-ban a pedagógus választ módszereket.

Alapmódszerek:

- tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés
- munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer, házi feladat
- individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok.

Motiváló módszerek:

- páros munka
- csoportmunka
- játék
- szerepjáték (drámapedagógia)
- vita
- kutató-felfedező módszer
- kooperatív módszerek
- projekt módszer
- szituációs játékok

A komplex alapprogram sajátosságai:

A Komplex Alapprogram alprogramjai:

Az „Élménysuliban” minden alprogram megjelenik, hetenként javasoltan, minimum egy órában. Az alprogramok aránya az iskola profiljához igazítható (pl. művészeti iskolák, sportiskolák stb.)

A testmozgásalapú alprogram (TA)

Az alprogram az iskolai testmozgásprogramok három területén kívánja bővíteni, sajátélmény-szerzést biztosító tanulási környezetben a pedagógusok módszertani repertoárját és szemléletét:

- testnevelés óra
- mozgásos tanulás osztálytermi környezetben
- szabadidős mozgástevékenységek

A TA a testmozgás iskolai környezetben előforduló **minden formájára támaszkodva, tanulástámogató eszközeivel** vesz részt a tanulói komplex személyiségfejlesztésben.

Az **aktív, kreatív, felelősségteljes** magatartást kialakító oktatási módszerek alkalmazásával teszi az alprogram a testmozgáson alapuló tevékenységeket a közösségi célok és az egyéni felelősség életgyakorlatává.

Cél az egészségtudatos, jövőorientált életmód kialakítása.

Az alprogram tartalma:

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató **módszerek és keresztantervi** tartalmak implementációjának támogatása **testnevelés órai környezetben**, a differenciálásra építve.

Mozgásos tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő **integrálása osztálytermi környezetben.**

Önkéntességre és befogadásra épülő **informális és nonformális tanulás testmozgás-alapú támogatása iskolai környezetben**

Az életgyakorlat-alapú alprogram (ÉA)

Az Életgyakorlat-alapú alprogram egy olyan pedagógiai rendszert mutat be, amely hozzájárul az egyén és **természeti, társadalmi környezete kölcsönhatásának** tudatos és felelős alakításához.

Az életgyakorlat koncepció egyrészt figyelembe veszi a tanulók szükségleteit, és ennek függvényében eltérő tanulási-tanítási egységeket tartalmaz.

Minden egységen belül **alternatív, a tanulók képességeihez, érdeklődéséhez, tempójához igazítható tanítási eszközöket, munkaformákat ajánl.**

Az alprogram célja, hogy az **életben hasznosítható** ismereteket, tapasztalatokat szerezzon a gyermek, amely sikeres **életvezetési kompetenciákkal** vértelje fel.

Cél továbbá, hogy **megalapozza a vitakultúrát, kritikus gondolkodást és az önálló felelősségvállalást.**

Célunk még az **életformák sokszínűségének** tisztelete, a **családi közösségek** megbecsülése, az **egészséges énkép** kialakítása.

A célrendszerben hangsúlyos, hogy az egyén és környezete között dinamikus viszony van, így az **életgyakorlat témái komplexek** és minden szinten - a rendszerszemléletnek megfelelően - kidolgozásra kerülnek.

Az alprogram tartalma:

- egészséges életmód, életvezetés
- környezettudatosság (fenntarthatóság)
- állampolgári felelősség (közösségi szerepek)
- életút-támogató pályorientáció
- család, párválasztás
- érzelmi intelligencia (szociális készségfejlesztés)

A művészetalapú alprogram (MA)

Az alprogram a művészeti nevelést célzó tanórák, **a művészeteket pedagógiai eszközként felhasználó osztálytermi tanulás és a szabadidős művészeti tevékenységek terén nevelő/oktató pedagógusok metodológiai fejlesztésén keresztül hat** a végzettség nélküli iskolaelhagyás mérséklésének irányába.

- A művészettel nevelés sok és sokféle lehetőséget teremt a tanulástámogatás megvalósítására.

Az alprogram célja művészeteket célként/eszközként használó tanórák, szabadidős foglalkozások biztosítása a tanulók számára.

Indirekt célok:

- Személyiség- és társas készségek fejlesztése a művészeti tevékenység révén
- Tanulási motiváció, tanulás iránti attitűd alakítása
- Indirekt (kognitív képességeket célzó) tanulásfejlesztés művészeti keretek között
- Tanulásfejlesztés a művészetek révén
- (Inter)diszciplináris ismeretátadás művészeteken alapuló, résztvevő központú gyakorlatokon keresztül
- Pályorientáció: művészpályára irányítás, illetve pályorientáció művészetek révén.
- A művészeti tevékenységbe ágyazott fejlesztés keretében lehetőség van a tanuló **egyéni sajátosságaihoz alkalmazkodó, esélyegyenlőséget biztosító pedagógiai módszerek alkalmazására**, ezáltal az adaptivitás biztosítására.

Az alprogram tartalma:

A művészeti tantárgyak és a mozgásra irányuló testnevelés tantárgy a készségtárgyak körébe sorolhatók, s ez arra is lehetőséget ad, hogy hasonló tartalmi elemek szerint épüljenek fel alprogramjaik is.

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és kereszttantervi tartalmak megvalósításának támogatása a művészeti nevelést szolgáló tanórai környezetben, a differenciálásra épülve.

Művészetekre épülő tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben.

Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás művészet-alapú támogatása iskolai környezetben.

A logikaalapú alprogram (LA)

A Logikaalapú alprogram a tanulók gondolkodásának fejlesztését támogató módszerek és stratégiák megismertetésével szeretné növelni a pedagógusok módszertani repertoárját az iskolai élet területein.

Az alprogram feladata megismertetni a pedagógusokat olyan logikai alapú játékokkal, (legyen az sakk, táblás, papír-ceruza, szituációs és egyéb játék), melyeket a pedagógus fel tud használni mind az általános képességfejlesztéshez, mind a közismereti tantárgyi órákhoz.

Az alprogram keretén belül olyan szemléletváltás elindítását célozzuk meg, amelynek segítségével a tanítási és a tanulási folyamat egyaránt élményszerűvé, motiválóvá és egyben fejlesztő hatásúvá tehető.

Az alprogram célja, a gyerekek egyik legfőbb tevékenységére, a játékra és a játékoságra építve, hogy a gyerekek a tanulást ne érezzék fájdalmas, fáradtságos folyamatnak.

A tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás – ezzel a tanulók motivációja növelhető. Az oktatásban a különböző logikai játékok és technikák alkalmazása nem öncélúan történik, hanem a tanterv és a tananyag megfelelő részébe való integrálással, szorosan kapcsolódva a megtanulandókhöz és a tanulók életkori sajátosságaihoz.

A játék lehetőséget nyújt a differenciálásra, és a gondolkodási képességeken túl a szociális képességek fejlődése is várható.

Az alprogram tartalma

A problémamegoldó-gondolkodás fejlesztési lehetőségei a gyakorlatban – stratégiák és algoritmusok.

- A vizualitás szerepe a gondolkodás fejlesztésében.
- Játék alapú megközelítések:
- Térsejtelmet, sík- és térbeli tájékozódási képesség fejlesztése
- Dienes játékok és a matematikai gondolkodás fejlesztése
- Sakk játék alapjainak elsajátítása és beépítése az iskolai tanulásba
- Táblás játékok, társasjátékok, papír-ceruza játékok alkalmazása
- Játékstrukturált megközelítések:
- Kártyajátékok – lapot kérünk!, logiccards, set, stb.
- Logikai játékok, logisztorik
- Barkochba és egyéb csoportos szituációs játékok
- Kreativitást és reflektivitást fejlesztő játékok

A digitális alapú alprogram (DA)

A Digitális alapú alprogram az IKT-műveltség elemeit keresztntantervi, transzverzális megközelítésben értelmezi, és a digitális pedagógiai kultúra komplex, intézményi szintű fejlesztését tekinti feladatának.

Az IKT-műveltség tekintetében a technológiai, a kognitív és a szociális aspektust tekintjük irányadónak.

Az alprogram kidolgozásával a pedagógusok módszertani kultúraváltását segítjük elő, olyan korszerű digitális megoldásokkal, melyek hozzájárulnak az elektronikus tanulási környezet kialakításához, felgyorsítva az intézmények digitális átállását, mely lehetővé teszi, hogy a digitális eszközök alkalmazásával a tanulás élményszerűvé váljon.

Az **alprogram célja**, hogy kialakítsa a pedagógusokban az oktatásba integrált IT-eszközöket értő és kritikus módon alkalmazó „digitális állampolgár” habitust, melynek révén az összetett problémák megoldása a technológia segítségét is igénybe veszi.

Szeretnénk elérni azt is, hogy a tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás a digitális alkalmazások használatával, ezzel növelve a tanulók motivációját, kognitív képességeik színvonalát, tanulás módszertani repertoárjukat, pályorientáció szempontjából releváns

ismereteiket, (inter)diszciplináris ismereteik körét, és mindent egybevetve: a tanulók személyiségformálásához is hozzájáruljon.

Az alprogram tartalma

Az alprogram az alábbi tartalmi pontokból építkezik:

- Játékalapú megközelítések
- Technológiai műveltség, felelősségteljes eszközhasználat
- IKT-műveltség
- Hálózati részvétel és együttműködés, problémamegoldás, kommunikáció és eszközhasználat
- Digitális írástudás
- IKT alapú óratervezés
- Személyes tanulási környezet menedzselése

Komplex óra

Komplex órák bevezetése – a program komplexitását a kognitív, affektív, szociális képességek együttes fejlesztése jelenti. A kötelező és szabadon tervezhető tanórákat fedi le, amelyekben a tudástartalom (a tananyag keresztтанtervi része) kb. 30%-át hordozzák. A „Komplex órák” tekintetében a tudástartalmak keresztтанtervi kapcsolatai mellett a DFHT tanítási-tanulási stratégia, valamint az alprogrami kapcsolódások jelennek meg. Ez utóbbi órák esetében a tantárgyakon átívelő transzverzális készségek fejlesztése is megvalósítható.

Tartalmi fejlesztési pontok:

- legalább 1 alprogrami (max. 3 alprogrami) kapcsolat megjelenik benne
- kapcsolódik az adott tantárgy adott évfolyamának tanmenetéhez, és a tanítói/tanári kézikönyvben megjelenített órához
- minden alprogram (törekedve arra, hogy) egyenlő aránnyal (kb. 20%) jelenik meg (össz. komplex óraszám)

A Komplex órák felépítése

Ráhangolódás

A ráhangolódás biztosítja, hogy a **tanulók lelkesen, motiváltan kezdjék el a napot az iskolában, és érzelmi biztonságban érezzék magukat az osztályközösségben.** Heti **1-3 alkalommal** javasolja a Komplex Alapprogram **20-25 perces** foglalkozás keretén belül. A **tanulási környezetet** célszerű átalakítani úgy, hogy a tanulók körben ülhessenek székeken vagy szőnyegen, így megkönnyítve a kommunikáció feltételeit.

A **foglalkozás felépítése** ajánlottan a következő:

- Üdvözlés
- Beszélgetés
- Közös tevékenység/játék
- Zárás

A Ráhangolódás megvalósítását javasoljuk a nap elején, javasolt időtartama 25-45 perc, helye a nap kezdésekor vagy osztályfőnöki óra keretében vagy a délutáni foglalkozások elején. Témái megválasztásában segít a Tanítói kézikönyv.

„Te órád”

„Te órád” - a **diák érdeklődéséhez**, igényéhez, saját választásához igazítható, amely órákon az osztálykeret nem feltétlenül kell, hogy érvényesüljön. Vagy az **intézmény életében már meglévő**, jól működő, már hagyományokkal rendelkező foglalkozások, szakkörök, tehetséggondozó programok stb. továbbvitele, megtartása, de a foglalkozások középpontjába helyezve a tanulók szociális-emocionális fejlesztését. Az óra kiválasztását a pedagógus segíti.

Házi feladat

Házi feladat: sem írásbeli, sem szóbeli házi feladatot nem ad a pedagógus a tanulóknak a Komplex Alapprogramot alkalmazó tanórákon.

Ez nem azt jelenti, hogy elmaradhat a szükséges gyakorlás és rögzítés, hanem azt, hogy a pedagógusnak az iskolai tanórákon kell a tanulókkal ezeket a feladatokat elvégezni. Úgy kell a mindennapokban terveznie és megvalósítania az óráit, hogy legyen elegendő idő a szükséges gyakorlásra és az új ismeretek rögzítésére az órák keretén belül. A pedagógusnak módosítania kell tervezési szokásain: legyen a tanórákon annyi gyakorlás és ismétlés, hogy ne legyen szükség otthoni tanulásra.

Értékelés

Az értékelés az iskola nevelőtestülete által elfogadott értékelési rendszer szerint folyik.

A reggeli ráhangolódáson, a délutáni alprogrami foglalkozásokon, illetve azokon az órákon, amelyeken a DFHT módszert használják a pedagógusok nincs ötös fokozatú skálán történő értékelés.

A Komplex Alapprogram értékelési rendszerében egyaránt jelen van

1. a helyzetfeltáró (diagnosztikus értékelés)
2. a minősítő (szummatív értékelés)
3. a fejlesztő (formatív értékelés).

Fontos szerepe van a **helyzetfeltáró (diagnosztikus) értékelésnek**. Ennek eredménye feltárja a pedagógus előtt a tanuló előzetes tudását, amire építheti további munkáját. Ez határozza meg az oktatási tartalmat és a módszereket. A diagnosztikus értékelést nem csak **a tanév elején** javasoljuk, ajánlott **a tanév közben** is felmérni, mennyit fejlődött a tanuló tudása. A tanév közben végzett diagnosztikus értékelés eredménye alapján a pedagógus dönthet arról, hogy változtat-e tanítási stratégiáján. A **tanév végi** diagnosztikus értékelésnél a pedagógus arról kap visszajelzést, milyen szinten sikerült a tananyagot megtanítani, a tanuló pedig arról, hogy mennyire sajátította el a követelményeket.

A **minősítő (szummatív) értékelés** egy tanulási szakasz lezárásakor, például egy témazáró dolgozat írásakor jelenik meg. Azt minősíti, hogy a tanuló mennyire sajátította el a tananyagot. A minősítő értékelés igen gyakori a hazai iskolákban.

A **Komplex Alapprogramban kiemelt szerepe van a személyre szabott, differenciált, fejlesztő (formatív) értékelésnek**. Ennek célja **nem a minősítés, hanem a tanulás**

támogatása. A pedagógus, miután felmérte a tanuló tudását, és segítette a tanulónak a tanulási cél kitűzésében, támpontokat ad a megteendő lépésekről. Majd nyomon követi a tanuló egyéni haladását, és személyre szabottan segíti a tanulási folyamatot. A fejlesztő értékelés alkalmazásánál a pedagógus a **gyermek önmagához mért fejlődését veszi figyelembe.** Folyamatos visszajelzést ad a tanulónak erősségeiről és hiányosságairól, megbeszéli vele a tanulási célokat, az értékelési szempontokat, a teendőket, és a teendők határidejét. A tanuló egyéni haladásáról és erőfeszítéseiről visszajelzést ad. A pedagógus visszajelzésének mindenképpen tartalmaznia kell a tanuló részéről sikeresen megoldott problémákat, a további fejlesztést igénylő területeket és a teendőket.

Az értékelésnek fontos része legyen

- az önértékelés
- a társak értékelése.

Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges.

Figyelembe kell venni az eltérő kiindulási nyelvi szinteket.

A pedagógusok helyi intézményi feladatainak áttekintése, illesztése a komplex alapprogramhoz

A pedagógusok feladata kiegészül a **DFHT órák** megszervezésével, a kapcsolódó dokumentumok (óraillusztrációk) elkészítésével.

A választott **alprogramokhoz** kapcsolódó **foglalkozások** megszervezése, megtartása, foglalkozás illusztrációk készítése.

Az elkészült óraillusztrációk, foglalkozás illusztrációk, **tapasztalatok megosztása** a kollégákkal.

Programhoz kapcsolódó további **oktatási segédanyagok**, szemléltető és mérőeszközök **kidolgozása, közreadása.**

Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

A szülők és a tanulók tájékoztatása

A szülőket és a tanulókat a programról, annak tartalmáról, megvalósításáról iskola életéről, az iskola igazgatója, és az osztályfőnökök tájékoztatják szóban és írásban.

Az iskolában folyó munka időkeretének

A Komplex Alapprogram a tanulók kötelező óraszámának a meghatározása tekintetében nem tér el a törvényben szabályozottaktól. Az iskolában folyó munka továbbra is két markánsan elkülönülő egységre oszlik:

A kötelező és szabadon tervezhető időkeret:

- a Komplex Alapprogram a pedagógusok módszerbeli gazdagságát, korábbi gyakorlaton alapuló pedagógiai-módszertani kultúráját tekintve **kb. 80 %** -ban nem szabályozza.
- A tanítási órák **20%-ban** azonban javasolt a Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiájának, a **DFHT tanítási-tanulási stratégiának** az alkalmazása (differenciált egyéni munka, rétegmunka, pármunka, kooperatív módszerek, csoportmunka, drámajáték és projektmunka).
- **10-30%-ban** pedig a **Komplex órák** keretében a keresztterületi tantervek feldolgozása történik.

A Komplex Alapprogram által **innovált alprogrami foglalkozások** és a „Te órád” többnyire a délutáni időszávban valósulnak meg.

A Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiához kapcsolódó elemei

Időkeretek:

Az egyes évfolyamok kötelező óraszámai alapján számított, a **DFHT- módszertant alkalmazó órák arányait** alsó tagozaton és felső tagozaton az alábbi táblázatok mutatják be.

Tantárgyfelosztás és a KAP által kínált módszertani elemek összehangolása

A tanuló heti kötelező tanóráinak számát, beleértve a választható tanóráinak számát az Nkt. határozza meg.

A tantárgyfelosztás a törvény által meghatározott feltételeknek megfelelő, de az intézmény sajátos helyzetét figyelembe vevő alapdokumentum. Alapjául az intézményre érvényes törvény által előírt, a közismereti tantárgyakra vonatkozó heti óraszám szolgál.

Az általános iskolában a nevelés-oktatást a *délelőtti* és *délutáni* tanítási időszakban olyan módon kell megszervezni, hogy a foglalkozások ajánlottan tizenhat óráig tartsanak, gondoskodni kell a tanulók felügyeletéről. Tehát e törvény rendelkezéseinek megfelelően egész napos iskolaként működik.

Jelölések az osztálynaplókban

A digitálisnaplóban az alábbi jelölések szolgálnak a program megvalósításának jelölésére:

DFHT –DFHT –val megvalósított tanóra

TA – testnevelés alapú alprogram

ÉA – életgyakorlat alapú alprogram

DA – digitális alapú alprogram

MA – művészetalapú alprogram

TÓ – „Te órád”

RÁ – ráhangolódás

2.2.5. Projektoktatás

(2. számú melléklet)

Iskolánk a projektmódszert kiemelten fontosnak és eredményesnek tartja, ezért évfolyamonként változó tartalmakkal, alkalom-számmal beemeli munkarendjébe, a prioritással bíró oktatásszervezési technikák sorába.

<http://www.nyeomszsz.org/orszavak/pdf/Kovatsne1.pdf>

A projekt nem más, mint eredményes együtt alkotó tevékenység. A projekt módszer az általános iskolai oktatásban újszerű, modern, sok felkészülést kíván, de megéri, hiszen leegyszerűsödik a nevelési helyzet, sok új technikát, módszert ilyenkor próbál ki, tanul meg a tanuló és a tanár-diák viszony is elmélyülhet. A projekt módszer elsősorban az együttműködő tanulási technikán alapul. A projekt végére a tanulócsoporttól tárgyi és/vagy szellemi produktumot várunk el, kapunk.

Célja: A projekt módszer fokozottan alkalmas a tanulási nehézségekkel és beilleszkedési zavarokkal küzdő tanulóknak, valamint integrált SNI tanulóknak aktivizálására, motiválására, kommunikációs készségük erősítésére, együttműködési készségük fejlesztésére. A sokrétű feladatok megoldása különböző képességek alkalmazását teszi lehetővé, tehát a különböző szociális háttérrel, tudással rendelkező tanulóknak alkalma nyílik a feladatok sikeres

véghezvitelére a csoportmunka megoldására. A projekt-tanítás elősegíti a tanulási folyamatban való részvétel magasabb szintjét:

- a diákoknak alkalmazniuk és rendszerezniük kell az egyéb tantárgyak tanulása során szerzett tudásukat és készségeiket
- a tanulók is új szerepet kapnak: önállóságot, magukért és másokért is felelősséget kell vállalniuk
- a projekt módszer arra is alkalmat ad, hogy fejlesszük a tanulók professzionális magatartását.

Tevékenységek:

A tevékenységek a projekt csapat által elvégzendő feladatok. A tevékenységek általában a projekt irányításának jellegét tükrözik, azt a módot, amellyel a ráfordítások meghozzák a kívánt eredményeket. Minden egyes eredményhez általában egy vagy több tevékenység járul:

- a csapat - csoport kialakítása
- a projekt menetrendjének elkészítése
- a projekt végrehajtása
- a beszámoló készítése
- az eredmények ismertetése, a munka értékelése

A projekt munkaformái: (egyres munkaformákat a hagyományos oktatás keretén belül is alkalmazzuk)

Csoportmunka, könyvtári kutatás, szakkönyvek megismerése, telefonálás, plakátkészítés, fényképezés, interjúkérdések összeállítása, interjúkészítés, számítógépes adatfeldolgozás, videofelvétel,- beszámoló készítés, szituációs játékok, drámapedagógia alkalmazása stb.

A megvalósítás módja:

A projektet a tanulóknak (részben) önállóan kell kidolgozniuk a csoportmunka keretén belül. A sok önálló munkát is igénylő feladatok innovatív problémamegoldást, leleményességet, művészi / zene, tánc, dráma, rajz, / képességeket is igényelnek.

A projekt mindenkitől /tanártól, diáktól / a közösségi tanulás fontos elemeként csoport munkát követel meg. A csoportmunka megkívánja, hogy a csoport tagjai érdeklődésüket összehangolják, a gondokat körülírják, megoldást találjanak rá.

A projekt során a tanár nem tanít, hanem irányít, azáltal, hogy információkat ad, vagy szerepekre utal, vagy megjelöli az információ forrásait, rávezető kérdéseket tesz fel, elmondja megjegyzéseit, megerősít.

Mindezekhez szükséges egy jól megtervezett, logikusan felépített és mindenre kiterjedő projektleírás.

Ennek fő fejezetei:

- tervezés
- információ-gyűjtés
- előterjesztés
- végrehajtás
- feldolgozás
- beszámoló
- projekt bemutatása
- értékelés, utóélet

Alkalmazása:

A projekt rendszerű oktatást elkezdhetjük az általános iskola első osztályosaival is, hiszen az önálló munka végzéséhez már nem kicsik. Fokozatosan minden osztályban alkalmazhatjuk. Az alsó tagozaton könnyebb a projekttervezés.

A felső tagozaton a projekt oktatása több tantárgyat is érint, ezért szükséges több kollégát bevonni a munkába, de jó, ha az osztályban tanító minden kollégát tájékoztatjuk az aktuális projektről.

A projekt lebonyolítás időtartama szerint lehet:

- egy nap / témanap/
- egy hét /témahét/
- 3 hetet meghaladó projekt

Várható eredmények:

Az integrációs programban részt vevő, de a többi tanuló magatartásában is elérhetjük, hogy:

- a leendő foglalkozásuk felé való irányultság
- az együttműködés
- a kommunikáció
- az önálló tanulás legyen az igényük

A heterogén összetételű osztályokban a tanulók eltérő tudásszintjének kiegyenlítése, a hátrányos helyzetűek lemaradásának kompenzálása. A projekt oktatás segíti a valóságos problémák kollektív megoldásában megszerzendő jártasságot. A tanulók fokozatosan szembe kerülnek döntéseik következményeivel. A közös alkotás, a közös siker, az együvé tartozás elmélyítése is a projekt eredménye.

Oktatási projektjeink:

A tanrendbe, tanmenetekbe beemelt oktatási projektek a tananyag integrálását biztosítják. A projektoktatás célszerűségét és szükségességét a Nevelőtestület elemezte és az alábbi -3 hetet meghaladó - oktatási projekteket emeli be tanrendjébe:

- Vándorló – első osztály indító projekt
- Olvass minden nap! – bármely évfolyamon kötelező olvasmány feldolgozásához
- Ezer arcú anyag – 5-8. évfolyamok
- Energia-projekt – 4-8. évfolyamok
- Energiatudatos iskola – egész iskola számára (innováció)

2.3 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka feladatai

Az Isaszegi Damjanich János Általános Iskolának kötelessége vállalni a tanulók személyiségének formálását, esélyeinek növelését, kibontakozásuk támogatását.

Kiemelt feladataink:

- Szegregációmentes, együttnevelési környezet kialakítása.
- Az iskolarendszerben meglévő szelektív hatások mérséklése, az egyenlő hozzáférés és esélyegyenlőség biztosítása.
- Minden tanulónk számára biztosítani kell az alapkészségek elsajátítását, melyek a társadalomba való beilleszkedéshez, a további ismeretszerzéshez és az önmegvalósításhoz szükségesek.
- Elő kell segíteni az egyéni életélmények szerzését, az egyéni képességek kibontakozását a programokban, az órai munkában és a tanórán kívüli tevékenységekben: napközi, tanulószoba, szakkörök, kirándulás, erdei iskola, iskolaújság, stb.

- A tanulók problémamegoldó gondolkodásának, az összefüggések felismerésének fejlesztése osztályfőnöki órák, vezetői és közösséget érintő intézkedések, tantárgyak elsajátítása során. A tanulók igényének kialakítása az egyéni ismeretszerzésre.
- Tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal az egyéni képességek kibontakozásának támogatása. A munkafolyamatok megszervezése során a tanulók egyéni képességeinek figyelembe vétele, egyéni, hatékony tanulási módszerek kifejlesztése.
- A diákok számára életkoruknak megfelelő formájú és jelentőségű döntési helyzetek teremtése.
- Ismert és elismert személyiségek által követésre méltó példák felmutatása.
- A személyes meggyőződés és világkép kialakítását és érzelmi-szellemi megerősítésének elősegítése személyre és konkrét közösségekre szabott feladatok alapján.
- Konstruktív, jellegzetes, tartalmas és felelős, szellemi arculattal rendelkező alkotó (kis) közösségek létrehozása, ahol a tanuló a közösségben való élet során fejleszti önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját.
- Azoknak a hátrányoknak a csökkentésére való törekvés, amelyek a gyermekek szociokulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak.
- A lassúbb ütemben fejlődő, lemaradó tanulók beillesztése - lehetőség szerint - korosztályuknak megfelelő tanulócsoportba, integrációjuk elősegítése. Amennyiben a tanuló csak a Sajátos Nevelési Igényű tanulók tagozatán oktatható, úgy meg kell tenni mindent annak érdekében, hogy a gyermek ne szenvedjen hátrányt, személyiségében és életvitelében is váljék alkalmassá az önálló életre.

A célok megvalósulását lehetővé tevő tevékenységek:

- Kompetencia alapú oktatás
- Projektoktatás kiterjesztése
- Élet közeli tanulási környezet kialakítása.
- A tanulási stratégiák alkalmazásában a sokszínűségekre törekvés tevékenységrendszerének biztosítása
- A játékoság, a szimuláció gazdag eszköztárának biztosítása.

2.4 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai

Nevelő-oktató munkánk eljárásainak, eszközeinek igazodnia kell a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, képességeihez, a pedagógusok személyiségéhez, felkészültségéhez.

Az eljárások, eszközök alkalmazásának egyetlen törvénye van: a módszerek, eljárások kombinációja a kívánt cél érdekében. Kiemelten kezeljük az iskola értékelési rendszerét, a dicséretet, osztályzást, jutalmazást, stb.

2.4.1 A célok megvalósulását szolgáló módszerek, szervezési módok, tanulás-szervezési eljárások:

- egész napos iskola
- tantárgytömbösítés, ha pedagógiai cél, helyzet ezt indokolja
- tevékenykedtetésre épülő tanulás-szervezés,
- projektoktatás, témahét, témanap,
- műveltségterület tantárgyi bontás nélkül, moduláris oktatás, stb.
- az info-kommunikációs technológia, mint eszköz és taneszköz alkalmazása.

Az SNI-s tanulók esetében az integrált nevelést segítő *sérülés specifikus fejlesztés*, egyéni továbbhaladás és értékelés biztosítása.

Iskolánkban a tanulók egyéni bánásmód szerinti ellátását iskolapszichológus is támogatja.

A nevelési-oktató feladatok aktuális **eljárásrendjét** minden tanév elején a munkatervben határozzuk meg.

Céljaink és feladataink eredményes teljesítése érdekében fontos számunkra:

- A NAT 2014 szabályozásának megfelelően a kompetencia alapú oktatás folytatása.
- A kompetenciamérések és belső mérések tapasztalataiból kiindulva a tanulói különbözőségek idejében történő felismerésével, a szervezeti keretek biztosította lehetőségek függvényében, egyénre szabott haladási ütem biztosítása.

A tanítási – tanulási folyamat elemei:

- Kompetenciaterületek figyelembevételével kialakított oktatás.
- Műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatása, ha az releváns.
- Projektekben is való oktatás minden tagozaton.
- Témahetek és témanapok keretében történő oktatás-nevelés.
- Órákon differenciált tevékenységi formák szervezése, a rendelkezésre álló éves órakeret racionális felhasználásával csoportbontásos oktatás, korszerű taneszközök, hatékony, változatos tanítási módszerek alkalmazása, a tanulás tanítása, sikeres új pedagógiai eljárások, módszerek kipróbálása, „honosítása”, elterjesztése, a tanulói tevékenykedtetés előtérbe helyezése.
- A tanévet átfogóan, teljes tanórai lefedettséget biztosító kompetencia alapú oktatási program, programcsomag bevezetése, alkalmazása.
- Az implementációs tevékenységet segítő, a kulcskompetenciák fejlesztését támogató modern pedagógiai módszertan alkalmazása.
- IKT eszközök használata, digitális készségek fejlesztése, azaz a digitális tartalmak, taneszközök oktatási gyakorlatban való használata.
- A hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók esélyegyenlőségének javítása, a gyerekek integrálását elősegítő programok intézményi alkalmazása, az elsajátítottak intézményi adaptációjának megvalósítása, a szegregációmentes együttnevelési környezet kialakítása.
- Az intézmények közötti horizontális tanulás elősegítése érdekében, az iskolánk sajátosságainak megfelelő, a tervezett fejlesztésekhez illeszkedő, már kifejlesztett, kipróbált és jól bevált pedagógiai módszerek, eljárások megismerése, adaptációja, "jó gyakorlatok" átvétele, alkalmazása és terjesztése.
- Az intézmények közötti szakmai együttműködések, referencia intézményekkel való együttműködések kialakítása. A pedagógusok horizontális együttműködési, tanulási lehetőségeinek megteremtése, referenciain intézményi szolgáltatások igénybe vétele.
- Az intézmény saját innovációinak megvalósítása, amely a helyi igényekhez igazodva, az egyéni fejlesztéseket, a nevelés-oktatás eredményességének fokozását, az esélyegyenlőség kiteljesítésére hatékony és sikeres, az egyéni fejlődést támogató

oktatási utak, programok, nevelési eljárások, tanulásszervezési módok kidolgozását, azok gyakorlati megvalósítását szolgálja.

- Átfogó intézményfejlesztés megvalósítása, a fejlesztések eredményeinek az intézmény mindennapi gyakorlatába való beillesztését, a pedagógiai szemléletváltást segítő tevékenységek megvalósítása, ezen belül az intézmény pedagógiai dokumentumainak módosítása, oly módon, hogy az iskola pedagógiai innovációjának fenntarthatóságát biztosítsa.
- Az iskola pedagógiai programjának és informatikai stratégiai tervének összehangolása az IKT alapú kompetenciafejlesztés céljaival.
- Következetes, fokozatosan nehezedő követelménytámasztás, és a tanulói teljesítmények változatos formájú, személyre szóló folyamatos ellenőrzése, értékelése.
- Szakértői vélemény alapján, a biztosított órakeret felhasználásával fejlesztő, felzárkóztató foglalkozások szervezése különösen a részképesség zavarral rendelkező gyermekek számára.
- Korai tehetségbeazonosítás, a tehetségek differenciált foglalkoztatása, fejlesztésük biztosítása és „menedzselése”, a kimagasló teljesítmény elismerése, jutalmazása.
- Városi, iskolai szintű rendezvények, ünnepélyek, megemlékezések, projekt-rendezvények szervezése, változatos programkínálat biztosítása, valamint a szabadidő hasznos eltöltésének változatos módon történő segítése.
- A diákönkormányzat hatékony működéséhez nélkülözhetetlen információk, személyi és tárgyi feltételek biztosítása.

2.5 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A személyiségfejlesztés alapja az embertársak iránti szeretet és tisztelet. Akiben ezek a tulajdonságok megerősödnek, fogékony lesz az igazra, a jóra és a szépre.

Az emberi személyiség kialakulása a gyermekkortól kezdve a kamaszkoron át az ifjú korig hosszú folyamat. Minden korszaknak meg van a maga jellemzője mind érdeklődésben, mind emberi példákban, mind olyan értékekben, amelyekre érzékenyek. A nevelőhöz való viszony is sokat alakul a kezdeti feltétlen elfogadástól a tagadáson át az egyenrangú baráti kapcsolatig.

A személyiség komplex fejlesztése az értelem kiművelése mellett a gyermek *önmagához*, a különböző közösségekhez való viszonyának fejlesztése.

Iskolánk alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét – megkülönböztetett figyelemmel az SNI tanulókat is - széleskörűen fejlessze.

Az egyéni tanulási útvonal, a differenciált fejlesztés biztosítása.

Fő feladat:

- a tanulás iránti motiváció fejlesztése,
- a tantárgyak közti merev határrendszer csökkentésével a komplex fejlesztés megvalósítása, oktatás és nevelés egységes feladatellátása,
- a tanítási-tanulási folyamatban alkotó jellegű feladatok biztosítása.

Célkitűzéseink alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket:

a) Az értelmi nevelés területén elvégzendő feladatok:

- Az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése.
- A megismerés képességének fejlesztése.
- Az önismeret, a céltudatosság kialakítása.

b) A tanulók erkölcsi nevelése területén elvégzendő feladatok:

- Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.
- A tanulók közösségére és önmagukra irányuló helyes cselekvésre és aktivitásra készítendő érzelmek kialakítása.
- Pozitív szociális szokások kialakulásának, gyarapodásának segítése.

c) A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink továbbá:

- A helyi tantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása, valamint az ezekre épülő differenciálás.

A helyi tantervet is magába foglaló pedagógiai programunk összeállításánál elsődleges szempont a tanulók képességeinek fejlődéséhez szükséges olyan követelmények

meghatározása, amely ösztönzi a személyiségfejlesztő oktatást. Nevelési programunk összeállításánál ezért elsődlegesek az alábbi feladatok:

- A színes, sokoldalú iskolai élet, tanulás, játék, munka.
- A fenti lehetőségek a tanulók önismeretét, a gondolkodás képességét, együttműködési készséget fejlesszék, eddzék akaratukat.
- Járuljanak hozzá életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez.

Kialakítandó személyiségjegyek:

- A helyes önértékelés
- Az értékek felismerése, megbecsülése és a kiállás mellettük
- Józan, megfontolt ítélőképesség
- A mások felé való nyitottság, befogadóképesség, együttműködési készség
- A saját akaratunkról való reális lemondás mások érdekében
- A szelídség, a türelem
- Alaposság kialakítása
- A mértékletesség
- A kitartás
- Felelősség magunk, mások és a környező világ iránt

Elvárásaink tanítványainktól a következők:

- Megfelelő kommunikáció, tiszteletteljes, szép beszéd tanárral, társakkal egyaránt.
- Mindenki testi, lelki egészségének megőrzése, biztosítása.
- Alapos, rendszeres és pontos munka.
- A rájuk bízott feladatok lelkiismeretes elvégzése.
- A Házirend felelős betartása.

2.6 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A közösségfejlesztés mindannyiunk feladata. Az iskola valamennyi dolgozójának figyelembe kell vennie mindennapi munkája során, hogy példaként áll a diákok előtt megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával, munkájával.

A pedagógiai program szempontjából iskolánk keretén belül működő közösségi nevelés területei:

- Tanórák: szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák
- Tanórán kívüli szabadidős foglalkozások: egész napos iskola, szakkörök, ökoiskolai programok, kirándulások, sportkörök,
- Diák-önkormányzati munka

A tanórákon és osztályfőnök által megvalósítandó közösségfejlesztési feladataink:

- A tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, ellenőrzéssel, a tanulmányi és a munkaerkölc erősítésével.
- A tanulók, a közösség felkészítése az SNI tanulók integrált nevelésére. Az SNI tanulók beilleszkedésének segítése, és a másság elfogadása a tanulói közösségben.
- A tanulók kezdeményezéseinek, a közvetlen tapasztalatszerzésnek támogatása.
- A közösségi cselekvések kialakítása, fejlesztése (példamutatással, helyes cselekvések bemutatásával, bírálat, önbírálat segítségével), kooperatív együttműködésből adódó feladatok, elvárások
- A tanulók önállóságának, öntevékenységének fejlesztése.
- Szociális kompetencia fejlesztése: empátia, egymásra figyelés, együttműködés, tolerancia, alkalmazkodó képesség.
- Különböző változatos munkaformákkal (csoportmunka, differenciált, egyéni munka, kísérlet, verseny, projekt) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése.
- Olyan pedagógus-közösség kialakítása, amely összehangolt követeléseivel és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni, és tevékenységüket koordinálni tudja.

A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

- Nevelje a tanulókat az önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére.
- Átgondolt játéktervvel és a tevékenység pedagógiai irányításával biztosítsák, hogy a különböző játékok, tevékenységek megfelelően fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését.
- A sokoldalú és változatos foglalkozások (zenei, tánc, képzőművészeti, kézműves, ökoiskolai, stb.) járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.
- A séták, a kirándulások, erdei iskolák mélyítsék el a természetszeretetet és a környezet iránti felelősséget.
- A közösségben végzett munka, a közösség szabályainak megismerése erősítse az értékek iránti fogékonyságukat.
- Minden tevékenység vigye közelebb a tanulót a Fenntarthatóság elméletének gyakorlati megvalósításához.

A diákönkormányzat közösségfejlesztő feladatai:

- Jelöljön ki olyan közös értékeken és érdekeken alapuló közös és konkrét célokat, amellyel nem sérti az egyéni érdekeket.
- Fejlessze a meglévő közösségi munkálatokat, közösségépítő tevékenységeket.
- Törekedjen a közösség iránti felelősségtudat kialakítására, fejlesztésére.
- Alakítsa ki a tanulóban a felelősségteljes közszereplés igényét, a demokratikus kommunikáció rutinját.

A pedagógus közösségfejlesztő feladatai a szabadidős tevékenység során:

- Építsen ki jó kapcsolatot az adott korosztállyal, szüleikkel, külső partnerekkel.
- Fejlessze a csoportokban végzett közös munka során az önismeretet, az önfegyelmet, az együttműködést.
- Segítse olyan csoportok kialakítását, amelyek az emberi kapcsolatok pozitív irányú elmélyítésével hatnak az egész személyiség fejlesztésére.
- Támogassa az integrációt, a befogadás képességét.

2.7 A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

A beilleszkedési, magatartási zavar az elfogadott társadalmi normáktól való eltérő viselkedés. Fontos feladatunknak tartjuk időben felismerni és kiszűrni a beilleszkedési, magatartási problémákkal küzdő tanulókat. Ez a tevékenység csak akkor eredményes, ha ismerjük a magatartási zavarok megnyilvánulásának leggyakoribb formáit.

Az iskolai nevelő-oktató munkában a tanuló beilleszkedési problémái, zavarai a tanuló eltérő magatartásában figyelhetők meg. A viselkedészavarok megnyilvánulása változatos: az enyhe szorongástól a súlyos neurotikus tünetekig, a csavargástól az erőszakos tettekig, az enyhébb kényszerektől a súlyos pszichotikus megnyilvánulásokig terjedhetnek ki.

Fel kell figyelnünk:

- az agresszív megnyilvánulásokra,
- a közönyre és a passzivitásra,
- az érzelem-szegény, apatikus magatartásra,
- a túlzott félelemre és szorongásra,
- a kifejezett féltékenységre, irigységre,
- a beszédzavarra,
- a hirtelen romló tanulmányi eredményre stb.

A problémák, a nem elfogadható viselkedés számbavétele után következik a viselkedési zavart kiváltó pszichológiai, szociális, esetleg biológiai okok feltárása.

- a családi környezet hatásaiból ered-e (pl. nevelési hibák, a szülők deviáns magatartása),
- a család és az iskola ellentétéből fakad-e,
- iskolai ártalmakra vezethető- e vissza (pl. túl magas követelmények, túl szigorú, autokratikus magatartás, gúny, megszegyenítés, túlzottan engedékeny, irányítás nélküli nevelés stb.)
- esetleg a kedvezőtlen társas pozíciók (pl. peremhelyzet) következménye

Az időben nyújtott szakmai segítség képes a folyamatot megállítani. Ezért az iskola feladatai között az egyik legfontosabb a helyzet felismerése, jelzése, a megfelelő szakemberhez való

irányítás, speciális csoportba való javasolás. Nagyon fontos az együttműködés az egészségügy, a gyógypedagógia és a nevelési tanácsadó szakembereivel.

A beilleszkedési, magatartási zavarok megoldását, ill. enyhítését az alábbi pedagógiai tevékenységekkel kívánjuk elérni:

- békéltető, konfliktusmegoldó stratégia alkalmazásával;
- a felnőttek és a serdülők közötti barátságos viszony kialakításával, amely lehetővé teszi, hogy a tanuló problémáival, érzelmi konfliktusaival, kritikus élethelyzeteiben bizalommal fordulhat tanítójához, tanáraihoz;
- személyes szeretetteljes bánásmód kialakításával;
- teljesíthető, reális követelmények támasztásával;
- a pozitív énkép kialakulásának támogatásával (dicsérettel, biztatással);
- a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartással;
- az egy osztályban tanító tanárok együttműködésével, egységes nevelési elvek alkalmazásával;
- az osztályközösség segítő erejének mozgósításával;
- a közös iskolai és iskolán kívüli programok során a peremhelyzetű tanulók bevonásával;
- következetes - a fegyelmi vétségek súlyával arányos büntetési rendszer kialakításával (lásd „a tanulók jutalmazásának és elmarasztalásának rendszerét”);
- az ifjúságvédelmi felelőssel való együttműködéssel;
- szükség esetén pszichológus, ill. más külső szakember segítségének igénybevitelével.

Nagyon fontosnak tartjuk a beilleszkedési, magatartási problémákkal küszködő tanulók fejlesztését, mert a problematikus tanuló saját fejlődésének és közössége fejlesztésének is gátjává válhat. Minthogy körzetünk szociális összetétele hordoz magában rizikófaktorokat erre a problémára vonatkozóan, pedagógiai tevékenységünk karakteres kell legyen.

Iskolánk feladata:

- A tanuló személyiségének és környezetének megismerése, a problémák gyökerének feltárása.
- A fejlesztő módszerek megbeszélése, egyeztetése a családdal.
- A megfelelő beilleszkedés hatékony segítése.
- A szülők segítése a családi, a nevelési konfliktusok megoldásában.
- Szervezett kompenzációs programokban való részvétel iskolai szinten.

Ennek érdekében fejleszteni szükséges a gyermek önismeretét, önbizalmát, együttműködési, kapcsolatépítési képességét, szerepelni tudását, konfliktuskezelői képességét.

Tevékenységek a tanulók felzárkóztatásához:

Esélyegyenlőség biztosítása.

Sokszínű tevékenységformák biztosítása:

- Egyénre szabott, differenciált tanulásszervezés
- Kooperatív technikák alkalmazása
- A tapasztalatszerzés lehetőségeinek kitágítása IKT eszközhasználattal
- Projekt-módszer
- Tevékenységközpontú pedagógiák
- Individuális tanulás előtérbe helyezése
- Az alapozó időszak elnyújtása
- Fejlesztő értékelés alkalmazása
- Napközi otthon, szakkorrepetálás biztosítása
- A pedagógiai munkát segítő szakemberekből álló team létrehozása – gyógypedagógusok, fejlesztő pedagógusok, gyermek-és ifjúságvédelmi szakember, családgondozó
- Tanulásmódszertan tanítása
- Mozgás- és játékterápiás csoportok
- Viselkedés-, játékterápia
- Családterápia
- Kreatív tevékenységek

- Sport tevékenységek
- Kommunikáció fejlesztése
- Önismereti foglalkozások
- Drámajáték
- Egyéni és kiscsoportos fejlesztő foglalkozások

Az elérendő cél

- a tanulók felelősségtudatának,
- önfegyelmének,
- kezdeményezőkézségének,
- csoportmunkára való alkalmasságának kialakítása.

2.8 A kiemelt figyelmet igénylő tanulók nevelése és oktatása

Az Isaszegi Damjanich Iskola körzet-függetlenül, az Alapító okiratban foglaltak szerint fogadja a település sajátos nevelési igényű tanulóit. A külön tagozaton gyógypedagógusok és gyógypedagógiai asszisztensek közreműködésével történik a tanulók fejlesztése, hátrányaik kompenzálása. Mindennapi tanórai tevékenységük mellett olyan foglalkozásokon vesznek részt, melyek a hiányos, rossz szociokulturális háttér szülte lemaradást, illetve a ténylegesen gyenge képességeket, készségeket fejlesztik. Fokozott gonddal szervezzük meg a tanórán kívüli tevékenységeiket. Kiemelt feladatunknak tekintjük az iskola életébe való maradéktalan integrálásukat.

Az SNI tanulók oktatása állapotuknak megfelelően történik. A használt módszerek igazodnak hiányosságaikhoz, fogyatékoságukhoz. Értékelésük egyéni elbírálás alapján, a „Sajátos nevelési igényű tanulók Helyi tanterve” alapján, az abban megfogalmazott értékelési rend alapján történik.

2.8.1 Sajátos nevelésű tanulók nevelése és oktatása integráltan

Azokat a tanulókat, akiket a szakértői bizottság bár SNI tanulónak nyilvánít, de alkalmasnak talál az ép tanulókkal való együtt nevelésre-oktatásra, integráljuk. Ezek a gyermekek ép társaikkal együtt végzik iskolai feladataikat, de a szükséges területeken megtámogatást kapnak. Ez jelenti a szükséges toleranciát, az egyéni fejlesztést, más munkaszervezési formák

alkalmazását, speciális tankönyv használatát, az ellenőrzés és értékelés szigorú igazítását a tanuló képességeihez, egyéni foglalkozásokat. Fontos feladat, hogy a befogadó közösség alkalmas legyen az integrált tanuló befogadására mind munka, mind személyiségfejlődés szempontjából. Amennyiben ez a feltétel nem teljesítődik, az integráció nem lesz sikeres. Az integráció igényli a gyógypedagógus folyamatos irányító és ellenőrző tevékenységét. Viszont a közvetlen teher az osztályban tanító pedagóguson van, akinek koordinálni kell a gyermek életét a befogadó közösség életén belül. Ez nagy körültekintést, alapos előkészületet és állandó kontrollt igénylő munka. Szükséges ehhez a tevékenységhez a tanárok folyamatos továbbképzése is, illetve központi programokban való részvétel.

Az iskolai képzés teljes időtartama alatt arra kell törekedni, hogy az tanulásban vagy értelmileg akadályozott tanuló személyisége a képzés végére minél harmonikusabban és teljesebben kibontakozzon, képes legyen a társadalom által elfogadott normák szerint, saját igényeit megvalósítva kiegyensúlyozott, boldog életet élni.

A tanköteles korú tanulásban vagy értelmileg akadályozott tanulók képzésének során a legfontosabb figyelembe veendő szempontok:

- az értelmi, a testi és érzelmi fejlődés megváltozása,
- sajátos tanulási képességek,
- egyéni szükségletek,
- a felnőttkori élet behatárolt lehetőségei.

Mindehhez olyan iskolai légkört kell teremteni, amelyben mind a tanuló, mind a felnőtt jól érzi magát, ahol az emberi és társas kapcsolatok a kölcsönös tiszteleten alapulnak, ahol minden tanuló teljes értékű emberként élheti meg önmagát, a máságot is elfogadva.

2.8.1.1 Ennek érdekében a következő pedagógiai alapelvek megvalósítására törekszünk:

- a sérült személyiség fejlesztése gyógypedagógiai, pszichológiai eszközökkel,
- a tanulók egyéni képességeinek, eltérő fejlődési ütemének figyelembe vétele az oktatás és nevelés folyamatában,
- egységes nevelési elvárásokkal a követelmények biztonságossá tétele,
- támasz és segítségnyújtás a tanulási folyamatokban, az emberi törekvésekben,
- a speciális nevelési szükségletek kielégítése a nevelés-oktatás minden területén

2.8.1.2 Ennek érdekében a következő célokat tűztük ki:

- az enyhe fokban értelmi fogyatékos / tanulásban akadályozott / tanulók képességfejlesztése a hiányosan működő pszichés funkciók terápiás jellegű korrekciójával,
- a differenciált, szükségletekhez igazodó felzárkóztatás a rehabilitációs és rehabilitációs eljárásokkal,
- az általános műveltség megalapozása a fogyatékoság, életkor és osztályfok figyelembe vételével,
- az eredményes társadalmi beilleszkedés feltételeinek megteremtése az önálló életvezetési technikák elsajátításával, gyakorlásával, toleráns magatartás kialakítása a személyiség gazdagításával, az általános emberi értékek és normák elfogadtatásával.

2.8.1.3 A nevelés-oktatás fő feladatai:

- az alapdokumentumok által szabályozott ismeretanyag elsajátíttatása az évfolyamok, osztályfokok, tantárgyi sajátosságok, egyéni különbségek figyelembe vételével,
- a mentális képességek fejlesztése a megismerő funkciók egyénre szabott terápiás jellegű korrekciójával,
- az ismeretek tartalmának, mélységének mindenkori aktualizálása a tanulócsoporthoz és az egyének kondícióinak megfelelően,
- a tanítás és nevelés szervezeti kereteinek szükség szerinti alakítása,
- a módszerek és tevékenységi formák optimális megválasztása a mindenkori pedagógiai tevékenység kívánalmainak megfelelően,
- a fejlesztési szakaszoknak megfelelő szűrő és diagnosztikus eljárások kidolgozása.

A pedagógiai célkitűzések, feladatok **eszközei és eljárásai.**

- Az nevelés-oktatás területén eszköznek tekintjük a tanítási órákat és a tanításon kívüli órákat a közös és a részletes követelmények érvényesítésére.

2.8.1.4 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A tanulók fogyatékoságának megfelelő, legmagasabb szintű képzés mellett a sajátos nevelési igénynek megfelelő személyiségfejlesztést is meg kell valósítanunk.

Ennek érdekében:

- a tervszerű nevelő és oktató munka során a tanulók alapkészségeit fejleszteni és számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető alpműveltséget nyújtani,
- az iskola olyan - az emberre, társadalomra, művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó - ismereteket közöl, amelyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világgépük formálódását, eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben,
- az iskola nevelő-oktató tevékenységének célja a gyermeki személyiség széleskörű fejlesztése,
- fontosnak tartjuk, hogy a diákok elsajátítsák az egyéni tanulás módszereit,
- a tanulók között a szorgalom, a tudás, és a munka nyerjen nagyobb becsületet,
- törekedni kell a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre,
- segíteni kell a diákoknak észrevenni és értékelni a jót, megelőzni, felismerni a rosszat,
- törekedni kell az emberek közötti érintkezés elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására,
- megismertetjük tanulóinkat a nemzeti kultúra és történelem fontos eseményeivel.

2.8.1.5 Közös követelmények a tanítási órákon

A SNI tanulókra vonatkozó helyi tantervben megvalósításra kerülő közös követelményeket az iskolai pedagógiai programban megfogalmazott követelményekre építettük, összhangot teremtve az enyhe fokban értelmi fogyatékos tanulók fejleszthetőségével, s az Irányelvekben megfogalmazottakkal. A közös követelmények megvalósítását valamennyi tantárgyra és pedagógiai szakaszra átfogó gyógypedagógiai feladatként értelmezzük.

2.8.1.6 A közös követelmények területei:

- társadalmi beilleszkedés,
- a gondolkodás, a megismerés
- hon és népismeret,
- kapcsolódás Európához,
- környezeti nevelés,
- kommunikációs kultúra,
- testi és lelki egészség,
- tanulás,
- pályorientáció / énkép és éntudat /

Részletes követelmények:

Törvényi kereteit az Irányelvekben megfogalmazott, évfolyamokra bontott követelmények tükrében kívánjuk megvalósítani, szükség szerint kihasználva az évfolyamok és osztályok közötti átjárhatóság lehetőségét.

A nevelési funkciók viszonylatában - kiegészítve az oktatás területét- a személyiség diagnosztikus eljárásokkal történő szűrését célozzuk meg. Ennek jelentőségét a sokoldalú információszerzésben látjuk.

Az integrációt segítő tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek

- patrónusi, mentori, vagy tutori rendszer kialakítása
- együttműködés civil programmal
- szakkörök, művészeti körök, sportkörök
- napközi, tanulószoba

2.8.2 Sajátos nevelési igényű tanulók oktatása külön tagozaton

Iskolánkban 1953 óta tanulnak olyan tanulók, akik a szakértői bizottságok által SNI osztályban történő nevelő-oktató munkára kapnak szakértői véleményt. Ennek oka sokféle lehet, így az ő iskolai életük is körültekintő szervezést igényel. Szükséges biztosítani

gyermek biztonságérzését, az együvé tartozás érzése iránti vágyukat. A napi munka mellett pótolni kell a neveltetésükből, szokásrendjükből hiányzó elemeket, amelyeket a szülői házban általában nem kapnak meg. Sokuk először az iskolában részesül intézményi nevelésben-oktatásban, hiszen több okból is nem rendszeres óvodába járók, sőt nem ritka, aki egyáltalán nem jár óvodába. Érthető, hogy ezekben az esetekben a feladat megsokszorozódik, illetve talajtalansága miatt szerteágazóbb. Nagyon fontos, hogy ezek a családok számottevő megsegítést kapjanak, maga a család is be legyen vonva bizonyos ismeretek megszerzésébe. Kiemelten fontos, hogy környezetük alkalmas legyen fejlesztésükre, jó példaként hasson rájuk, alkalmas legyen az előrelépésre, a fejlődésre.

2.9.1 HÍD 2. program

A korai iskolaelhagyás arányát sikeresen mérsékelő oktatási formaként jelenik meg a közoktatásban a Híd-programok szerinti képzés.

Intézményünk a lemorzsolódásban veszélyeztetett tanulók iránt kiemelt felelősséget érez. Iskolánk támogatja, kezdeményezi az érintett tanulók HÍD programba való bekerülését. Ebben a döntésben támogatjuk a tanulót és szülőjét is.

Elsődleges cél a későbbi foglalkoztathatóság érdekében a szakképzésbe történő bekapcsolódás biztosítása, de legalább a munkavállalásra felkészítés a rész-szakképzés megszerzésének lehetőségének biztosításával.

A HÍD 2. programban a képzés különös hangsúlyt helyez arra, hogy a tanítási-tanulási folyamat megalapozza és továbbfejlessze a tanulók képességeit, motivációit az egész életen át tartó tanuláshoz; és ennek megfelelően az egész tanítási-tanulási folyamatot a szakmatanuláshoz nélkülözhetetlen kompetenciák fejlesztésének szolgálatába állítsa. Emellett a közismereti program törekszik a NAT-ban megfogalmazott célok lehetőség szerinti teljesítésére.

Az egyes műveltségterületek témakörei, témái a valóság problémáit és az azok felismeréséhez, megértéséhez, kezeléséhez szükséges tudásokat, képességeket is a mindennapi élet kontextusába helyezik, kiemelve ezzel a társadalmilag releváns, alkalmazható tudás fontosságát.

A nevelési-oktatási folyamat egyszerre egységes és differenciált: megvalósítja az egyéni sajátosságokra tekintettel levő differenciálást és az egyéni sajátosságok ismeretében az egységes oktatást.

Az egyéni különbségek figyelembevételének fontos területe a felzárkóztatás és a tehetséggondozás. A program célja, hogy segítse a fiatalokat képességeiknek megfelelő szintű eredmények elérésében. A megfelelő oktatási módszerek, munka- és tanulásszervezési formák serkenthetik az egyéni különbségek kibontakozását. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során a közismereti tárgyakat tanító pedagógusok megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket, és az adott szakasznak megfelelő kihívások elé állítják őket.

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal lehetőség szerint együtt történő – integrált – oktatásuk.

2.9.2 Felnőttoktatás általános iskolai tagozaton

Iskolánk évtizedek óta felkínálja a lehetőséget a tankötelezettség ideje alatt az általános iskolát be nem fejezettek számára, a hiányzó évfolyamok (1-8. évfolyamok) pótlására az esti tagozatot. Minthogy Pest megyében nincs más iskolában hasonló tagozat, iskolánk fogadja a más településekről érkezőket is.

Az esti tagozatra beiratkozottak hetente 3 alkalommal, a délutáni órákban vesznek részt a foglalkozásokon, melyeket iskolánk tanárai tartanak. A munkában lehetőleg gyógypedagógus is részt vesz. A felnőttek a hagyományos oktatási módszerek mellett számottevő időkeretben az IKT eszközök segítségével tanulnak. Ez nagymértékben javítja a munkavállalói lehetőségeiket.

A tagozat saját helyi tantervvel rendelkezik, a tanulás, az értékelés ennek alapján történik.

2.10 A tehetség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Kiemelt fontosságú a tehetségek felismerése, beazonosítása és fejlesztése.

Minden pedagógus, de elsősorban a szaktanár és osztályfőnök feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről. E tevékenység kiterjed a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt. Ez a legszorosabb együttműködést tételezi fel a családdal és a tehetségek fejlesztésével foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.

Alapfeladataink:

A tehetséggondozás és felzárkóztatás módszereiben célirányos tanulás-szervezési eljárások alkalmazása:

- differenciált tanulásszervezés
- kooperatív technikák
- projektmódszer (kidolgozva az IPR-Projektoktatás mellékletben)
- tevékenységközpontú pedagógiák
- bizonyos területeken tehetséges SNI tanulók célirányos fejlesztése.

A tehetségfejlesztés lehetőségei iskolánkban:

- Emelt óraszámú tantárgyak tanítása
- Differenciált tanórai munka
- Tehetséggondozó programok
- Felkészítés versenyekre, pályázatokon való részvételre
- Felkészítés középiskolai tanulmányokra
- Személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás megfelelő formáinak megkeresése
- Kiugró tehetségek szakemberhez való irányítása, aki gondoskodik megfelelő fejlesztésükről.

2.10.1 Emelt óraszámú informatikaoktatás, a tehetséggondozás és esélyegyenlőség színtere

Napjaink élete nem képzelhető el informatikai eszközök nélkül. A gyermekek pici gyermekkoruktól kezdve használják a gépeket, információhordozókat. Számtalan szakma, tevékenység végzésének feltétele a számítógépes ismeret. A számítógép és az internet nyújtotta lehetőségek végtelen teret adnak a tehetséggondozásnak, de ugyanúgy a fejlesztésnek is. Iskolánk támogatja a tanulási folyamatban az IKT használatot projektorokkal, tabletek és okostelefonok használatával. El kell érni, hogy ne öncélú tevékenység legyen, hanem kihagyhatatlan eszközévé váljon az önálló ismeretszerzésnek, az

önálló munkavégzésnek. Továbbá el kell érni, hogy a felhasználói gyakorlat olyan morális ismeretekkel, szokásokkal egészüljön ki, melyek biztosítják az eredeti cél megvalósulását. Az emelt óraszámú tanítással történő oktatásával el kívánjuk érni, hogy a nyolc éven át tanuló gyermek a START vizsgát letéve léphessen középiskolába. Ezzel jelentősen nőnek esélyei a beiskolázásnál, majd pedig az iskolai követelmények teljesítésénél is. Így az informatika tagozaton és a tagozaton kívülieknek szervezett szakkörökön való részvétellel biztosítható a közösség számára az esélyegyenlőség, a felzárkózás, a lemaradások csökkentése, a fejlődés. Az emelt óraszámú informatikai képzésünket a tanítási órákon túl tehetséggondozó-támogató foglalkozásokkal építjük tovább az egész napos iskola programján belül.

2.10.2 Emelt óraszámú angol nyelvoktatás, a tehetséggondozás színtere

Napjainkban kiemelt elvárás a tanulóval, majd a munkavállalóval szemben, hogy készségi szinten ismerjen legalább egy idegen nyelvet. Alapja ez a tanulmányok megerősítésének, az ismeretek szerzésének, a munkavállalásnak, az emberi kapcsolatok kiterjesztésének. 2018 után feltétele a felsőfokú tanulmányok megkezdésének.

Az Isaszegi Damjanich Iskolába járó tanulók és szüleik joggal várják el, hogy a jó nyelvérzékű gyermekek kaphassanak lehetőséget magasabb szintű nyelvismeret megszerzésére, ami megalapozza a középiskolai előmenetelt.

Az emelt óraszámú nyelvoktató programunkkal felkínáljuk a lehetőséget a magasabb szintű, elmélyültebb, több ismeretet, nagyobb gyakorlatot adó nyelvtanulásra, melynek eredményeképpen a tanulók magabiztosan használhatják a nyelvet, eszköz lesz számukra az ismeretek szerzésében, testvérvárosi kapcsolatok és személyes barátságok ápolásában, felsőfokú tanulmányok körének kiszélesítésében, munkavállalásban.

Iskolánkban a nyelvtanítás beszédközpontú módszerek alkalmazásával történik. (TPRS rendszer)

A kompetencia alapú nyelvoktatásunk a projekt módszert kiemelten fontosnak tartja. A folyamat szerves része az IKT eszközök használata.

Az oktatási szakasz lezárásaként a tanulók alapszintű nyelvvizsgát tehetnek.

Az emelt óraszámú nyelvoktató programunkat a tanítási órákon túl tehetséggondozó-támogató foglalkozásokkal építjük tovább az egész napos iskola programján belül.

2.10.3 Versenyeztetés

Iskolánk a tehetséggondozás kiemelt területének tekinti a tanulók versenyeztetését. Ennek érdekében versenyeket szervezünk és versenyeken veszünk részt:

- Az iskola által szervezett versenyek
 - Tankerületi versenyek
 - Települési szintű versenyek
 - Iskolai versenyek
- Versenyek, melyeken részt veszünk
 - Tantárgyakhoz köthető versenyek
 - Sport versenyek
 - Művészeti tárgyakhoz köthető versenyek
 - A tehetséggondozó sávban felkínált tevékenységekhez kötődő versenyek

A versenyek részletes felsorolása az éves munkatervben jelenik meg. Igazodik más intézmények kiírásaihoz.

2.11 Egész napos iskola

Az egész napos iskola a hátrányok leküzdésének, az esélyegyenlőség növelésének egyik eszköze. Fontos élettér, amely egyben kifejezi az iskolai szocializációs és civilizációs feladatainak fontosságát is. Hangsúlyozni kell azonban a megoldás eszköz jellegét. Hatékonysága a belső tartalomtól, minőségtől, színvonalától függ.

Csak minőségi egész napos iskolai program esetén várható el, hogy ennek az oktatásszervezési formának a célkitűzései megvalósulhassanak.

A törvényi-jogszabályi háttér megfogalmazza, hogy az általános iskola egésznapos iskola keretében működik, javaslatot tesz az iskola hagyományos működési mechanizmusainak átalakítására, a differenciáltabb, hatékonyabb tanulásszervezésre, az eredményesebb nevelésre. Kiterjesztett iskolafunkciót ajánl, a hagyományos gyakorlattól eltérően az egyéni tanulást, illetve a gyakorlást is az iskolai nevelés-oktatás részének tekinti. Ez egyben azt is jelenti, hogy az iskolai feladatellátás részének tekinti a napközi otthonos, illetve tanulószobai időszakot is, ezzel lehetővé teszi a munkarend rugalmas, differenciált alakítását. A törvény az iskola szocializációs funkciójának növelését kiemelt célként kezeli; az iskolát a felnövekvő generációk szociális terének tekinti, az étkezés, a pihenés, a sport, a játék, a művészet színtereként is értelmezi. A szabadidős programokat a gyermekek igényéhez igazítja, és a

szakkörök is szerves részét képezik a foglalkozásoknak. Ez az oktatási forma kevésbé megterhelő a gyerekek számára, mint a hagyományos.

A jogszabály értelmében az egész napos iskolai nevelés és oktatás egységes keretbe foglalja a tanulók egyéni képességéhez igazodó fejlesztés teljes folyamatát, biztosítva a tanulóknak a pihenés, a kikapcsolódás, a szórakozás és a testmozgás lehetőségét.

Iskolánk beiskolázási körzetében jelentős számban élnek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű családok, illetve a munkavállalók jellemzően bejárnak más településekre, így a gyermek ellátása, felügyelete nehézségekbe ütközik. Évek óta emelkedő mértékben kéri az iskolaotthonos és a napközis ellátást.

Az egész napos iskolában, mint életterben gondolkodunk, így a megtervezett program-
elemek több síkban értelmezhetőek.

1. Tanítási óra
2. Tehetség gondozás
3. Szabadidős tevékenység
4. Önálló tanulás
5. Szociális feladatok

A tanítási órákról a törvényi rendelkezések értelmében iskolánk Helyi tanterve rendelkezik. Az elmúlt évek során számos tapasztalatot szereztünk a tanulók tehetség gondozásában. Így azt látjuk, hogy a tanórákat megerősítő, a személyes képességekre és készségekre támaszkodó programok jelentősen javítják a tanulmányi előmenetelt. A felkínált tehetség gondozó programokat tovább bővítve, az egész napos iskola keretében szélesebb mozgásterünk kínálkozik a fiatal személyiségének alakítására.

Felkínált tehetség gondozó programok kiválasztásának szempontjai:

- Erősítse a tanuló tanulmányait
- Támogassa a motivációjának kialakulását, fenntartását
- Teremtse meg a lehetőségét a sikeres pályaválasztásnak, továbbtanulásnak
- Teljesítse ki a tanuló fejlődését
- Adjon a tanuló kezébe eszközt az önálló ismeretszerzéshez, tanuláshoz, ismereteinek elmélyítéséhez, érdeklődésének kielégítéséhez
- Kapcsolódjon az iskola választott prioritásaihoz
- Értéket teremtsen

A kisgyermek – kiskamasz életében nagy jelentőséggel bír a szabadidő hasznos és kulturált eltöltésének megtanulása. Fontos, hogy ez a tevékenység is értéket teremtve épüljön be a fejlődés folyamatába. A játék, bármely életkorban is élünk vele, fontos tere a személyiség fejlesztésének. A kreatív tevékenységek olyan életszerű ismereteket adnak a tanulónak, mit később a napi életében tud hasznosítani.

A szabadidős tevékenységek kiválasztásának elvei:

- Praktikus ismeretet adjon
- Értéket teremtsen
- Szórakoztasson
- Kikapcsolódást jelentsen
- Építse a közösséget, a közösségi érzést
- Nyissa ki a fiatal látókörét saját környezetén túlra

Az önálló tanulás jelentősége felértékelődött. A munkafegyelem és a kitartás, a célért való küzdés eközben elveszni látszik. A tanulónak meg kell látnia, hogy bár mi minden támogatást megadunk a tanulmányainak sikeres előmenetele érdekében, de az ő feladata ezt kihasználni, élni ezzel a lehetőséggel. A napi élet része kell, legyen az az időszáv, amikor a tanuló „spontán” tanul, rögzíti és mélyíti az órán és tehetséggondozáson tanult információkat. Ennek érdekében az önálló tanulásra szánt idő védett idő az iskola napirendjében, mértékében az életkorhoz igazodik.

Napjainkban egyre több szociális és szocializációs feladat hárul az intézményekre. A mi iskolánkban ez fokozottan igaz. Az egész napos iskola, a fenntarthatóság, a ránk hárított nevelési helyzetek mind azt sugallják, hogy az itt eltöltött időben tudatosan és tervezetten irányítsuk a gyermekek életét a szociális feladatok ellátásában is.

A tanulók számára felkínáljuk a napi háromszori intézményi étkezést. Választhatják ezt részben is. Ha a család nem kíván élni ezzel a lehetőséggel, akkor biztosítjuk, hogy társaival együtt, a saját maga hozott ételmét fogyassza el.

A tanuló számára az egész napos iskolában a munkakörülmények biztosítása kiemelt feladat. Szükséges a megfelelő mozgástér, infrastruktúra, eszközök biztosítása.

Az iskola „Teljes körű egészségnevelési programja” a szociális feladatokat részleteiben kidolgozza.

Az iskola az „Egész napos iskola” programját külön szakanyagban dolgozta ki.

(1. Számú melléklet)

2.12 Etika - és a helyette választható hit és erkölcsstan-nevelés iskolánkban

Az erkölcsi nevelés fő célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, az európai civilizációban általánosan elfogadott erkölcsi értékek tanulmányozása és ezek alkalmazása a mindennapokban – azzal a szándékkal, hogy mindez segítségükre legyen a megfelelő életvezetés és értékrend kialakításában, az önálló véleményformálásban, erkölcsi problémáik tudatosításában és a felelős döntéshozatalban. Az erkölcsi kérdésekről való gondolkodás során az elemi értékek fokozatosan értékrenddé, többé-kevésbé koherens, folyamatosan formálódó meggyőződéseké állnak össze, amelyek később meghatározó módon befolyásolják a felnőttkori életmódot, életfelfogást és életminőséget.

Az etika tantárgy alapvető feladata az erkölcsi nevelés, a gyerekek közösséghez való viszonyának, értékrendjüknek, normarendszerüknek, gondolkodás- és viselkedésmódjuknak a fejlesztése, alakítása. A multidiszciplináris jellegű tantárgy legfontosabb pedagógiai jellemzője ezért az értékek közvetítése, valamint az, hogy társadalmunk közös alapvető normái egyre inkább a tanulók viselkedésének belső szabályozó erőivé váljanak.

Az erkölcsi érzék, illetve mélyebb szinten a lelkiismeret fejlesztése azt jelenti, hogy képessé tesszük gyermekeinket arra, hogy olyan értékeket erősítsenek meg magukban, amelyek egyszerre igazodnak az alapvető erkölcsi értékekhez, valamint saját és közösségeik érdekeihez.

Az erkölcsi nevelés kitüntetett célja ezért az önálló, felelős és kritikai gondolkodás, valamint a tudatos cselekvés kialakulásának elősegítése.

A tantárgy középpontjában a formálódó gyermeki személyiség áll – testi, szellemi és lelki értelemben. Ez határozza meg a tanulás-tanítás folyamatát, illetve a tartalmának szerkezetét. Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata, valamint hazánk Alaptörvénye rögzíti az ember elidegeníthetetlen jogát az élethez és a szabadsághoz, következésképpen az erkölcsstan a személy egyediségét és méltóságát helyezi a középpontba.

Az iskolai tanulásra jellemző módon az etika is számos ismeretet közvetít. A tantárgy felépítése azonban nem elsősorban ismeret-, hanem sokkal inkább érték- és

fejlesztésközpontú. A fejlesztés célja a magatartást meghatározó erkölcsi kategóriák jelentéstartalmának évről évre való gazdagítása, az életkornak megfelelő szinten való megtapasztalása, tudatosítása, illetve szükség szerinti újrendezése. A tananyag felépítése spirális szerkezetű. Az életkornak megfelelő részművek és tevékenységek háttérben évről évre ugyanazok a nagy tematikai egységek térnek vissza – más-más konkrét előfordulási szinten, más-más hangsúlyokkal –, építve a korábbi tapasztalatokra, kiegészítve és szintetizálva azokat.

A tananyag tartalma a hétköznapi életből merített és oda visszacsatolható tapasztalatokra épül, illetve személyes élményekre és elméleti jellegű ismeretekre. Az etika a tanulóknak nem közlések befogadóiaként, hanem a tanulási folyamat aktív – gondolkodó, kérdező, mérlegelő, próbálkozó, vitatkozó és útkereső – résztvevőiként tekint.

Az erkölcsi tanulást számos pedagógiai módszer és tevékenység segítheti, amelyek legfontosabb közös jellemzője az élményszerűség, a fizikai, szellemi és lelki értelemben vett cselekvő tanulói részvétel. Az erkölcsi nevelés jó lehetőségeit kínálják ugyanakkor az olyan tanórán kívüli formák is, mint például az iskolai hagyományok ápolása, a társak segítése, a helyi közösség számára végzett bármilyen hasznos tevékenység, illetve az önkéntes munka. Az iskola a törvényi előírásoknak megfelelően, azonosulva az értékek mentén való nevelés-oktatás elvével, felkínálja a választható tárgyak körében az etikát és a helyette választható hittant. A mindenkori szabályozás alapján felmérjük a szülői igényeket és megszervezzük az oktatást.

2.13 A szülő, a tanuló és a pedagógus együttműködésének formái

Az iskolai nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség együttműködése.

Ennek alapja a gyermek iránt érzett közös felelősség, amelynek feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség. Megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység. Eredménye a családi és az iskolai nevelés egysége, és ennek nyomán a gyermeki személyiség kedvező fejlődése.

Iskolánk együttműködési formái:

A diákok és a pedagógusok együttműködésének formái:

- A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, ill. az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják.
- Az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén, a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és faliújságon keresztül, az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon tájékoztatják a diákokat.
- A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, ill. választott képviselőik útján közölhetik az iskola igazgatójával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy az iskolaszékkel.
- A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan tájékoztatják.

A szülők és a pedagógusok együttműködésének formái:

- Családlátogatás (önállóan illetve a családsegítő szolgálattal együtt is)
- Egyéni beszélgetés
- Szülői értekezlet
- Fogadó óra
- Írásbeli tájékoztató
- Előadások szervezése
- Közös kirándulások
- Pályaválasztási tanácsadás

Kooperatív technikák alkalmazása a szülők megnyerése, szemléletformálása az együttműködés növelése érdekében

- Az SNI tanulókkal és szüleikkel történő folyamatos kapcsolattartás
- **Nyilvánosság biztosítása** a kompetencia alapú oktatásról

A szülők részéről elvárjuk:

- Aktív részvételt az iskolai rendezvényeken,
- Ötletnyújtást az előadások témáihoz,
- Ószinte véleménynyilvánítást,

- Együttműködő magatartást,
- Nevelési problémák őszinte megbeszélését, a közös megoldásra való törekvést,
- Érdeklődő, segítő hozzáállást,
- Szponzori segítségnyújtást.

A szülői ház és az iskola együttműködésének továbbfejlesztési lehetőségei:

- Közös rendezvények (pl.: Damjanich nap és bál, karácsonyi ünnepség, farsangi bál, ökonap, családi napok, versenyek stb.) szervezése a szülők és pedagógusok részvételével.
- Osztály-család közös kirándulás.

2.14 A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A család életének kedvezőtlen alakulásába a leginkább kiszolgáltatott helyzetbe a gyermekek kerülnek. A nevelés három színterén – család, iskola, társadalom – a családok nagy többsége nem tudja, vagy nem akarja elsődleges szerepét betölteni. Az iskola kénytelen ezzel a helyzettel megküzdeni, de képtelen a családi és társadalmi nevelés hiányát teljesen pótolni. Iskolák különös figyelmet szentel a gyengébbekre, és segíti a nehezebb körülmények között élőket.

Nevelésünk a helyes értékrend elfogadását, a pozitív életforma kialakítását, mindennapi megélését segíti elő, amely remélhetőleg tanítványaink számára maradandó lesz. Megvédi őket - reményeink szerint - az alkoholizmustól, kábítószer-től, egyéb erkölcsi veszélytől.

Legnehezebb a segítségadás azokban az esetekben, amelyekben a család a gyermek számára nem biztosít megfelelő erkölcsi háttérrel, a szülők életvitelének negatív példája a gyerek előtt. Ezekre a hiányosságokra sok esetben későn derül fény, amit csak a tanuló rendhagyó magatartása, megnyilatkozásai jeleznek. Az ilyen nehéz esetekben vállalnunk kell a fokozott törődést a tanulóval.

A hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanulók száma emelkedik – jóllehet a statisztika, a mutatók a jogszabályi változások miatt erős csökkenést mutatnak. Ezért is indokolt, hogy a gyermek- és ifjúságvédelem átfogja az iskolai élet egészét, biztosítsa a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, védő – óvó intézkedéseket tegyen a rászorulóknak érdekében.

Ezt a tevékenységet a gyermekvédelmi felelős koordinálja, annak hiányában az intézményvezető helyettes. Folyamatos kapcsolatot tart az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével és az osztályfőnökökkel. Családlátogatáson vesz részt a veszélyeztető okok feltárása érdekében. Kapcsolatot tart a különböző gyermekvédelmi szervezetekkel, különösen a Családsegítő Szolgálattal, a Védőnői hálózattal, a Rendőrséggel.

Iskolánkban iskolapszichológiai ellátás nem működik.

Gyermekvédelmi tevékenységünk fontosabb feladatai:

- A gyerekek elemi szükségletei (élelem, ruházat, tanszer, pihenés) meglétének figyelemmel kísérése.
- Az egészséges fejlődésükhöz szükséges nevelési légkör kialakításának elősegítése a családon belül és a családon kívül.
- A tanulók egészségi állapotának figyelemmel kísérése, rendszeres ellátás biztosítása az iskolaorvosi szolgáltatón keresztül és az iskolaforgászati rendeléseken.
- A tanulók intézményes ellátása, az iskola valamennyi szolgáltatásának biztosítása igényeik szerint (ügyelet, fejlesztő foglalkozás, felzárkóztatás, étkezés, stb.).
- Segélykérések támogatása, és az ezzel kapcsolatos tanácsadás a család szociális és anyagi helyzetétől függően.
- A tanulók eredményeinek figyelemmel kísérése, rendszeres iskolába járásának folyamatos ellenőrzése, szükség esetén szabálysértési eljárás kezdeményezése.
- Részvétel az Önkormányzat gyermekvédelmi és gyámügyi tevékenységében.
- A HH, HHH, SNI integráció segítése, elfogadás, érzékenyítés.

A gyermeket veszélyeztető helyzetben minden pedagógusnak gyors és hatékony intézkedést kell tennie!

Meg kell vizsgálnunk,

- hogy a családi minta, törődés, érzelmi kötődés mennyire szolgálja a tanuló erkölcsi, érzelmi, értelmi fejlődését.
- hogy mennyire ellenőrzött a tevékenysége, szabad mozgása.
- hogy használ-e a tanuló egészségére káros anyagokat, szereket, folytat-e fejlődésére káros életmódot.

- hogy a tanuló szociális helyzete szükségessé teszi-e segélyek, egyéb támogatások igénybevételét.
- hogy folyamatos ellenőrzést igényel-e a hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett környezetben nevelkedő gyermekek otthoni életformája, ellátása, pihenése.
- hogy szükséges-e rendszeres segítségnyújtás tanulmányai befejezéséhez, pályaválasztásához és eredményes beiskolázásához.
- hogy tudunk-e olyan érzelmi kötődést biztosítani, amelyben a gyermek őszintén feltárhatja problémáit.

A szociális hátrányokat az alábbi tevékenységi formákkal korrigáljuk:

- tehetséggondozó programok szervezése,
- napközis, tanuló szobai ellátás biztosítása,
- szülők, családok életvezetési gondjainak segítése,
- a tankönyvtámogatás, étkezési támogatás segítése
- lehetőség szerinti hozzájárulás tanulmányi kirándulásokhoz, táborozásokhoz,
- drog- és bűnmegelőzési program alkalmazása,
- felvilágosító munka, a szociális hátrányok enyhítését segítő pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon.

A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik az érintett családdal, a Nevelési Tanácsadóval, a Családsegítő Szolgálattal, a gyermekorvossal és a védőnővel.

2.14.1 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A hátrányos helyzetű tanulók integrációs és képesség-kibontakoztató felkészítésének pedagógiai rendszere

Iskolánk kidolgozta és alkalmazza a hátrányos helyzetű tanulók megsegítését célzó programot.

A nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet tartalmaz olyan oktatási-szervezési formákat, amely ösztönzi a hátrányos helyzetű tanulók integrált keretek között megvalósuló – a szociális helyzetből és a képességek fejlettségéből

eredő hátrányok ellensúlyozását célzó – iskolai nevelésének-oktatásának megszervezését, amely forma bevezetését intézményünk támogatja.

A *képesség-kibontakoztató felkészítést* célzó rendelet előírja, hogy a résztvevő tanulók nevelése és oktatása, tudásának értékelése a kiadott pedagógiai rendszer alkalmazásával történjen.

A törvény szerint a pedagógiai rendszer részét képezi a tanterv, a ráépülő tanítást-tanulást segítő és értékelő eszközrendszer, a gyakorlati alkalmazást lehetővé tevő, illetve segítő akkreditált pedagógusképzési- és továbbképzési kínálat, valamint a pedagógiai szakmai szolgáltató tevékenység.

Az integrációs felkészítés pedagógiai rendszere az iskolák életébe egy speciális szempontot, az együttnevelés szempontját emeli be, mely átstrukturálja a pedagógiai rendszer fogalmának hagyományos kereteit.

Pedagógiai rendszerünk kiindulópontja, hogy a tanulók közti különbségek rendkívül sokfélék, a személyiség széles dimenzióiban írhatók le, és nem korlátozhatók valamely tantárgyban elért iskolai eredményekben megmutatkozó különbségekre. A differenciálás nem azonosítható a felzárkóztatással és a tehetségneveléssel, a differenciálás tehát nem a tanulmányi eredményesség szintjeihez igazodik. A differenciálás mindenki számára a saját komplex személyiségstruktúrájának leginkább megfelelő, számára optimális fejlesztés biztosítását jelenti, figyelembe véve előzetes tudását, annak gyengébb és erősebb területeit, a tanuló igényeit, törekvéseit, érdeklődését, személyiségének rá jellemző vonásait, speciális erősségeit és gyengeségeit. Nevelésünk, oktatásunk igazodik a gyermekhez, és ez azt is jelenti, hogy igazodik ahhoz a közeghez, amelynek gyermekeink részesei.

Ha integrációs nevelésünk ezt a célt eléri, működőképessé válik.

Intézményünk a kialakított struktúrát pedagógiai programunknak és helyi tantervünknek megfelelő tartalmakkal töltötte meg.

Alapelveink:

- Olyan emberek nevelése a cél, akik egész életükön át, nyitottak a folyamatos tanulásra, információk szerzésére.
- A gyermekekkel szemben az egyéni fejlődésnek megfelelő elvárásokat, és ezzel harmonizáló feladatokat szükséges megfogalmazni, biztosítani.

- A tanulókat alapvető, korszerű kompetenciák (anyanyelvi, idegen nyelvi, matematikai, informatikai, természettudományi, társadalomtudományi, IKT, esztétikai, etikai) tudás birtokába kell juttatni.

Általános céljaink:

A kompetencia alapú oktatás és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációs programjának összekapcsolása (a NAT és IPR).

Az iskolai program – építve több hazai és nemzetközi iskolafejlesztő program legjobb tapasztalataira – egy olyan nyitott iskolamodellt vázol fel, amely alapvetően fontosnak tartja a gyermek szükségleteire, viselkedésére, tulajdonságaira való reagálást, illetve érdekeltté, motiválttá akarja tenni őt saját nevelődési, tanulási folyamataiban. Az egyén fejlesztésén keresztül, azzal kölcsönhatásban, fejleszti a befogadó közösséget, s a közösen végzett tevékenységek, együttes élmények, az egész személyiség érzelmi, morális fejlődését segítik. A program a mások iránti nyitottságot és elfogadást, a szorgalmat kiemelt értéknek tekinti. Az egész személyiséget fejlesztve tanít. Meghatározó benne a gyermekközpontúság, a pedagógus és a gyermek kapcsolata. A gyermekeken keresztül az iskolába járó gyerekek családjaira is hat.

Tudatos pedagógiai munkával arra törekszünk, hogy nevelési- és oktatásszervezési keretünket mihamarabb az alábbi kívánalmak jellemezzék:

- Minden, a szakértői bizottságok által támogatott, tanköteles korú gyermek szükség szerint, integrált keretek között nevelődjön.
- Biztosítjuk minden gyermek számára a lehetőséget képességei kibontakoztatásához.
- Az előzetes, otthonról hozott tudást, kultúrát minden gyermek értéként képviselheti.
- Tudatosan figyeljük és fejlesztjük a gyermekek csoport-szociális készségeit.
- A szülő, a család, (mint partner), résztvevője az iskolai folyamatoknak, erős a család- iskola- gyerek közötti kommunikáció.
- Együttműködő, elfogadó, előítéletek nélküli környezetben dolgozunk.
- Megvalósul az oktatásban, nevelésben érintett intézmények szervezett, tudatos együttműködése.
- Az iskolai hatékonyság visszajelzésére tanulókövetést végzünk.

- Pedagógusaink állandóan gazdagítják az ebben felhasználható pedagógiai, módszertani repertoárjukat.

(2. Számú melléklet)

2.15 Teljes körű egészségnevelési program

Az egészségkultúráltság maga az életmód. Az egészségvédelem szoros kapcsolatban áll az erkölcsi értékekkel, magatartással.

A korai gyermekkortól kezdve számos befolyás éri a gyermek egészségről alkotott fogalmát, de számos hatás éri viselkedésüket, magatartásukat is. Sokszor nincsenek tisztában a befolyásokkal, amelyek érik őket. Ezért fontos része az egészségnevelési programnak az, hogy segítsen a tanulóknak kialakítani olyan készségeket, amelyek lehetővé teszik saját magatartásuk kedvező irányú befolyásolását.

Az egészségvédő életvitelhez szükséges képességek kialakítása hosszú folyamat, ezért elválaszthatatlan a nevelés folyamat egészétől.

A teljes körű egészségfejlesztési program része az elsősegély-nyújtási ismeretek átadása is.

(3. számú melléklet)

2.16 Környezeti nevelés

A környezeti nevelés egyrészt a külső természeti környezetre irányul, másrészt a belső környezetre, az egészségkörnyezetre, az egészségmegőrzésre.

El kell érniük, hogy megtervezzük azokat a munkafolyamatokat, mely elősegíti a megismerést, és utat mutat a fejlődéshez. A jó környezeti nevelésnek a tanulókat segítenie kell abban, hogy a valóság közvetlen érzékelésétől és felfogásától tudáshoz jussanak. Fejlesztenie kell a diákok képességét, és ez ne véletlenszerű történés eredménye legyen. Először a természeti jelenségekről kell tanulniuk, hogy azután megérthessék a környezet komplexitását. A nevelés fontossága abban áll, hogy olyan okaira és hatásaira nyitja fel a szemüket, amelyekről eddig csak halvány elképzelések és bizonytalan tudásuk volt. Mivel a környezet jelenti gyermekeink jövőjét kötelességünk tennünk, hogy csökkentsük a pusztítást, amit okozunk, tudassuk, milyen lehetőségek léteznek közvetlen környezetünk állapotának minőségi javítására, és milyen gyakorlati megoldásokkal álljunk elő. A gyerekek arra támaszkodnak, amit az iskolában tanulnak.

(4. számú melléklet)

2.17 Fogyasztóvédelemmel összefüggő feladatok

A fogyasztóvédelmi oktatás célja

“A fogyasztóvédelem célja a **fogyasztói kultúra fejlesztése**, és a **tudatos kritikus fogyasztói magatartás** kialakítása és fejlesztése a tanulóknak.” (NAT)

A cél elérését a fenntarthatóság, azon belül a **fenntartható fogyasztás** fogalmának kialakítása, elterjesztése és a fenntarthatóságnak a mindennapi életünkben fogyasztóként való képviselése jelenti.

A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiaileg megtervezett fejlesztése.

Olyan szociális motívumrend-szerek kialakításáról és erősítéséről van szó, amelyek gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoznak magukban.

Fogyasztói magatartásunk sokféle hatás mentén, a szociális tanulás útján alakul, fejlődik. A tudatos fogyasztóvá válás és az ennek megfelelő magatartás kialakítása hosszú, sokoldalú folyamat.

A fogyasztói mintáknak a fenntarthatóság irányába történő fejlődése szempontjából a nevelés-oktatás különösen nagy jelentőségű. Mivel ismereteket kell elsajátítani, készségeket, hozzáállást, értékrendet kell formálni a fenntartható fogyasztás érdekében, ezért a gyermekkorban elkezdett fejlesztés döntő hatású. Amíg a kisiskolás korban leginkább jellemző fogyasztói magatartások a kiválasztás, az áruismeret, a döntés, a kockázatvállalás, a bizalmi elv érvényesülése, addig a kamaszkorban már megjelenik a jogérzék, kellő fejlesztés esetén a jogismeret, a szolgáltatásismeret, a fogyasztói értékrend és a vállalkozásismeret is.

Az iskolai programokban a pszichológiai mozgatókra, és a helyes értékrend alakítására kell a hangsúlyt fektetni. A fenntartható fogyasztás nem annyira tudományos vagy technikai kérdés, hanem inkább az értékek választásával, a tudatos beállítódással kapcsolatos viszony. Meg kell ismertetni a tanulókkal a **piac**, a **marketing** és a **reklám** szerepét, alkalmassá téve őket e területen való eligazodásra. Hangsúlyozni kell a **minőség** és a **biztonság** szerepét a fogyasztás során, valamint a **gazdaságosságot** és a **takarékosságot**.

Fogalmi tisztázások:

Tudatos, kritikus fogyasztói magatartás: Olyan viselkedés, melyet a szuggesztív marketinghatásoktól való távolságtartás képessége, a fogyasztói szükségletek folyamatos mérlegelése, továbbá a felmerülő fogyasztói problémák megértésének, kommunikálásának és megoldásának képessége és készsége jellemez.

Ökológiai fogyasztóvédelem: Mind a javak pazarló előállítási technológiája, mind pedig fogyasztásunk gyakran ön- vagy csupán vállalati profitcélú volta, mennyisége, valamint annak összetétele hozzájárul erőforrásaink feléléséhez és természeti környezetünk elszennyezéséhez. E szemlélet a környezet szempontjait is figyelembe veszi, ökológiailag tudatos fogyasztókat nevel, akik vásárlási választásaikkal egyben ökológiai környezetük megtartására törekednek.

Környezettudatos fogyasztás: kiegyensúlyozottan dinamikus középút az öncélú, bolygónk erőforrásait gyorsulva felélő fogyasztás és a környezeti erőforrásokat nem kizsákmányoló fogyasztás között.

Fenntartható fogyasztás: A szolgáltatások és a hozzájuk kapcsolódó termékek olyan módon történő felhasználása, amely a jelenleginél jobb általános társadalmi életminőséget eredményez, de közben minimálisra csökkenti a természeti források és a mérgező anyagok használatát, valamint a hulladék- és szennyező anyagok kibocsátását az adott szolgáltatás, illetve termék teljes életciklusa során, annak érdekében, hogy a jövő nemzedékek szükségletei – és egészsége – ne kerüljenek veszélybe.

Preventív, vagyis megelőző fogyasztóvédelem: Amikor a vevő már a kezdet kezdetén érvényesíteni tudja jogait és nincs szükség panaszbejelentésre, bírósági perekre.

A fogyasztóvédelmi oktatás színterei az oktatásban

- Az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásaiba jól beépíthetők a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos tartalmak.

Technika: - áruismeret, a gyártás és a termékminőség összefüggései

Matematika: - banki, biztosítási vagy üzemanyag-fogyasztási számítások

Fizika: - mérés, mértékegységek, mérőeszközök (villany, gáz, víz mérőórák);

Földrajz: - eltérő fogyasztási struktúrák és szokások;

Magyar: - reklámyelv, feliratok; a reklám kommunikációs csapdái

- Biológia:** - génmódosított élelmiszerek (GMO), amíg egy élelmiszer a boltba kerül, táplálkozás kiegészítők és divatjaik, egészséges táplálkozás
- Kémia:** - élelmiszerbiztonság, élelmiszeradalékok (E-számok), vegyszermaradványok, háztartási vegyszerek, kozmetikumok célszerű és tudatos használatuk
- Informatika:** - elektronikus kereskedelem (e-kereskedelem), internetes fogyasztói veszélyforrások, telefónia
- Történelem:** - EU fogyasztói jogok, fogyasztástörténet és fogyasztóvédelem, a reklám története stb.
- Médiaismeret:** - a reklám képi nyelve és hatásai

- Tanórán kívüli tevékenységek (vetélkedők, versenyek, rendezvények)
- Iskolán kívüli helyszínek (piaci séták, üzletek, banki tevékenységek bemutatása)
- Hazai és nemzetközi együttműködések (más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel)
- Az iskola fogyasztóvédelmi működése (az iskola, mint fogyasztó és mint piac), az ezzel kapcsolatos foglalkozások

Módszertani elemek

Készségek fejlesztése: a kritikus gondolkodás, az egyéni és csoportos döntéshozás és a problémamegoldás.

A készségfejlesztésnek tartalmazni kell az egyén és társadalom viszonyáról szóló információgyűjtés, információfeldolgozás, a feldolgozott információk alapján való döntés és végrehajtás módszereit.

Önálló feladatok: áruismerettel, vásárlással, fogyasztói döntésekkel kapcsolatos házi feladatok.

- Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól
- Riportkészítés az eladókkal
- Médiafigyelés, médiaelemzés, reklámkritika

Csoportmunka:

- Adatgyűjtés, adatfeldolgozás, információörögzítés csoportmunkában
- Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel
- Szimulációs játék, esettanulmány

- Viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, jellemző piaci magatartások felismerése és elsajátítása, fogyasztói kosár készítése)
- Érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony érdekérvényesítés)

2.18 Közlekedésre nevelés programja

Gyermekek a közlekedésben

Köztudott, hogy a közlekedés legveszélyeztetettebb résztvevői a gyermekek. Fejlődésük, önállóságuk kialakulásához hozzátartozik a közlekedésre nevelés is. A gyermekek szemével nézve az utca teljesen más alakot ölt, mint ahogyan azt a felnőttek látják. A szakemberek gyakran felhívják a figyelmet arra, hogy a közlekedő gyermek másként lát, hall, gondolkodik és cselekszik, mint egy felnőtt. Tudomásul kell vennünk, hogy életkori sajátosságai, pszichológiai adottságai határozzák meg teljesítőkéességét és ezek bizony a közlekedésben elfoglalt szerepük szempontjából is bizonyos korlátokat jelentenek számukra. A gyermekek megosztott figyelme általában gyengébb, mint a felnőtteké. Általában a számukra fontos dolgokra összpontosítanak és eközben minden más érdektelenné válik. Jellemzően elsősorban a számukra érzelmileg fontos tárgyak, történések foglalkoztatják őket. A mind hatékonyabb baleset-megelőzés érdekében, már kisgyermek korban el kell kezdeni a tudatos közlekedésre nevelést, melynek elsődleges célja, hogy a gyermekek megismerjék a közlekedési helyzeteket és veszélyforrásokat. Számos szülő nem ismeri a helyes, követendő magatartásmódokat, amelyek a gyermekek közlekedésbiztonságát erősítik. A kicsik legtöbbször csak a jól ismeret "légy óvatos!", "vigyázz magadra!" általánosságokat hallhatják.

Pedig ami igazán eredményes, az a valódi közlekedési helyzetekben történő gyakorlás. Igaz ez a nevelési módszer jóval több kreativitást és időt igényel, de a befektetett energia a gyermekek biztonságában térül meg.

Közlekedésnevelési feladatok

Az iskola és a szülői ház közös feladata a gyermeket felkészíteni a biztonságos közlekedésre és megfelelőképpen motiválni. A helyes közlekedési magatartás a gyermek képességeinek függvénye, melyeket a következő tényezők befolyásolhatják:

- a látás, hallás, mozgás fejlettsége,
- a közlekedési ismeretek szintje,

- a készségek gyakorlása,
- akarat és beállítódás.

A gyakorlásnak több módja ismert.

A szülő a tanév megkezdése előtt bejárhatja gyermekével az iskolába vezető utat, megbeszélhetik az adott/várható helyzeteket.

Az óvónők megismertethetik az iskola környezetét a gyermekekkel, így azok ismerhetik a közvetlen környezetüket.

Az első hetekben a szülő elkíséri a gyermeket az iskolába, sőt a tanórák végeztével érte is megy, egészen addig, amíg az utat és annak jellemző forgalmi viszonyait meg nem ismeri, és meg nem szokja. Ez idő alatt a felnőtt kísérő feladata, hogy rendszeresen, szabályszerűen gyakoroltassa a gyermekkel a helyes közlekedést és a veszélyhelyzetek felismerését. Azonban arra vigyázni kell, hogy a túlzott féltés a gyermekben nehogy szorongást váltson ki. Mivel a gyermek előbb-utóbb egyedül jár iskolába, ezért ennek szem előtt tartásával célszerű megválasztani az oda vezető útvonalat.

Fontos, amikor a gyermek már sötétben, korlátozott látási viszonyok között indul haza az iskolából, hogy ruházata elősegítse a jobb láthatóságot, ezért célszerű fényvisszaverő elemeket vagy ilyen tulajdonsággal rendelkező mellényt ráadni.

Az iskolai beszoktatás része az iskola környékének megismerése, alapvető közlekedési szabályok, szokások begyakorlása.

Fontos a tanítási órákon évről évre ismételni a tanulókkal a rájuk és a közösségre vonatkozó közlekedési szabályokat, hiszen azok könnyen a feledés homályába kerülnek, Másrészt a gyermek életkorával változnak azok a helyzetek, melyekbe közlekedőként belekerül.

Amennyiben az iskola lehetővé teszi a kerékpárral való iskolába járást, úgy biztosítani kell a megfelelő közlekedési ismeretek elsajátítását is. („jogosítvány”)

Magatartási normák - gyakorlati tanácsok

A biztonságos közlekedés készségszintű alkalmazásához a legalapvetőbb magatartási normákat kell begyakoroltatni a gyermekekkel:

- a járdaszegély-szabályt, mely minden áthaladási szakaszra és úttestre lépésre vonatkozik, lényege, hogy a járdáról lelépés előtt a továbbhaladást le kell blokkolni, hiszen a biztonságos zónából a veszélyes zóna határához ért,

- akadály mögül soha nem szabad hirtelen előlépni, mely lehet fa, oszlop, álló jármű stb., mert a gépjárművezető csak akkor tud időben fékezni, ha a veszélyt előre látja,
- és a harmadik norma, az úttesten folyamatosan haladni kell és nem szabad átfutni, hiszen a futással nem lehet a veszélyt elkerülni, ilyenkor az oldalirányú tájékozódás rendszerint elmarad,
- a „jobbkez” szabályt, mely a gyalogos és a kerékpárral való közlekedésben is meghatározó.

A kisiskolások a szabályok szükségességét már megértik. Ebben az életkorban kerülnek új és új közlekedési helyzetekbe, már nem kizárólag gyalogsként. Egyre gyakrabban válik szükségessé számukra, hogy magatartásukat valamilyen szabályhoz igazítsák.

Valódi jelentősége a szabályok megtanulásának, a jelzőtáblák megismerésének ettől a kortól válik indokolttá. A szülő/pedagógus - mint modell - által közvetített minta beépül a gyermek közlekedési magatartásába, ezért nagyon fontos, hogy akár gyalogsként, kerékpárosként vagy autósként egyaránt jó példával találkozzanak.

A gyermekeknek meg kell tanulniuk azt, hogy noha a közlekedési szabályok mindenkire egyformán vonatkoznak, a szabályok figyelmen kívül hagyásának kockázata korántsem egyenlő.

Ha a gyermek a közlekedésben naponta tapasztalja az egymás iránti felelősség, az udvariasság és előzékenység szükségességét, akkor ezt sajátítja el. Ha az autót vezető szülő a szabályokat igyekszik betartani a gyermek számára ez a viselkedés válik követésre méltóvá!

Kommunikációs segédlet

Célcsoport

Ha a célcsoport a 6-14 éves gyermek:

- Nekik nagyon fontos, hogy ne csak a tiltás, ne csak a tudatos nevelés kerüljön előtérbe, hanem lehetőleg olyan környezetbe kell csomagolni az üzenetet, hogy a gyerek vagy fiatal azonosulni tudjon vele.

Ha a célcsoport szülő, nevelő vagy a gyerek felügyeletével megbízott személy, két dolgot kell szem előtt tartani:

- Tájékoztatni kell azt a célcsoportot, hogy mit tud vagy mit kéne tudnia a gyerekeknek, mik azok a veszélytényezők, melyek elsősorban fenyegetik őket.

- Tudniuk kell, hogy mint szülőnek/nevelőnek mi a kötelességük a gyermek közlekedési rutinjának kialakításában.
- Legjobban felépített nevelés is azonnal semmivé foszlik, ha a szülő vagy nevelő, illetve a példakép ellentétesen negatív példát mutat.

Példakép:

- A gyerekekben az az üzenet hatályosul, amellyel azonosulni tudnak, különösen ha ez példakép közvetítésével történik.

A Baleset-megelőzésnek nem a szabályok oktatásával kell csak foglalkozni. A közlekedésnevelési feladatok közül rendkívül fontos a saját tapasztalat.

Pl.: játékok és a modern internetes megjelenés /honlapok/.

2.19 A társadalmi bűnmegelőzés és áldozattá válás megelőzési programja

Célja, hogy proaktív módon megelőzze a gyermek- és fiatalkorúak bűnelkövetővé- és bűncselekmény áldozatává válását.

A gyermek és fiatalkori bűnözés a tények tükrében

Magyarországon az összes ismertté vált bűnelkövető 12 százaléka fiatalkorú.

A fiatal- és gyermekkorúak túlnyomó többsége vagyon elleni bűncselekményt követ el. A 14 év alatti elkövetőknél ez az arány 83-88 százalék, míg a 14-18 éveseknél 70-80 százalék. Az elmúlt tíz évben minden harmadik rablás elkövetője fiatalkorú volt.

A fiatalok emelkedő hányada szocializációjává vált a passzív vagy aktív kábítószer-tapasztalat. Egy 2002 tavaszán készített felmérés eredményei szerint a budapesti második középiskolások 30 százaléka már kipróbált valamilyen kábítószer-t.

A kutatási tapasztalatok szerint minél fiatalabb életkorban fordul elő a bűnelkövető magatartás, annál nagyobb az esély a bűnismétlésre, vagy a bűnözői életmód kialakulására.

Évente átlagosan 16 ezer fiatalkorú ellen indul szabálysértési eljárás. A bűnelkövető fiatalkorúak döntő többségénél csak a jogellenes cselekmény elkövetése jelzi a gyermekvédelmi hatóságnak, hogy valami baj van a fiatalkorúval. Az ismertté vált fiatalkorú bűnelkövetőknek mindössze 8-10 százaléka szerepel a veszélyeztetett gyermekek nyilvántartásában.

Az ismertté vált fiatalokú bűnelkövetők döntő többsége olyan hátrányos helyzetű, marginális családi környezetből származik, ahol a szegénység, a munkanélküliség és a napi szociális problémák meghatározó élményt jelentenek. Szüleik többsége segéd-, kisegítő vagy betanított munkás, foglalkozás-, vagy munkanélküli. Már kora gyermekkorukban szegregált és marginalizált környezetben élnek.

A fiatalok nemcsak elkövetői, de áldozatként elszenvedői is a bűnözésnek. Évente több mint tízezer kiskorú személy válik bűncselekmény áldozatává, A kiskorú sértetteknel az erőszakos és garázda bűncselekmények körében jelentős az azonos korosztály elkövetői általi fenyegetettség. A fiatalok közül a 17 éveseknek van a legnagyobb esélyük arra, hogy erőszakos bűncselekmények áldozatává váljanak.

„A társadalmi bűnmegelőzés nemzeti stratégiája” (44-46. oldal alapján)

A gyermek- és fiatalokúak bűnelkövetővé és áldozattá válásának megelőzésében jelentős szerepe van a családnak, a gyermek- és ifjúságvédelemnek, az oktató- és nevelő intézményeknek, a civil szervezeteknek, az egyházaknak, a helyi koordináció megteremtésében az önkormányzatoknak és a rendőrségnek. A hazai tapasztalatok szerint nem működik a jelzőrendszer és az érdemi együttműködés a gyermekvédelmi, a szociális, az egészségügyi, az oktatási és az igazságszolgáltatási intézmények, valamint a rendőrség között. A veszélyhelyzet felismerését elősegítő, sok forrásból merítő jelzőrendszer a gyermekvédelmen belül sem működik. A gyermekvédelem rendszere nem integrálta az iskolai gyermekvédelmi felelősök hálózatát és nem használja ki az iskolai szabadidő-szervezésben rejlő lehetőségeket. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény ugyan előírja az intézményközi esetmegbeszélést, a gyakorlatban azonban ez csak az együttműködésre amúgy is „hajlandó” szervezetek közt alakult ki. A büntető igazságszolgáltatás – miután ennek még nincsen törvényes lehetősége – nem épít a helyreállító igazságszolgáltatási eszközökben rejlő lehetőségekre, a más országokban hatékonyan működő jóvátétel, mediáció alkalmazására.

A korai pszicho-szociális intervenció jelentőségét hangsúlyozza az Európa Tanács 20/2000. számú ajánlása. A tagállamoknak a pszichoszociális stratégiák kialakítása során a minimális intervenció és az arányosság elvét kell követniük, és az eljárásokban biztosítani kell a stigmatizáció és a diszkrimináció elkerülését. Az ajánlás a bűnözővé válás megelőzése érdekében olyan intézkedések foganatosítására ösztönöz, amelyek kifejezetten a jövőbeni,

ismétlődő bűnözői magatartás kialakulásának valószínűségét csökkentik. Az ENSZ gyermekjogi konvenciója (1989) a gyermek mindenek felett álló érdekét, a „rijadi elvek” (1990) pedig a „gyermekközpontú megközelítés” szükségességét hangsúlyozzák. Ezek a dokumentumok a fiatalok bűnözés megelőzésében fontos szerepet szánnak a családnak, a családi felelősség erősítésének, az iskolának, a helyi közösségnek és a médiának.

Alapelveink

- A bűnmegelőzés valamennyiünk érdeke.
- A bűnmegelőzés több mint biztonság!
- A bűnmegelőzés a kormányzat minden szintjének kötelessége.
- A bűnmegelőzés összekapcsolódik a szociális problémák megoldásával is (komplex biztonság).

Szakmai filozófiánk

Nevelés keretében szükséges kifejleszteni a személyiségben a konstruktív magatartást – és személyiségformákat stimuláló motivációs képződményeket.

A magatartásirányítást, humán alapbeállítódást, konstruktív magatartási szokásokat kell kialakítani azért, hogy

- tudjuk elemezni a konkrét élethelyzetet;
- tudjuk kiválasztani azt a típusú magatartást, amely az adott élethelyzet erkölcsös és jogkövető megoldásához vezet;
- az életünkben előálló konfliktushelyzetekre konstruktívan, kompromisszum készen, a partneri magatartás szellemében reagálhassunk.

Csak a proaktív bűnmegelőzés multifaktoriális és interdiszciplináris szemlélete és gyakorlata lehet igazán eredményes.

Globális céljaink szerint törekednünk kell:

- a bűnözést elősegítő okok, körülmények és feltételek megszüntetésére; az állampolgárok komplex biztonságérzetének mennyiségi és minőségi befolyásolására;
- tudatosítani, hogy a bűnözést meg lehet és meg kell előzni;

- tudatosítani, hogy mindenkinek tennie kell azért, hogy csökkenjen a bűnözés;
- közösségi kontroll fejlesztése;
- olyan programok kidolgozására és megvalósítására, amely arra ösztönzi a közösségeket, családokat, az egyéneket, hogy biztonságos környezetet teremtsenek.

Konkrét céljaink:

- Biztonságra nevelés.
- A nevelés érték közvetítés, értékteremtés. A biztonság – érték.
- Társadalmi partnerviszonyra nevelés.
- Jóindulatot, kompromisszumkészséget kell kialakítani.
- A konstruktív életvezetés része legyen a bűnmegelőzés.
- Közösségfejlesztő és önfejlesztő magatartás- és tevékenységformák stimulálása.
- Az iskola biztonságos társadalmi és fizikai környezetének kialakítása.

A projekt kapcsolódása a társadalmi bűnmegelőzés nemzeti stratégiája cselekvési programjának a gyermek- és fiatalkori bűnözés és az áldozattá válás megelőzése prioritásához.

Az erőszakmentes konfliktuskezelés programja

Cél: az iskolai erőszak okainak meghatározása, az iskolát érő és az iskolai erőszakhoz vezető iskolán kívüli hatások kiszűrése, kezelése azonosíthatóvá tétele, a megoldási alternatívák hozzáférhetőségének biztosítása.

Helyzetelemzés

A társadalmi okokat és a válaszokat elemezve megállapítható, hogy az iskolán belül, illetve az iskola és környezete között megjelenő fizikai és lelki erőszak igen sokféle formát ölthet, melyek kiváltó okai is összetettek. Magyarországon az összes ismertté vált bűnelkövetők 12%-a fiatalkorú, a 14 év alattiak száma évente négyezer körül ingadozik. Az erőszak olyan jelenség, amely túlmutat az iskolán, azonban az iskolai eredetű, iskolában megjelenő formái is ismertek. A teljes 14 év alatti népesség egynegyed százaléka, míg a teljes 14-17 év közötti

népesség 2,25 százaléka követ el büntetendő - illetve bűncselekményeket. Az ismertté vált gyermekkorú sértettek az utóbbi években az összes ismertté vált sértett nagyjából 2,5%-át teszik ki, szemben a korábban megszokott 1,2 százalékkal. A 14 és 17 év közötti sértettek összes sértetthez viszonyított aránya az utóbbi hat évben viszonylag stabil, 3,5-4 százalék körül alakult. A gyermek- és fiatalkorú személyek a teljes hazai népesség átlagos viktimizációs trendjénél tízszer-tizenötször nagyobb eséllyel válnak súlyos, erőszakos bűncselekmény áldozatává.

A közműveltség megteremtése – vagy ennek ideológiai érvényesítése - érdekében gyakorolt állami kényszerrel, a tankötelezettség teljesítésével szemben a tanulók bizonyos hányadának kulturális-gazdasági okokra visszavezethető természetes ellenállására kell számítani, melynek csupán egyik formája az évismétlés, a lemorzsolódás, a tanulás elhanyagolása, de ugyan ebbe a körbe tartozik az iskola szereplői közötti agresszió is. Míg a kisiskolás korú gyermekek esetében a pedagógusok általában kezelni tudják a problémát, a felsőbb évfolyamokba járók esetében ez már egyre nehezebb.

Az egészségügy fejlődésének és az általános jólétnek az a következménye, hogy az egyének biológiai érése fiatalabb életkorra tolódott, élettani értelemben egyre fejlettebb – ám társadalmilag mégiscsak éretlen - tizenévesek járnak iskolába, miközben az iskola válasza erre többnyire változatlan marad.

A nemzetközi adatok és kutatások szerint az iskolai erőszak nem érint minden iskolát egyformán és azonos módon. Azonosíthatóak azok a lakóközvetek, régiók, ahol számítani lehet az iskolai kultúrával szembeni átlagosnál nagyobb ellenállásra, és ahol a diákok az iskolai értékrend alternatívájaként szervezik meg az életüket az iskola falain belül és kívül.

Az erőszak változatos formái a diák-diák közötti kapcsolatokban is mindenkor megnyilvánultak, de a szülő-pedagógus közötti kapcsolatokban is állandóan megjelenik az erőszak.

Törvényi háttér:

A köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény az erőszak minden formáját tiltja.

A köznevelésről szóló törvény pontosan meghatározza a pedagógus, a szülő, a tanuló jogait és kötelezettségeit, amelynek középpontjában az együttműködés, egymás kölcsönös segítése áll. A köznevelésről szóló törvény többek között előírja, hogy a pedagógusnak a tanulóval egyénileg kell foglalkoznia, amennyiben arra a tanuló érdekében szükség van. A törvény rendelkezései alapján az iskola ilyen vonatkozásban része a gyermekvédelem rendszerének és kapcsolatban kell állnia a családvédelem szerveivel is.

Feladat:

- Az iskolánk nevelőtestületének, pedagógusainak – elsősorban pedagógiai eszközökkel – mindent meg kell tennie annak érdekében, hogy megelőzzük az erőszakhoz vezető helyzetek kialakulását.
- Az iskolánkban diákönkormányzat, szülői szervezet alakult a problémák kezelésére, a célravezető és erőszakmentes megoldások kidolgozására. E feladat megvalósításába tehát be kell vonni az iskolában működő szülői szervezet tagjait, az iskolai diákönkormányzat tagjait, valamint a családvédelemmel foglalkozó települési, területi szakmai, szakigazgatási szervet, szervezetet is.
- A nevelési-oktatási intézményben a pedagógiai folyamatoknak kedvező légkör csak akkor alakulhat ki, ha a nevelési-oktatási folyamat iskolai szereplői kölcsönösen tiszteletben tartják egymás jogait. Ha betartják kötelezettségeiket, azokat el is várják egymástól, folyamatos és élénk visszajelzéseket adnak egymásnak, segítve ezzel az eltérő vélemények mielőbbi megismerését, a közösség és az egyének számára a lehető legkedvezőbb pedagógiai megoldásban történő gondolkodás megvalósulását, valamint az intézményi fejlesztő és biztonságos légkör kiteljesedését, amely a pedagógiai folyamatoknak, a tanuló fejlesztésének alapfeltételei.

A köznevelésről szóló törvény egyik alapelve, hogy az iskolai pedagógiai folyamatok szereplőinek egymás személyiségi jogait tiszteletben kell tartaniuk akkor is, amikor valamely jogukkal élnek. Így például a véleménynyilvánítás szabadsága alapján minden tanulónak jogában áll bármilyen kérdésben nyilatkozni, azonban ez nem járhat mások érdekeinek, személyiségi jogainak megsértésével. A személyiségi jogok sérelmét jelenti az iskolai erőszak attól függetlenül, hogy azt ki, kivel szemben követte el. Az iskolánkban nincs helye

az erőszak semmilyen formájának. Iskolánknak erőszakmentes pedagógiai légkört kell biztosítani a tanuló személyiségének kibontakoztatásához. A nevelési-oktatási intézményben az alkotó, közösségi, az egyéni érdeklődést figyelembe vevő pedagógiai tevékenység lehet a leghatékonyabb eszköz az erőszak megelőzésére.

Az intézményben az erőszakos cselekmények, az iskolai agresszió kiváltója lehet

- a gyermekekkel a családon belüli nem megfelelő bánásmód,
- a nem kellően kialakított iskolai követelményrendszer,
- a nem megfelelően választott és alkalmazott pedagógiai értékelési módszer,
- a szabadidő kulturált eltöltése lehetőségének hiánya,
- a társakkal való helytelen kapcsolatépítés,
- a probléma időben történő felismerésének hiánya.

Az erőszak megelőzésének pedagógiai eszközei között meghatározó fontosságú a Nemzeti alaptanterv adta tartalmi keretek mentén az iskolában tanulók kognitív és affektív tulajdonságaihoz igazodó, a családi háttérváltozókra is figyelő tananyag iskolai meghatározása, az így kialakított iskolai tananyag által kínált tartalmi és módszertani lehetőségek mentén a tanulói érdeklődés felkeltése, megtartása. Fontos pedagógiai esély kínálkozik a tanórai foglalkozások változatos megszervezésében, a választható tanórai foglalkozások biztosításában, a megfelelő szülő–tanuló–pedagógus légkör kialakításában, de a diákönkormányzatok és a szülői közösségek bevonása is meghatározó fontosságú a konfliktushelyzetek megelőzésében, kezelésben. Súlyosabb esetekben a jelenlegi keretek között is kérhető segítség a pszichológustól, a gyermekvédelemben dolgozó szakemberektől (Családsegítő Szolgálat), adott esetben az igazságszolgáltatás szereplőitől (Iskola rendőre Szolgálat). Jelentős segítséget nyújthat a tanulóközösség saját és a tanulótársak értékelésében, a jó példák közvetítésében, az erőszakra hajlamos vagy már erőszakos cselekményt elkövető tanuló magatartásának, kötelezettségzegésének közösségi megítélésével.

A szülő és gyermeke kapcsolata napjainkban számos esetben nem harmonikus és nem, vagy csak töredékesen, súlyos deficitekkel, a társadalom egészének érdekeivel szembe kerülve látja el ez irányú feladatait. Ez jelentős mértékben erősítheti a gyermek magatartási problémáit és az iskolai erőszak számos formájának kiváltója lehet. Mivel a gyorsan változó társadalmi és gazdasági folyamatok, a munkaerőpiac által támasztott kihívások jelentős

erőfeszítéseket és új megoldási stratégiákat kívánnak meg a szülőktől, közülük számosan kevesebb erőfeszítést tesznek saját gyermekük nevelése érdekében.

A gyerekek fejlődéséért, a szélesen értelmezett „jóllétéért” felelős a szülő (család), a társadalom (szakemberek és intézmények, szolgáltatók) és maga a gyermek is, ezért minden esetben minden lehetséges közvetlen érintett szerepét, felelősségét szükséges és kell is vizsgálni azzal, hogy természetesen a szakemberek felelőssége fokozott. Az egyoldalú „bűnbakkeresés” nem lehet megoldás, ezért erősíteni kell az érintettek együttműködését, a közös cselekvést.

Az intézményünknek együtt kell működnie az ifjúság nevelésében közreműködő minden szervezettel, a családvédelem, a gyermek- és ifjúságvédelem szervezeteivel, a rendvédelmi szervekkel.

Az erőszak terjedésének megakadályozásához mindenképp a pedagógiai eszközök nyújthatnak segítséget. A jó gyakorlatokat, a bevált módszereket össze kell gyűjteni, hozzáférhetővé kell tenni, meg kell ismertetni minden érintettel.

Feladatok

- Erősíteni kell a nevelési funkciót,
- teret kell engedni a tanulói értékelés új lehetőségeinek (fejlesztő értékelés),
- erősíteni kell a kooperatív oktatási módszereket, az adaptív oktatást a közösségi élethelyzetek növelése céljából,
- meg kell erősíteni a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök munkáját, alkalmazásuk feltételeit,
- a nevelési-oktatási intézményeknek kapcsolatot kell kiépíteni, azt továbbfejleszteni a gyermekvédelem intézményrendszerével,
- erősíteni kell a gyermekjóléti szolgálattal való együttműködést,
- rendszeressé kell tenni az iskola és a gyermekjóléti intézményekben dolgozó szakemberek találkozóit,
- a gyermekjóléti szolgálat által nyilvántartott szabadidős programokról rendszeresen tájékoztatni kell a nevelési-oktatási intézmények pedagógusait.

Nagyobb figyelmet kell fordítani a művészeti és a sporttevékenység gyakorlásához szükséges feltételek megteremtésére, nem számon kérhető tananyagként, hanem önkéntes, feszültség- és stressz oldó pedagógiai eszközként, ezzel is lehetőséget biztosítva a gyermeki, tanulói önbecsülés és tanulási motiváció növelésére.

Nyerjenek megerősítést a szabadidős tevékenységek, a szabadidős sportfoglalkozások, a mindennapos testedzés és a művészetekre épülő személyiségfejlesztő tevékenységek, amelyek a gyermeki, tanulói önbecsülés és tanulási motiváció megszerzésének lehetséges formái lehetnek. Erősödjön a művészeti és a sporttevékenység, a kreatív, manuális tevékenységet igénylő – a „kézműveltségét” igénylő, fejlesztő, alkotó tevékenység.

Az iskolában meg kell ismertetni azokat az eljárásokat, amelynek keretei között a tanulóközösségek pedagógusok közreműködésével közösen feldolgozzák azokat az eseményeket, amelyek elvezethetnek a tanulói erőszak kialakulásához, illetőleg amelyek segítik az erőszakos cselekmények feldolgozását, a lehetséges megoldások megtalálását.

A helyi tantervünk biztosítja, hogy a tanulók életkorához, az egyes tantárgyak sajátosságaihoz igazodva a tanulók elsajátíthassák az egészségfejlesztéssel, a társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válás megelőzésével az erőszakmentes konfliktus-kezelő technikákkal összefüggő ismereteket, felkészüljenek azok gyakorlati alkalmazására.

Az iskola szülői szervezete kezdeményezte a nyilvános iskolai dokumentumok szintjén a szülői szerepekre, a családi életre nevelés megjelenítését, valamint a pedagógusok felkészítését a konfliktus-kezelési technikák alkalmazására.

2.21 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka ellenőrzési, mérési, értékelési rendszere

Iskolai munkánkat mindig is jellemezte a minőségorientált működésre való határozott törekvés.

Bármilyen munkafolyamat elképzelhetetlen az ellenőrzés-mérés-értékelés hármas rendszere nélkül. Az igaz az iskolai nevelő-oktató folyamatokra is.

Az Isaszegi Damjanich János Általános Iskola filozófiájának szerves része a hiba megtalálása, újbóli végiggondolása és kijavítása. Egyetlen pedagógiai folyamat sem

nélkülözheti a visszacsatolást, a megerősítést, a korrekciót. Mindez az ismeretszerzés szerves része.

Az iskola saját innováció keretében kidolgozott mérési-értékelési rendszert alkalmaz, mely az országos mérés jogszabályban meghatározott elvárásaival koherens.

Az innováció külön szakanyag.

2.21.1 Ellenőrzés

Kiemelt feladat az önellenőrzés képességének kialakítása.

Az ismeretek számonkérésének, ellenőrzésének meghatározóan nagy jelentősége van a tanítási-tanulási folyamatban. A napi munka lépésenkénti ellenőrzése teszi lehetővé a gyakorlás során a téves elemek rögződését, a rossz beidegződését. Elhagyhatatlan a munkavégzés külalakjának, a tantárgyi integrációnak a folyamatos kontrollja. Kiemelten nagy szerepet kell adni a beszéltetésnek, hiszen napjaink megfigyelhető tragédiája a beszédképesség satnyulása. Az ellenőrzés és értékelés során figyelemmel kell lenni az integrációra, a sajátos nevelési igényre.

Mit?	Hogyan?
Nagy gondot kell fordítani a számonkérés differenciálására. Figyelemmel kell kísérni a tanulásban gátolt tanulók egyéni haladását, lehetőségeiket, képességeit és készségeit. Különös tekintettel a részképesség-hiányos tanulóakra, nő a szóbeli feleltetés, kommunikáció jelentősége. Az írásbeli munka folyamatos ellenőrzése:	a munkafázis során nyomon követni a megfelelő feladatvégzést, azonnal javíttatni a hibákat -tartalmi követelmények ellenőrzése -helyesírás ellenőrzése -külalak ellenőrzése
A szóbeli munka folyamatos ellenőrzése:	A kommunikáció során mind tartalmi, mind nyelvhelyességi szempontból azonnali javítással gátját venni a rossz, téves ismeret rögződésének.
Az írásbeli beszámoltatás során ellenőrzött területek:	-tartalmi követelmények ellenőrzése -helyesírás ellenőrzése -külalak ellenőrzése -kapcsolat más tantárgyakkal
A szóbeli beszámoltatás során ellenőrzött területek:	-tartalmi követelmények ellenőrzése -nyelvhelyesség ellenőrzése -összefüggő beszéd készsége

Témahét, projekt	A csoportosan végzett munka és az egyénileg végzett munka felváltva jelenik meg. Ennek következtében a tanórai foglalkozások tevékenységeinek értékelése az általánosan elfogadott kooperatív technikák értékelési rendje szerint történik.
------------------	---

Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya.

Formája, rendje	Korlátai	Szerepe
Tanév eleji diagnosztizáló	Százalékos kiértékelés Nem osztályozható	Állapotfelmérés
Félévi szummatív	Százalékos kiértékelés	Összefüggő témakörök egymásra épülésének ellenőrzése
Tanév végi szummatív	Százalékos kiértékelés	Adott tanév tananyagának beépülése
Témakörönkénti, formatív dolgozat	Százalékos kiértékelés	
Témazáró dolgozat	Százalékos kiértékelés	Egy témakör beépülésének kontrolálása
Írásbeli felelet		Rövidebb szakasz teljesítményének ellenőrzése, beszédképesség fejlődése
Gyűjtőmunka	A munkaközösség által meghatározott módon értékelve	Az önállóság fejlődésének vizsgálata
Órai munka	Pontozásos módszerrel	Napi nyomon követés
Témahét, projekt	A tanórai és a házi felkészülés során végzett tevékenységek osztályozhatók, a kooperatív	A tanuló egyéni és csoportos teljesítményének és tudásának értékelése. Továbbá a csoportban

	technikák során alkalmazott módszerek a mértékadóak.	végzett munkában való részvétel, az együttműködés szintjének értékelése.
Írásbeli házi feladat	Nem osztályozható	Az otthoni gyakorlás ellenőrzése, hibák javítása, szorgalom

2.21.2 Mérés

A nevelő-oktató munka iskolánkra vonatkozó mérés-értékelési rendszerének kialakításával az a **célunk**, hogy hatékonyan segítse a Nemzeti Alaptantervben és a Pedagógiai Programunkban megfogalmazott nevelési-oktatási célok elérését, biztosítsa a pedagógiai munka eredményességét, hatékonyságát. Olyan eszközrendszert állítottunk össze, amely segíti a megbízható információk gyűjtését a tanulói, pedagógusi és az intézményi teljesítményekről a fejlesztés érdekében.

A mérések és az azok elemzése során szerzett adatok az intézmény külső és belső kommunikációjának fontos eszközei.

A mérések szintjei

- Központi mérések
- Fenntartói szintű mérések
- Intézményi szintű mérések
- Partneri elégedettségvizsgálat- és igénymérés,
- Intézményi önértékelés-összehasonlító elemzés és trendvizsgálat

Az intézményi szintű mérések keretét iskolánk a TÁMOP 3.1.4 pályázat keretében kidolgozott „Mérünk? Értékelünk? Igen!” innovációban dolgozta ki.

Az innováció külön szakanyag.

A mérés tanévekre lebontott feladatait a munkaterv tartalmazza.

2.21.3 Az értékelés a tanítási-tanulási folyamat minden mozzanatára kihat. A pedagógusok értékelő magatartásának és a tanulók önértékelésének jellemzője a pozitívumokra való támaszkodás, az elért sikerek, eredmények megerősítése. Az integrált oktatást vállaló

iskolákban az értékelés kérdése külön figyelmet igényel. Az egyéni különbségekre figyelő, az egyéni érési ütemnek teret engedő intézmények nehezen tudják megvalósítani az osztályzatokban kifejeződő, minősítő értékelést.

Az Isaszegi Damjanich János Általános Iskola pedagógiai programjának értékelési alapelveinek célja, hogy az értékelés:

- ne minősítsen, hanem fejlődési állapotról számoljon be;
- számba tudja venni, hogy a tanuló az előző szintjéhez, önmagához mérten mennyit fejlődött;
- jelenjék meg, hogy a gyermek saját lehetőségét mennyire használta ki.

Iskolai gyakorlatunkban *háromféle értékelési módot* különböztetünk meg: a minősítő értékelést (teljesítménymérést), a diagnosztikai értékelést és a fejlesztő értékelést.

Az értékelésnek ki kell terjednie az iskolai élet minden területére. Ennek megfelelően értékeljük minden tanulónk esetében:

- tárgyi követelmények elsajátítását
 - napi szinten
 - témakörök szintjén
 - komplexen (Iskolánk kidolgozott innovációja szerint)
- tanórán kívüli magatartását
- felszerelésének meglétét
- szabálytiszteletét, felelősségvállalását
- korábbi teljesítményéhez képest fejlődési törekvéseit.

Értékelésünknek a következő kritériumoknak kell megfelelnie:

- ösztönző hatású
- folyamatos, rendszeres
- segítő szándékú
- céljai és követelményei legyenek előre ismertek.

Hagyományosan tanulóinkat mindig a tanévzáró ünnepélyeken értékeljük. Ennek formája bizonyítvány, oklevél, könyv, szóbeli dicséret. Itt tanulói közösségeket is kiemelhetünk. Ennek szempontjai a tantestület döntése.

- tanulmányi munka
- sportteljesítmények
- közösségi munka
- kulturális és közéleti tevékenység

Példakép állításával is próbáljuk alakítani tanulóink személyiség fejlődését, mely szerint a végzős nyolcadik osztályos tanulók közül kiválaszthatunk egy-egy tanulót, akik az évek során folyamatos munkájukkal kiérdemelték az iskolaközösség elismerését. Ők könyvjutalmat kapnak és aláírják az iskola emlékkönyvét.

A jutalmazás formái

Az iskolában elismerésként a következő írásos dicséretetek adhatók:

- szaktanári,
- napközi-vezetői,
- osztályfőnöki,
- igazgatói,
- nevelőtestületi.

Az egész évben kiemelkedő munkát végzett tanulók, tantárgyi szorgalmi és magatartási dicséretét a bizonyítványba kell bevezetni. Ezek a tanulók a tanév végén könyvvel, oklevéllel, emlékjelvényvel, illetve pénzbeli díjakkal jutalmazhatók.

A jutalmak odaítéléséről - a pedagógusok és az osztályközösség javaslatának meghallgatása után - az osztályfőnök dönt.

Az a tanuló, akinek intézményi szinten is kiemelkedő a teljesítménye (tanulmányi és kulturális versenyek győztese, az év tanulója, az év sportolója, az iskoláért végzett kiemelkedő társadalmi munka részese), jutalmát a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt nyilvánosan veszi át.

Csoportos jutalmazási formák:

Jutalomkirándulás, kulturális hozzájárulás (színház, vagy kiállítás látogatáshoz).

2.21.4 A neveltségi állapot mérése, értékelése

Mivel iskolánk fontos feladatának tekinti a nevelést, így Pedagógiai Programunkban kiemelt helyet kapott ennek a területnek mérése, ellenőrzése. Nevelési folyamatunk nem évfolyamokra, hanem a 8 éves képzés egészére vonatkozik. Célunk, hogy iskolánkat a képzés bármely szakaszában is hagyják el tanulóink (4-6-8. osztály végén), képesek legyenek életkori sajátosságaiknak megfelelően helyesen dönteni, az új közösségben is megtartani az itt megszerzett értékeket.

A neveltségi szint mérését 3 nagy csoportra bontottuk, mely kapcsolódik az alábbi szakaszokhoz:

- 1. osztályban az iskolai életbe való integrálódást segíti
- 4-5. osztályban, mely a tagozat-váltás okozta nehézségeket hivatott megkönnyíteni.
- 8. osztály komplex vizsgálata, melyben felmérjük, hogy a 8 éves képzés, nevelés milyen színvonalon valósul meg.

Minden év elején mérjük (1-8. osztály) a közösségek fejlettségi szintjét. Így természetesen szociometriai vizsgálattal, és annak értékelésével kezdünk minden tanévet, és ennek ismeretében határozzuk meg a közösség és azon belül a tanulókra vonatkozó célokat és feladatokat.

Körzeti beiskolázású iskolaként a következő nevelési területeken kívánjuk erősíteni a minőséget:

- Erkölc: alapvető emberi értékek, melyet a Pedagógiai Program és a Házi rend tartalmaz (pl.: szeretet, tisztelet, felelősségérzet stb.).
- Környezetkultúra (vonatkozik a környezet kialakítására és jelenlegi állapotának, állagának megőrzésére, fenntarthatóság elérése).
- Fegyelem (önfegyelem, „kollektív” fegyelem)
- Eddigi tapasztalataink alapján külön figyelmet fordítunk minden évfolyamon a gyermek és felnőtt (gyermek-szülő, gyermek-pedagógus... stb.) kapcsolat optimalizálására.
- A kulturált kommunikáció terén kívánunk javítani.
- Munkához való viszony, és az önművelésre való igény fejlesztése.

Minden tanulócsoporthról készül a csoporton belüli kapcsolatokat ábrázoló szerkezeti diagram, mely feltárja a csoport szerkezeti hiányosságait, az egyes tanulók esetleges kirekesztettségét. Készülnek interjúk a konfliktuskezelés, a közösség igényeinek felmérése tárgyában. Megjelenik a csoportokban a szerepvállalás, illetve a szerepek felosztásának tényleges alakulása. Legyünk tisztában a csoport külső és belső kommunikációs szokásaival. Felmérésünk tükrözi a gyermekek szocializációjának szintjét, illetve fejlesztési lehetőségeit. Kialakult képünk kell, hogy legyen arról, hogy az osztályközösségeket miként tudjuk az iskolai közösségbe integrálni úgy, hogy arculatukat megőrizve önállóak maradhassanak.

A felvázolt mérések alapvető szempontjai:

- a tanulók egymáshoz való viszonya
- szülő és pedagógus viszonya
- gyermek pedagógus viszonya
- gyermek-szülő viszonya

Ezeket a szempontokat a következő eszközök felhasználásával kívánjuk megvizsgálni:

- beszélgetés, interjú (egyéni és csoportos)
- kérdőív
- rajz
- szerepjáték

A felmérések során szerzett információkat a következő évi osztályfőnöki, gyermekvédelmi és napközis tervezetekbe kívánjuk beépíteni.

A felmérések idejét, értékelésének feldolgozását a tárgyévvel vonatkozó éves programunk tartalmazza. A megvalósításért közösségenként az osztályfőnökök felelősek, az átfogó vizsgálat összegzését a munkaközösség-vezetők illetve az igazgató végzi.

Ezen ismeretek tudatában tudjuk a következő év kiemelt nevelési céljait meghatározni.

2.21.4.1 Magatartás

Az elvárásokat a házirend tartalmazza, mely az alapvető erkölcsre, értékekre épül.

A szempontok nem kizárólagosak. A félévi és év végi értékelést a nevelőtestület mérlegeli.

- Példás:

A Házirendet betartja, és iparkodik másokkal is betartatni.

A közösség alakításában aktívan részt vesz, kezdeményez.

Iskolai feladatokat önként vállal, és maradéktalanul teljesít.

Megnyilvánulásaiban őszinte, társaival, tanáraival szemben tisztelettudó, együttműködő és segítőkész.

Fegyelmező intézkedés nem volt ellene.

- Jó:

A Házirendet betartja, apróbb hibáit törekszik javítani.

A közösségben a rábízott feladatokat ellátja.

Fegyelmezési problémák ritkán fordulnak elő.

Fegyelmi fokozata: legfeljebb szóbeli figyelmeztető.

- Változó:

A Házirendet több ízben megsérti, vét a közösségi szabályok ellen.

A közösség alakításában nincs pozitív szerepe, munkájában vonakodva vesz részt.

Társaival szemben közönyös, megnyilvánulásaiban durva, tanáraival szemben tiszteletlen.

Fegyelmi fokozata: legfeljebb igazgatói figyelmeztetés.

- Rossz:

A Házirendet nagyon hiányosan tartja be.

A közösség munkáját hátráltatja, szándékosan árt a közösségnek.

A nevelésére tett erőfeszítéseket rendre elutasítja.

Társaival szemben durva, goromba.

Tanáraival szemben tiszteletlen, udvariatlan, elutasító.

Fegyelmi fokozata: Igazgatói figyelmeztetésnél szigorúbb intézkedés.

Fegyelmi intézkedések

Az a tanuló, aki kötelességeit megszegi, fegyelmi intézkedésben részesítendő.

A fegyelmező intézkedések a következők lehetnek:

- szóbeli figyelmeztetés
- szaktanári figyelmeztetés,
- osztályfőnöki figyelmeztetés,
- osztályfőnöki intés,
- igazgatói figyelmeztetés,
- igazgatói intés.

A fegyelmező intézkedéseket a tanuló tájékoztató füzetében és az elektronikus naplóba be kell írni.

Fegyelmi büntetések

Ha a tanuló a kötelességeit vétkeesen és súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető.

Ezek alapján a fegyelmi büntetés lehet:

- megrovás,
- szigorú megrovás,
- áthelyezés másik osztályba, tanulócsoportba, iskolába

A felelősségre vonás eljárás módjára és formájára nézve a törvény rendelkezései az irányadók.

2.21.4.2 Szorgalom

- Pédás:

Aki tanulmányi munkájában kitartó, a tanítási órákra képességeihez mérten pontosan és rendben felkészül.

Tanulmányi munkájában többlet feladatokat végez, részt vesz versenyeken, pályázatokon.

Az órai munkát érdeklődésével, aktivitásával segíti.

- Jó:

A tanítási órákra lelkiismeretesen felkészül, feladatait elvégzi, de többlet feladatokat nem végez.

Órai aktivitása a tőle elvárható, de különösebb érdeklődést nem mutat.

Érdeklődése csak az iskolai tananyagra korlátozódik.

- Változó:

Iskolai és otthoni munkájában csak időnként teljesít képességeihez mérten.

Órai aktivitása hullámzó teljesítményt mutat

Házi feladatait hiányosan készíti el, felszerelése is többször kifogásolható.

Neki felróhatóan gyakran szétszórt, figyelmetlen.

- Hanyag:

Tanulmányi munkájában neki felróható okokból gyakran képességei alatt teljesít, megbízhatatlan, feladatait nem végzi el.

Felszerelése hiányos, így az órai tanulmányi munkát hátráltatja.

Munkafegyelme rossz, érdektelenség, közömbösség jellemzi.

2.21.5 A tanulók tudásának értékelése

Tantárgyi követelmények

A helyi tanterv határozza meg.

Az értékelés az adott tantárgyat tanító pedagógus jogköre. Figyelemmel kell lenni a tanuló általános állapotára, fejlesztés esetén egyéni haladására, képességeire. Nagyon fontos a minimum szint pontos meghatározása, melynek a tanuló és a szülő számára is egyértelműnek, és teljesíthetőnek kell lenni.

Az értékelés különböző formáit használjuk az iskolában. A 2011. évi CXC. törvény a Nemzeti köznevelésről 54. § értelmében szöveges értékelést az alsó tagozaton, az első évfolyamon és második évfolyamon az első félévben használunk, majd 2–8.-ban az ötfokozatú érdemjegy jelenik meg. A sajátos nevelési igényű tanulók értékelése eltér a normál tantervű tanulókéétól. A középsúlyos tanulók esetében 1-8 évfolyamon, a tanulásban akadályozottak esetében 1-4 évfolyamon is szöveges értékelést (is) kapnak.

A félévi és év végi szöveges értékelő rendszerek mellett alsó tagozaton megjelennek a havonként történő értékelési módok is, amelyeket az alábbi tematika szerint végeznek el. Fontos, hogy negyedévenként a tanulók saját magukat is értékelik.

A szóveges, írásbeli értékelésekben jól nyomon követhető az iskola értékelési rendszerének négy alkotóeleme: a tevékenység, a produktum, a feltétel és a kritérium.

Félévkor egyénre szabott fejlődési beszámolót kapnak a gyermekek és a szüleik. Az értékelési szempontok összetettek, nem egy-egy tantárgyra, hanem a gyermek egész személyiségére koncentrálnak.

Az értékelési ívek tartalmazzák:

- a tanulást befolyásoló tényezők fejlettségének,
- a tanulási technikák szintjének,
- a kommunikációs és olvasási képességek,
- a számolási és matematikai képességek,
- a művészeti és mozgásos tevékenységek értékelését,
- a gyermek érzelmi életének és társas kapcsolatainak főbb jellemzőit.

A szóveges értékelés arra is lehetőséget kínál, hogy a pozitívumok kiemelésével buzdítsa a tanulókat, sőt, a lehetséges fejlesztési irányt is megmutassa.

Fontos, hogy az integráltan oktató, enyhén értelmi sérült tanulók értékelésekor a rájuk vonatkozó, az adott évfolyamon feltüntetett csökkentett vagy módosított követelményrendszer a meghatározó.

A háromhavonta kötelező kompetencia alapú értékelési rendszer eszközei

- a szóveges értékelés – árnyalt értékelés
- egyéni fejlődési napló

2.21.5.1 Az alsó tagozaton használt szóveges értékelés módja

Az alsó tagozat első évében és második félévkor a törvényi előírásoknak megfelelően csak szóveges értékelést adunk. Ennek rendjét és tartalmát iskolánk kidolgozta, így az tükrözi jellegzetességeinket.

A dokumentumot negyedévente töltik ki a tanítók az e-naplóban. Egy eredeti példányát eljuttatják a szülőhöz. Ez követhetővé teszi a tanuló fejlődését.

A szóveges értékelés a Pedagógiai program 3. számú melléklete

2.21.6 Vizsgarend

Javítóvizsga

Ha a tanuló tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet. Amennyiben a javítóvizsgán nem teljesíti a meghatározott követelményeket, vagy nem jelenik meg, évet ismételni köteles.

A tanulót a vizsgára a szülő készíti fel, az iskola a nyár folyamán 2 ízben köteles konzultációs lehetőséget biztosítani (június-augusztus).

Augusztusban felkészítő hetet tartunk.

A javítóvizsgán elégséges osztályzatot kapott tanuló magasabb évfolyamba léphet.

Osztályozó vizsga

Ha a tanuló hiányzása adott félévben meghaladja adott tantárgyból a 30%-ot, köteles a tantárgyból osztályozó vizsgát tenni; ha a két félévben összesen lépi át a 30%-ot, a tantestület dönthet az osztályozóvizsgáról, vagy a jegyek alapján történő értékelésről, ha az elégséges számú. Ha a hiányzás mértéke a tanévben meghaladja a 250 órát, a tanév végén nem osztályozható, magasabb osztályba való lépése csak sikeres osztályozó vizsga tétele mellett lehetséges. Ha a tanuló összes (250 órát meghaladó) hiányzásában 20 vagy annál több igazolatlan óra van, a tanuló évet ismételni köteles.

A magántanulók félévente (adott félév utolsó két hetében) osztályozó vizsgát tesznek.

A vizsgára a tanulót a szülő írásban jelentkezteti és felkészíti.

A vizsga a közismereti tárgyak anyagát tartalmazza.

A vizsga ideje: félév utolsó két hete.

Különbözeti vizsga

A tanulót a törvény értelmében megilleti az a jog, hogy a választható tantárgyak esetében a május 20-i határnappal, a következő tanévre más választható tantárgyat válasszon. Ennek feltétele a sikeres különbözeti vizsga. A különbözeti vizsga a tantárgyi követelmények optimumát kéri számon. A vizsgára a szülő jelentkezteti és készíti fel a tanulót.

Pótló vizsga

Amennyiben a tanuló neki fel nem róható okból nem jelent meg a vizsgán, vagy a vizsga letétele előtt távozott, a vizsgát megismételheti.

2.22 A tanulók felvétele

A közoktatási intézmény tanulói közé felvétel vagy átvétel útján lehet bejutni, amely jelentkezés alapján történik.

Az iskola körzeti beiskolázású intézmény. Az emelt óraszámú osztály szervezésére a körzethatárok nem vonatkoznak.

Más körzetből gyermeket felvenni csak a saját körzet ellátását követően lehet.

A beiratkozáskor választott emelt óraszámú nevelés-oktatás a képzés egész időtartamára kiterjed.

A nem első évfolyamra jelentkezéskor az iskola vizsgálja a tanuló lakóhelyének adatait, a megelőző tanulmányokat, a választandó osztály befogadóképességét, az osztály struktúráját. Az átvétel feltétele lehet különbözeti vizsga is.

A felvétel kezdeményezésével a szülő és a tanuló egyidejűleg elfogadja az iskola jellegzetességeit, Pedagógiai programját, annak részeként a Helyi tantervet, az SZMSZ-t és a Házirendet.

A tanuló köznevelési intézményekhez kapcsolódó jogviszonya megszűnéséről a 2011. évi CXC. törvény rendelkezik.

2.23. A tanulónak az intézményi döntési folyamatokban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A tanulót megilleti az a jog, hogy életkorának megfelelő mértékben részese legyen az őt érintő döntések meghozatalának. Ezt a jogát személyesen illetve választott képviselőin, valamint szülőjén/gondviselőjén keresztül gyakorolhatja. Joga van megismerni az őt érintő döntés tartalmát, okát, következményeit. A döntési folyamat során joga van véleményét elmondani.

A nevelési-oktatási intézmény a tanulóval kapcsolatos döntéseit – jogszabályban meghatározott esetben és formában – írásban közli a tanulóval, a szülővel. A tanuló ezen jogainak gyakorlását a Köznevelési törvény 37.- 40. § rögzítik.

2.24 A pedagógiai program végrehajtását segítő eszközök, felszerelések jegyzéke

Eszközjegyzékünket a 2011. évi CXC. törvény alapján készítettük el.

(5. számú melléklet)

3. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

Az Isaszegi Damjanich János Általános Iskola szakmailag önálló, maga rendelkezik a törvényi elvárásoknak megfelelően a nevelő-oktató munkájának tervezéséről. Amelynek célja az, hogy az iskolában zajló tanítási-tanulási folyamatot ténylegesen a gyermekek életkori sajátosságaihoz, érdeklődésükhöz igazítva lehetőséget biztosítson az egyéni adottságok, a fejlődési ütem tiszteletben tartására a tanulási folyamat egyénre szabott, differenciált szervezésével.

Feladatvállalásunk megegyezik az állam, illetve a fenntartó által előírt köznevelési feladatokkal, ám működésünket tekintve fokozottan nyitottak vagyunk a tanulásban akadályozott, a szociálisan hátrányt szenvedő, a sajátos nevelési igényű tanulók felé.

Iskolánk kötelező beiskolázási körzetű intézmény. Ám nyitott azokra a 6-16 éves korú sajátos nevelési igényű, fogyatékkal élő, enyhén érzékszervi és mozgásszervi fogyatékkal élő, szociálisan hátrányos helyzetű tanulók fogadására, akiket integrálni tudunk a többségi iskola normál tanterve alapján, illetve a sajátos nevelési igényű tanulók tagozatán fejleszteni tudunk.

Az Isaszegi Damjanich János Általános Iskola gyakorlatában az integrált gyermekek az osztály állandó tagjai, minden foglalkozáson, egyúttal képeségeiknek megfelelő mértékben, társaikkal együtt részt vesznek. Mindezt nyolc évfolyamos alapozó iskolamodellre terveztük.

A helyi tanterv összeállításakor a NAT 2020 és a Kerettantervi rendelet szellemiségével megegyezően figyelembe vettük a 32/2012 (X. 08.) EMMI rendeletet „A sajátos nevelési igényű tanulók iskola nevelésének és oktatásának tantervi irányelvei”-ről. Az irányelvben foglaltak célja, hogy a sérült tanulókat a nevelés, oktatás ne terhelje túl, fejlesztésük a számukra megfelelő műveltségi területeken valósuljon meg, az iskola fejlesztési követelményei igazodjanak fejlődésük lehetséges üteméhez.

3.1 A 5/2020 (I. 31.) Korm. rendelet értelmében felülvizsgált helyi tanterv bevezetése felmenő rendszerben megtörtént.

A helyi tanterv megalkotásánál különösen az alábbi szabályzókra kell tekintettel lenni:

- Nemzeti Köznevelésről szóló 2011, évi CXC. törvény
- Nemzeti alaptanterv 2020
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet
- 32/2012. (X. 08.) EMMI rendelet: Sajátos nevelési igényű tanulók nevelése-oktatása irányelvi
- Az iskola alapító okirata
- A szülők-diákok elvárásai
- Az intézmény adottságai
- A nevelőtestület szakmai törekvései
- Az iskola kapcsolatrendszere, együttműködési lehetőségei

3.2 A helyi tanterv felépítése - Az intézmény tantárgyi rendszere, óraterve

Normál tantervű osztályok

Alsó tagozat

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. Évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf. (nem NAT 2020)
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	5+1	6+1
Idegen nyelvek	-	-	-	2
Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1
Étika	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1+1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Digitális kultúra			1	0
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	3
Rendelkezésre álló órakeret	24	24	24	27

Normál tantervű osztályok

Felső tagozat

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8.évf. (nem NAT 2020)
Magyar ny- és irod.	4	4	3+1*	4+1
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4+1	4+1	3+1	3+2
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeret				
Etika	1	1	1	1
Természettudományok	2	2		
Biológia-egészségtan			2	1,5
Fizika			1	1,5
Kémia			1	1,5
Földrajz			2	1,5
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Hon- és népismeret*		+1		
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető	1	2	2	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	30	31

*Dráma

Informatikát emelt óraszámú osztályok

Alsó tagozat

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. Évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf. (nem NAT 2020)
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	5+1	6+1
Idegen nyelvek	-	-	-	2
Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1
Etika	1	1	1	1
Környezetismeret	-	-	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Digitális kultúra	-	-	1	+1
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	3
Rendelkezésre álló órakeret	24	24	24	27

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf. (nem NAT 2020)
Magyar ny- és irod.	4	4	3+1*	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	4	3+1	3+2
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeret				1
Etika	1	1	1	1
Természettudományok	2	2		
Biológia-egészségtan			2	1,5
Fizika			1	1,5
Kémia			1	1,5
Földrajz			2	1,5
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Hon- és népismeret*		+1		
Digitális kultúra	1+1	1+1	1	1+1
Technika és tervezés	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető	1	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	30	30

*Dráma

Angol nyelvet emelt óraszámú osztályok

Alsó tagozat

Óratervezés a kerettantervekhez – 1–4. Évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf. (nem NAT 2020)
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	5+1	6+1
Idegen nyelvek			+1	2+1
Matematika	4+1	4+1	4	4+1
Etika	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Digitális kultúra			1	0
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	3
Rendelkezésre álló órakeret	24	24	24	27

Felső tagozat

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf. (nem NAT 2020)
Magyar ny- és irod.	4	4	3+1*	4
Idegen nyelvek	3+1	3+1	3	3+1
Matematika	4	4	3+1	3+2
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeret				0
Etika	1	1	1	1
Természettudományok	2	2		
Biológia-egészségtan			2	1,5
Fizika			1	1,5
Kémia			1	1,5
Földrajz			2	1,5
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Hon- és népismeret*		+1		
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető	2	2	2	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	30	31

*Dráma

Sajátos nevelési igényű gyermekek tagozata - osztályonkénti bontásban

Enyhe értelmi fogyatékos osztálya

Alsó tagozat

Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam (nem NAT 2020)
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+1	7
Matematika	4+1	4+1	3+1	4+1
Etika	1	1	1	1
Környezetismeret	-	-	1	2
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Digitális kultúra	-	-	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1+1
Testnevelés	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	24	24	24	27

Felső tagozat

Tantárgyak	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam (nem NAT 2020)
Magyar nyelv és irodalom	4+1	4+1	4+1	4+1
Idegen nyelv	-	-	2	2
Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1
Etika	1	1	1	1
Történelem	2	2	2	2
Hon- és népismeret	1	-	-	-
Természettudományok	2	3	5	4
Földrajz	-	-	-	2
Ének-zene	2	2	1	1
Vizuális kultúra	2	2	1	1
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki óra	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	30	31

Középsúlyos értelmi fogyatékosok óraterve

Műveltségi terület	Tantárgy	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	Kommunikáció (Magyar nyelv és irodalom)	4	4	4	4	4	4	5	5
	Olvasás-írás (Magyar nyelv és irodalom)	2	2	3	3	4	4	2	2
Matematika	Számolás-mérés (Matematika)	2	2	2	2	3	3	3	3
Történelem és állampolgári ismeretek	Állampolgári ismeretek	-	-	-	-	1	1	1	1
	Hon- és népismeret	-	-	-	-	-	-	1	-
	Étika	-	-	-	-	-	-	-	1
Természettudomány és földrajz	Környezetismeret	-	-	-	-	1	1	2	2
Művészetek	Ének-zene	2	2	2	2	2	2	2	2
	Ábrázolás-alkatás (Vizuális kultúra)	3	3	2	2	2	2	2	2
Technológia	Digitális kultúra	-	-	-	-	-	-	1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés	Mozgásnevelés (Testnevelés)	5	5	5	5	5	5	-	-
	Testnevelés	-	-	-	-	-	-	5	5
	Osztályfőnöki (Közösségi nevelés)	-	-	-	-	1	1	1	1
Egyéb	Önkiszolgálás	2	2	-	-	-	-	-	-
	Életvitel és gyakorlat	-	-	2	2	2	2	3	3
	Játékra nevelés	2	2	2	2	-	-	-	-
Szabadon tervezhető órakeret		2	2	2	3	3	3	2	2
Összesen		24	24	24	25	28	28	30	30

Felnőtt esti oktatás

Évfolyam/ Tantárgyak	heti 16 közismereti óra
Kommunikáció és anyanyelv	3
Matematika	3
Társadalom és jelenkor-ismeret	2
Természetismeret	2
Alapvető munkavállalói és életpálya-építési modulok	2
Digitális kultúra	+3
Osztályfőnöki (osztályközösség-építő program)	1
Szabadon tervezhető órakeret: informatika	3
Összesen	16

3.3 Kulcskompetenciák fejlesztése

A kulcskompetenciák fogalmi hálójába rendezzük be azokat a tudásokat és képességeket, amelyek birtoklása alkalmassá teheti a tanulót egyrészt a gyors és hatékony alkalmazkodásra a változásokkal átszótt, modern világhoz, másrészt aktív szerepvállalásra e változások irányának és a tartalmának a befolyásolásához.

A kompetencia-területek részben fedik egymást, és egymásba fonódnak: az egyikhez szükséges elemek támogatják a másik terület kompetenciáit. Hasonló egymásra építettség jellemzi a kulcskompetenciák és a kiemelt fejlesztési feladatok viszonyát. A műveltségterületek fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákat összetett rendszerben jelenítik meg. Számos olyan fejlesztési terület van, amely mindegyik kompetencia részét képezi.

3.4 IKT - IKT alapú oktatás

Bevezettük, és fokozatosan kiterjesztjük az IKT alapú oktatást. Célunk a digitális kompetencia fejlesztése. Az alábbi értékek erősödését várjuk a digitális kompetencia kiemelt fejlesztésével:

- minőségi és piacképes tudás biztosítása a tanulók számára
- „egész életen át tartó tanulás” készségének kialakítása
- nyitott, kommunikációra képes egyéniségek formálása
- problémamegoldó, innovatív személyiségfejlesztés
- esélyegyenlőség biztosítása a társadalmilag hátrányos helyzetű tanulók számára
- esélyegyenlőség biztosítása a sajátos nevelési igényű tanulók számára.

Hardveres, szoftveres és pedagógiai háttér az IKT stratégiában olvasható.

IKT alapú oktatás területén vállalt feladatok:

- A pedagógusok az órára való felkészülés keretében több, előre elkészített, feldolgozott tananyag és tanmenet közül választhatnak, amelyek online módon elérhetőek, tovább szerkeszthetőek és alakíthatóak. Tantestületünk minden tagja digitálisan elkészített, osztályonként/csoportonként eltérő tanmenetet használ, mely tartalmazza a digitális tananyagokat, eszközhasználatot is. A különféle tananyagok

illeszkednek a különböző igényekhez (hátrányos helyzet, kisebbségi nyelv, sajátos nevelési igény, iskola típus)

- Az órán a pedagógusok, tanárok az előre elkészített anyagot multimédiás tartalmak bemutatására is alkalmas berendezéssel mutatják be, felhasználva az „IKT az oktatásban” témában megszerzett ismereteiket.
- A diákok interaktív módon tapasztalhatják meg, illetve alakíthatják a tananyag elemeit, ami jelentősen hozzájárul a megértéshez és a tananyag elsajátításához. A diákok az órán kívüli időszakban is hozzáférnek az órai anyaghoz, annak kiegészítéseihez, ezekkel kapcsolatban önellenőrzés és tanári ellenőrzés mellett végezhető feladatokat kapnak. A tananyaggal kapcsolatban órán kívül is kérdéseket tehetnek fel online módon. A tanórákon kívül lehetőségük van a napköziben, tanulószobán, szakköri tevékenységek során a számítógépek használatára.
- Az intézményben általánossá válik az interaktív internetes megoldások alkalmazása a tanulásirányításban.
- A tanulók informatikai érdeklődésének és tudásának növelése érdekében éves szinten ehhez kapcsolódó házi és egyéb versenyeken való részvételt biztosítunk.
- A pedagógusok, tanárok és adott esetben a diákok is közreműködnek a tananyagfejlesztésben.
- Az oktatási intézmény nagy sávszélességű internet kapcsolattal rendelkezik és *minden tantermében található projektor/számítógép, valamint támogatjuk a tabletek, saját eszközök órai használatát.*
- *Az intézmény pedagógusai, tanárai külön számítógéppel dolgozhatnak, melyet egységes adminisztrációs rendszer támogat az oktatás minden területén.*
- A prezentációs technológiák, a projektorok, aktív táblák, tabletek a mindennapi felhasználás eszközei, melyek a hatékony tanítás és tanulás folyamatait segítik.

(6. számú melléklet)

3.5 Minden napos testnevelés

A Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. Évi CXCV. törvény 27. §, és a 20/2012 (VIII.31.) EMMI rendelet 141. § rendelkezik a minden napos testnevelésről.

Az Isaszegi Damjanich János Általános Iskola mindennapos testnevelési programja a helyi lehetőségekből kiinduló, reális, fenntartható célkitűzés, mivel a program iskolánk minden tanulójának egész éven át lehetőséget ad a rendszeres mozgásra. A program figyelembe veszi a helyben felkínálható iskolán kívüli lehetőségeket is.

A mindennapos testnevelésben lehetőség van arra, hogy a tanuláshoz szükséges tulajdonságokat megerősítsük: legyen erős, kitartó, becsületes és szorgalmas, ne legyen fáradékony, bírja a tanulással járó idegi és fizikai terhelést.

Célunk

- Tanulóinkban felkelteni a rendszeres testmozgás, az egészséges életmód iránti igényt, elsajátíttatni az ehhez szükséges elméleti és gyakorlati tudnivalókat, ismereteket.
- Tudatosítani a tanulóknál a saját szervezetük felépítésének és működésének alapfokú tudnivalóit.
- A testnevelés, sport segítségével kialakítani a tanulóknál a mindennapi élethez szükséges alapvető tulajdonságokat, készségeket: akaraterő, szorgalom, kitartás, becsületesség, szabályok betartása, a társak tisztelete, segítése, a csapatmunka szerepe, az idegi és fizikai állóképesség, az egészséges önbizalom, a céltudatosság stb.

A minden napos testnevelés kidolgozott tematikáját a Pedagógiai program 4. melléklete tartalmazza.

A tantárgyba a heti 3 testnevelés óra mellett alsó tagozatra beépítettük a néptánc oktatást, ami iskolánkban hagyomány, valamint az „ügyességi labdajáték” és „atlétika” fejlesztést.

A felső tagozaton az 5-6. évfolyamon lehetőleg két labdajáték alapjaival ismerkednek féléves váltásban, majd 7-8. évfolyamon ezek közül az egyiket választva kapnak foglalkozásokat. Iskolánk tanulóit jelenleg nem rendelkezik minősített versenyigazolással, nincs a környezetünkben olyan sportegyesület, mely elvégezhetné a szabadon mozgó időkeret terhére a feladatot. Amennyiben erre igény jelentkezik, az iskola megszervezi a feladatellátást.

(7. számú melléklet)

3.6 Nem szakrendszerű oktatás az 5. és a 6. évfolyamon

Az általános iskolákban évek óta találkozunk azzal a nehezen kezelhető helyzettel, hogy tanulóink egy része nem képes, nem alkalmas az 5. osztályba lépve a szakrendszerű oktatás elvárásainak megfelelni. Ezért a Köznevelésről szóló 1993. évi LXXIX. törvény bevezette a nem szakrendszerű oktatást az 5-6. Évfolyamokon. Több fejlődési szakasz után választható oktatási forma lett.

Tekintettel iskolánk beiskolázási körzetének szociális és motivációs jellemzőire, megtartjuk a nem szakrendszerű oktatás lehetőségét abban az esetben, ha egy adott osztály 4. év végi mérési eredményei, addig tapasztalt előmenetele ezt szakmai jellemzők mentén megkívánja.

A nem szakrendszerű oktatás kidolgozott tematikáját a Pedagógiai program 5. melléklete tartalmazza.

(8. számú melléklet)

3.7 Alkalmazandó tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Tankönyveink, taneszközeink kiválasztása igen nagy odafigyelést igénylő folyamat.

Minthogy az alsó tagozatban az alapozást tekintjük elsődleges feladatunknak, ehhez olyan tankönyveket és taneszközöket kell használnunk, melyek vállalt feladataink megvalósításához legközelebb visznek. Meg kell felelnünk annak a követelménynek is, hogy akármilyen okból tőlünk eltávozó tanítványunk be tudjon illeszkedni másik általános iskola rendszerébe. Feladatunk az igen tehetségesek eredményességének növelése, versenyeztetése is.

Ennél sokkal gyakoribb feladatunk a fejlesztésre szoruló tanulók felzárkóztatása és/vagy folyamatos fejlesztése. Munkánk akkor szervezhető a legjobban, ha ezeket a feladatokat egy alapkönyvből és hozzá csatolt könyvekből és egyéb tankönyvnek nem minősülő oktatási segédeszközökből építjük fel az általunk használt információhordozók rendszerét.

- Iskolánk pedagógusai a helyi tanterv alapján, e fejezet rendelkezéseinek betartásával, a szakmai munkaközösségek véleményének kikérésével választják meg az

alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket, ruházati és más felszereléseket.

- Pedagógusaink nem választhatnak olyan tankönyvet, amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak.
- Támogatjuk a választott tankönyvek használata mellett előállított vagy letöltött, digitálisan előállított feladatlapok, ismeretanyag használatát.
- Tanítási év közben a meglévő tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök, ruházati és más felszerelések beszerzésére vonatkozó döntés nem változtatható meg, ha abból a szülőre fizetési kötelezettség hárul.
- A tankönyvrendelés elkészítését az iskolában működő szakmai munkaközösségek koordinálják.

A tankönyvrendelés összeállításánál az alábbi elveket érvényesítjük:

- pedagógusaink a tankönyvválasztásnál az EMMI által kiadott tankönyvjegyzékben szereplő tankönyvek köréből választanak;
- azokat a könyveket, segédkönyveket, amelyek nem szerepelnek a tankönyvjegyzékben az iskolai szülői szervezet és az iskolai diákönkormányzat egyetértésével lehet a tankönyvrendelésbe felvenni;
- a tankönyvrendelésbe a pedagógus csak olyan tankönyv felvételét javasolhatja, amely megfelel az alkalmazott tantervnek, és amelyet a tantárgy tanulása során a tanulók rendszeresen használnak;

A következő tanévben szükséges taneszközökről a májusi szülői értekezleten szóban, az iskola aulájában elhelyezett listán és a bizonyítvány kiosztásakor írásban tájékoztatjuk a szülőket.

Tájékoztató található a kölcsönözhető tankönyvekről is, illetve arról, hogy milyen feltételek mellett kaphatnak ingyenesen tankönyvet (jogszabályi rendelkezés alapján), illetve támogatást a tanulók (szüleik) a tankönyvek megvásárlásához.

Iskolánk szakmailag elégedett az Okostankönyv szolgáltatással (nkp.hu), illetve hasonló digitális oktatási csomaggal a Nemzeti Tankönyvkiadótól. Ezeknek a használata beépült a mindennapi gyakorlatba. Lehetőség szerint használjuk.

Fontos figyelembe venni azt is, hogy a választott könyvek éveken át, tartósan használhatók legyenek.

Mindezek következtében kialakult a tantestületben a következő néhány szempont a fontossági sorrend figyelmen kívül hagyásával:

- alapul vesszük a kompetenciafejlesztést segítő taneszközöket
- több éven át használható tankönyvcsalád legyen
- tartalmazza azokat a nevelési, értékrendi elveket, melyek iskolánk számára meghatározó fontosságúak
- könnyen kiegészíthető legyen az általunk szükségesnek tartott tananyaggal
- tartalmazza mindazokat az elemeket, melyek a törvényi feltételeknek megfelelnek
- mind a tanuló, mind a szülő, mind a pedagógus számára áttekinthető legyen
- alkalmas legyen integrációra
- alkalmas legyen a gyenge képességű tanulók fejlesztésére

Az előbbieken felsorolt elvek és szempontok befolyásolják a kiválasztott és felhasznált taneszközök és segédletek kiválasztását.

Részletes megjelölések a tantárgyi kidolgozás keretében olvashatók.

3.8 A magasabb évfolyamba lépés feltételei

E feltételeket meghatározni nagy körültekintést igényel. Megfogalmazódik benne a minimum követelmény, mely az adott évfolyam elvégzésének minőségére utal, és megfogalmazódik a következő évfolyam előre vetítése. Ismerve a következő tanulmányi szakasz belépő tevékenységi formáit, a spirálisan egymásra épülő ismeretek új tartalmait. Körültekintést igényel annak a szintnek a meghatározása, mellyel a tanuló lehetőséget teremt magának a következő év sikeres elindításához, elvégzéséhez.

Különös tekintettel kell lenni az integrált tanulók esetében a magasabb évfolyamba lépés feltételeinek meghatározására. Számukra biztosítani kell a tanulmányi idő esetleges meghosszabbítását.

A feltételek meghatározása tantárgyanként és évfolyamonként történik meg, s a Helyi tanterv tantárgyi egységeiben található.

- Az iskola magasabb évfolyamára léphet az a tanuló, aki a helyi tantervben előírt minimális, a továbbhaladáshoz szükséges követelményeket teljesítette, beleértve a szükséges készségek meglétét és a minimális tényanyag tudást valamennyi tantárgyból.
- A tanulók magasabb évfolyamra lépésének megállapítása a nevelőtestület jogkörébe tartozik.
- Ha a tanuló tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet. Ha 3 tárgyból is elégtelent kapott, nevelőtestületi határozattal kezdheti meg a javítóvizsgát.
- Magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához, a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:
 - az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
 - az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy, vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,
 - egy tanítási évben 250 tanítási óránál többet mulasztott,
 - ha a tanuló mulasztása egy adott tantárgyból a tanítási órák 30 % -át meghaladja – és a nevelőtestület engedélyezi – júniusban, vagy pedig augusztus hónapban osztályozó vizsgát tehet,
 - magántanuló volt

A vizsgára a szülő jelentkezteti és felkészíti gyermekét.

- A 250 óra felett mulasztott tanulók és magántanulók esetében az osztályozó vizsga tantárgyai a következők:
 - **1. évfolyam:** magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret, etika
 - **2. évfolyam:** magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret, etika
 - **3. évfolyam:** magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret, etika

- **4. évfolyam:** magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret, idegen nyelv, etika
- **5. évfolyam:** magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, történelem és állampolgári ismeretek, természetismeret, informatika, etika
- **6. évfolyam:** magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, történelem és állampolgári ismeretek, természetismeret, informatika, etika
- **7. évfolyam:** magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, történelem és állampolgári ismeretek, biológia, földrajz, fizika, kémia, informatika, etika
- **8. évfolyam:** magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, történelem és állampolgári ismeretek, biológia és egészségtan, földrajz, fizika, kémia, informatika, etika

Etika tantárgy helyett hit- és erkölcstan is választható.

Az emelt óraszámú informatikából, illetve angol nyelvből első osztálytól vizsgázni kell.

Évfolyamismétlésre kötelezzük mindazokat a diákokat, akik az előírt tanulmányi követelményeket nem teljesítették.

3.9 Az önálló tanulásra feladott írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Az iskolai életben központi helyet foglal el a tanórai tanulás, valamint a másnapi tanórákra való felkészülés, aminek előkészítése nagy figyelmet, körültekintést kíván a tanároktól.

A gyermekek tanulási képessége eltérő, feladataikat nem végzik azonos intenzitással.

Különböző a

- munkavégzés üteme,
- gondolkodásuk,
- emlékezőképességük,
- figyelemösszpontosításuk,
- fáradtságuk.

Figyelemmel kell lenni a gyermek aznapi, másnapi terhelésére.

Tekintetbe kell venni a tanuló képességeit, mentességeit, korlátait. A tanuló tanulásban való bármely képességbeli akadályozottsága, az emiatti **lassabb haladási tempója nem lehet ok az önálló tanulásra fordítható idő megnövelésének, sőt az szükség szerint csökkentendő.**

Az írásbeli és szóbeli feladatok feladásának elvei, ezzel kapcsolatos feladatok:

- Folyamatos megfigyelés eredményeként a helyes tanulási technikák kiválasztása, fejlesztése. Minden gyermek számára a legoptimálisabb – a tanuló életkori szintjének és aktuális szükségletének megfelelő – tanulási módszerek megismerése, az egyéni tanulásban az önállóság fokozása.
- A figyelem, akarat fejlesztése, irányítása.
- A tanulók természetes érdeklődésének felkeltése, ébrentartása, elmélyítése, az egyéni érdeklődés és egyéni képességek kibontakoztatása.
- Az önművelési igény felkeltése, az önművelés legfontosabb jártasságainak, készségeinek, képességeinek kialakítása, fejlesztése, önálló ismeretszerzésre ösztönzés.
- A tanórai keretben folyó nevelő-oktató munka speciális foglalkozások keretében történő megszilárdítása, kiegészítése, bővítése.
- A hátránnyal induló tanulók következetes fejlesztése, felzárkóztatása, a gyengébb képességűekkel való differenciált foglalkozás.
- A tehetséges tanulók képességeinek kibontakoztatása, fejlesztése.
- Segédkönyvek, kézikönyvek, lexikonok használatának megismertetése, segítségnyújtó szerepének, hasznosságának felismertetése.
- Önképzésre nevelés.
- Önálló gyűjtőmunka végzése.
- Csoportos feladat elvégzése a tanítási időn kívül.
- Önellenzésre, önértékelésre nevelés.
- A tantárgyakhoz kötődő, differenciált képességfejlesztést szolgáló feladatok.

Az írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának korlátai:

Az írásbeli feladat:

- változatos legyen
- előkészített legyen

- az elmélyítést segítse
- gyakoroltasson
- szoktasson csoportos munkára
- **az összes házi feladat kevesebb, mint felét tegye ki.**

A szóbeli feladat:

- fejlessze a szövegértést
- fejlessze a beszédképességet
- teremtsen lehetőséget együttműködésre
- fejlessze a verbális memóriát
- tegye eredményessé a csoportos/kooperatív órai munkát
- **az összes házi feladat több mint felét tegye ki.**

Az alsó tagozaton az önálló tanulásra fordítható idő nem lehet több 45 percnél.

Hétvégére és az iskolai szünetekre nem adható házi feladat.

3.10. A választható tantárgyak választásának szabályai

Az iskola bizonyos tantárgyak/tantárgycsoportok esetében választást kínálhat fel a tanulóknak.

Ebben az esetben a tanuló, tanuló szülője az iskolába lépéskor a jelentkezéssel egyidőben választ e tárgyak közül. Ez a választás a tanulmányi idő végéig tart.

Amennyiben valamilyen oknál fogva a szülő e választását felülbírálja és élni kíván változtatási jogával, úgy ezt írásban kell kezdeményeznie a megelőző tanév május 20-ig a törvényes előírások alapján. A pozitív döntés feltétele a különbözeti vizsga letétele. A különbözeti vizsga a követelmények optimum szintjét kéri számon.

3.11 Csoportbontás kialakítása

Amennyiben az osztály létszáma, az adott tantárgy taníthatósága, eredményessége megköveteli, az iskolának lehetősége van az osztály csoportokra való bontására. A csoportbontást adott terem, szaktanterem befogadóképessége is generálhatja.

A csoportbontás esetén az összes értékelhető szempontot figyelembe kell venni.

A csoportbontás lehet osztályszintű, de évfolyamszintű, vagy évfolyamközi is.

3.12 Demokráciára nevelés modul beszámítása az iskolai évfolyam sikeres befejezéséhez

A „demokráciára nevelés” modult beépítettük a történelem tantárgyba. A részletesen kidolgozott tartalom, értékelés a Helyi tanterv Történelem tantárgy tanterve fejezetben található.

3.13 A tanulók fizikai állapotának mérése

A 2011. Évi CXCV. törvény a Nemzeti Köznevelésről a tanulók fizikai állapotának mérését beemelte az országos mérések sorába. Ennek értelmében kell eljárni a mérésre felkészítés és a mérés elvégzése tekintetében.

A megfelelő szintű fizikai erőnlét, edzettség elérése, majd megtartása nemcsak a sport, hanem az egészség, az általános jólét szempontjából is igen fontos tényező.

A fizikai aktivitás jellemzője, az

- az egészséges testsúly
- az állóképesség és az izomerő.

E képességek szintjének emelését az oktatásnak kell megoldania a megújított iskolai testneveléssel és sporttal. Az alapoknál – a 6-14 éveseknél – kell kezdenünk. A fizikai képességek folyamatos, fokozatos teljesítésére nagyobb gondot kell fordítanunk. Tudatosítani kell a tanulóknál a mozgásos tevékenységek, a testnevelés és a sport preventív értékeit. El kell érni, még a kevésbé jó biológiai és testi adottságokat öröklő gyermek esetében is, hogy a sportolás iránti igényük, szeretetük olyan erős és szilárd legyen, hogy tanulmányaik befejezése után is a rendszeres sportolás állandó életmódelemük legyen.

A tanulók fizikai és motorikus képességeinek mérése

A köznevelésről szóló törvény kimondja, hogy az általános iskolában, középiskolában és szakiskolában évente gondoskodni kell a tanulók fizikai állapotának méréséről.

Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezhetők az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. E hiányosságok feltárása, a tanulók életmódjának ismerete kiindulási alapul szolgál mind az egyéni, mind a közösségi fejlesztő, felzárkóztató programok elkészítésében, lehetőséget biztosítva az egészségileg hátrányos helyzet

megszüntetésére, az általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztésére, a szükséges szint elérésére, megtartására.

A törvény által megszabott kötelezettség végrehajtására a tanulók fizikai képességének mérésére egyszerű, kevés szerigényű és bárhol végrehajtható tesztek használunk, melyek mutatják a gyerekek fizikai felkészültségének mértékét.

El kell érni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése, motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás is.

(9. számú melléklet)

3.14 A helyi tanterv tantárgyakra lebontva

A pedagógiai program mellékletét képezi.

ZÁRADÉK

Az Isaszegi Damjanich János Általános Iskola Pedagógiai programját az iskola nevelőtestülete elkészítette és elfogadta

100 % igen és 0 % nem arányban.

Isaszeg, 2022. augusztus 30.

Zentai Piroska
intézményvezető

NYILATKOZAT

Az Isaszegi Damjanich János Általános Iskola Pedagógiai programját az iskola szülői közössége megismerte és véleményezte.

Isaszeg, 2022. augusztus 30.

Zentai Piroska
intézményvezető

Szülői munkaközösség képviselője:
.....

NYILATKOZAT

Az Isaszegi Damjanich János Általános Iskola Pedagógiai programját az iskola Diák Önkormányzata megismerte és véleményezte.

Isaszeg, 2022. augusztus 30.

Zentai Piroska
intézményvezető

Diákönkormányzat képviselője:

.....

MELLÉKLETEK

**AZ ISASZEGI DAMJANICH JÁNOS
ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁNAK**

1. számú melléklete

Isaszegi Damjanich János Általános Iskola

„Egész napos iskola”

Szakanyag

Készítette az iskola tantestülete

2013. március 31.

Tartalom:

- 1. Bevezetés**
- 2. Időterv**
- 3. Tehetséggondozó időszak**
- 4. Szabadidős sáv**
- 5. Önálló tanulás**

1. Bevezetés

Az egész napos iskola a hátrányok leküzdésének, az esélyegyenlőség növelésének egyik eszköze. Fontos élettér, amely egyben kifejezi az iskolai szocializációs és civilizációs feladatainak fontosságát is. Hangsúlyozni kell azonban a megoldás eszköz jellegét. Hatékonysága a belső tartalomtól, minőségtől, színvonalától függ.

Csak minőségi egész napos iskolai program esetén várható el, hogy ennek az oktatásszervezési formának a célkitűzései megvalósulhassanak.

A törvényi-jogszabályi háttér javaslatot tesz az iskola hagyományos működési mechanizmusainak átalakítására, a differenciáltabb, hatékonyabb tanulásszervezésre, az eredményesebb nevelésre. Kiterjesztett iskolafunkciót ajánl, a hagyományos gyakorlattól eltérően az egyéni tanulást, illetve a gyakorlást is az iskolai nevelés-oktatás részének tekinti. Ez egyben azt is jelenti, hogy az iskolai feladatellátás részének tekinti a napközi otthonos, illetve tanulószobai időszakot is, ezzel lehetővé teszi a munkarend rugalmas, differenciált alakítását. A törvény az iskola szocializációs funkciójának növelését kiemelt célként kezeli; az iskolát a felnövekvő generációk szociális terének tekinti, az étkezés, a pihenés, a sport, a játék, a művészet színtereként is értelmezi. A szabadidős programokat a gyermekek igényéhez igazítják, és a szakkörök is szerves részét képezik a foglalkozásoknak. Ez az oktatási forma kevésbé megterhelő a gyerekek számára, mint a hagyományos.

A jogszabály értelmében az egész napos iskolai nevelés és oktatás egységes keretbe foglalja a tanulók egyéni képességéhez igazodó fejlesztés teljes folyamatát, biztosítva a tanulóknak a pihenés, a kikapcsolódás, a szórakozás és a testmozgás lehetőségét.

Iskolánk beiskolázási körzetében jelentős számban élnek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű családok, illetve a munkavállalók jellemzően bejárnak más településekre, így a gyermek ellátása, felügyelete nehézségekbe ütközik. Évek óta emelkedő mértékben kérjük az egész napos iskolai ellátást. Az egész napos iskolában, mint élettérben gondolkodunk, így a megtervezett program-elemek több síkban értelmezhetőek.

1. Tanítási óra
2. Tehetséggondozás
3. Szabadidős tevékenység
4. Önálló tanulás
5. Szociális feladatok

A tanítási órákról a törvényi rendelkezések értelmében iskolánk Helyi tanterve rendelkezik.

Az elmúlt évek során számos tapasztalatot szereztünk a tanulók tehetséggondozásában. Így azt látjuk, hogy a tanórákat megerősítő, a személyes képességekre és készségekre támaszkodó programok jelentősen javítják a tanulmányi előmenetelt. A felkínált tehetséggondozó programokat tovább bővítve, az egész napos iskola keretében szélesebb mozgásterünk kínálkozik a fiatal személyiségének alakítására.

Felkínált tehetséggondozó programok kiválasztásának szempontjai:

- Erősítse a tanuló tanulmányait
- Támogassa a motivációjának kialakulását, fenntartását
- Teremtse meg a lehetőségét a sikeres pályaválasztásnak, továbbtanulásnak
- Teljesítse ki a tanuló fejlődését
- Adjon a tanuló kezébe eszközt az önálló ismeretszerzéshez, tanuláshoz, ismereteinek elmélyítéséhez, érdeklődésének kielégítéséhez
- Kapcsolódjon az iskola választott prioritásaihoz
- Értéket teremtsen

A kisgyermek – kiskamasz életében nagy jelentőséggel bír a szabadidő hasznos és kulturált eltöltésének megtanulása. Fontos, hogy ez a tevékenység is értéket teremtve épüljön be a fejlődés folyamatába. A játék, bármely életkorban is élünk vele, fontos tere a személyiség fejlesztésének. A kreatív tevékenységek olyan életszerű ismereteket adnak a tanulónak, mit később a napi életében tud hasznosítani.

A szabadidős tevékenységek kiválasztásának elvei:

- Praktikus ismeretet adjon
- Értéket teremtsen
- Szórakoztasson
- Kikapcsolódást jelentsen
- Építse a közösséget, a közösségi érzést
- Nyissa ki a fiatal látókörét saját környezetén túlra

Az önálló tanulás jelentősége felértékelődött. A munkafegyelem és a kitartás, a célért való küzdelem közben elveszni látszik. A tanulónak meg kell látnia, hogy bár mi minden támogatást

megadunk a tanulmányainak sikeres előmenetele érdekében, de az ő feladata ezt kihasználni, élni ezzel a lehetőséggel. A napi élet része kell, legyen az az időszak, amikor a tanuló „spontán” tanul, rögzíti és mélyíti az órán és tehetséggondozáson tanult információkat. Ennek érdekében az önálló tanulásra szánt idő védett idő az iskola napirendjében, mértékében az életkorhoz igazodik.

Napjainkban egyre több szociális és szocializációs feladat hárul az intézményekre. A mi iskolánkban ez fokozottan igaz. Az egész napos iskola, a fenntarthatóság, a ránk hárított nevelési helyzetek mind azt sugallják, hogy az itt eltöltött időben tudatosan és tervezetten irányítsuk a gyermekek életét a szociális feladatok ellátásában is.

A tanulók számára felkínáljuk a napi háromszori intézményi étkezést. Választhatják ezt részben is. Ha a család nem kíván élni ezzel a lehetőséggel, akkor biztosítjuk, hogy társaival együtt, a saját maga hozott ételmét fogyassza el.

A tanuló számára az egész napos iskolában a munkakörülmények biztosítása kiemelt feladat. Szükséges a megfelelő mozgástér, infrastruktúra, eszközök biztosítása.

Az iskola „Teljes körű egészségnevelési programja” a szociális feladatokat részleteiben kidolgozza.

6. Időterv - minta

	1	2	3	4	5	7	8	
HÉTFŐ								
KEDD								
SZERDA								
CSÜTÖRTÖK								
PÉNTEK								

3. Tehetséggondozó sáv

Felkínált tehetséggondozó programok kiválasztásának szempontjai:

- Erősítse a tanuló tanulmányait
- Támogassa a motivációjának kialakulását, fenntartását
- Teremtse meg a lehetőségét a sikeres pályaválasztásnak, továbbtanulásnak
- Teljesítse ki a tanuló fejlődését
- Adjon a tanuló kezébe eszközt az önálló ismeretszerzéshez, tanuláshoz, ismereteinek elmélyítéséhez, érdeklődésének kielégítéséhez
- Kapcsolódjon az iskola választott prioritásaihoz
- Értéket teremtsen

Ezek figyelembe vételével a következő tehetséggondozó programokat dolgozzuk ki, melyek e szakanyag mellékletét képezik:

1. Alsó tagozat

- a. Informatika**
- b. Angol nyelv**
- c. Logikai táblajáték**
- d. Szorobán**

2. Felső tagozat

- a. Informatika**
- b. Angol nyelv**
- c. Természettudományok**
- d. Logikai táblajáték**
- e. Kalandozások a nagyvilágban (történelem)**

3. SNI tagozat

- a. Élet-módi**

4. Szabadidős sáv

A szabadidős tevékenységek kiválasztásának elvei:

- Praktikus ismeretet adjon
- Értéket teremtsen
- Szórakoztasson
- Kikapcsolódást jelentsen
- Építse a közösséget, a közösségi érzést
- Nyissa ki a fiatal látókörét saját környezetén túlra

Ezek figyelembe vételével a következő szabadidős programokat dolgozzuk ki, melyek e szakanyag mellékletét képezik:

1. Alsó tagozat

- a. Társasjáték-kör
- b. Informatika
- c. Énekkar
- d. Olvasó klub – Jonatán
- e. Tini Szini
- f. Fürge ujjak
- g. Varázsmánó – öko
- h. Labdajáték
- i. Sakk-logika
- j. Természetjárás

2. Felső tagozat

- a. Felvételi előkészítő matematikából
- b. Felvételi előkészítő magyar nyelvből
- c. Felvételi előkészítő angol nyelvből
- d. Informatika
- e. Angol teaház
- f. Média-angol
- g. Édes anyanyelvünk – felzárkóztató
- h. Történelmi barangoló és filmklub

- i. Ablak a világra – orosz nyelv
- j. Olvasó klub – Jonatán
- k. Színhátszó
- l. Tini tanya klub – öko
- m. Labdajáték
- n. Activity
- o. Természetjárás

3. SNI tagozat

Korosztályuknak megfelelően együtt vesznek részt a foglalkozásokon.

5. Önálló tanulás

A nevelőmunka középpontjában az **önálló tanulás** áll, ez az egyik legnagyobb arányú, legnehezebb és legjelentősebb nevelői feladat. Lényeges az önálló tanulási képesség fejlesztése, a tanulás megtanítása.

Nevelési célunknak tartjuk, hogy tanulóinkat elvezessük a valaki kedvéért való tanulástól a „kedvemem lelem a tanulásban” élményéig.

Évfolyamonként eltérő a délutáni tanulásra fordítható idő mennyisége.

- 1. osztály: 30 perc
- 2. osztály: 45 perc
- 3-4. osztály: 60 perc
- felsős osztály: 90 perc – mely javarészt szóbeli tanulás

A pedagógusnak nem szabad újra tanítani a tananyagot. Ha a diákok többségénél azt tapasztalja, hogy nem értették meg a tananyagot, azt jeleznie kell az osztály tanítójának/tanárának.

Az önálló tanulásra tervezett idő védett. Ekkor más tevékenységre nem mehet a tanuló.

**AZ ISASZEGI DAMJANICH JÁNOS
ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁNAK**

2. számú melléklete

Isaszegi Damjanich János Általános Iskola

A hátrányos helyzetű tanulók integrációs és képesség- kibontakoztató felkészítésének pedagógiai rendszere (IPR)

(altéma: projektoktatás)

Készítette a Nevelőtestület

A nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet tartalmaz olyan oktatási-szervezési formákat, amely ösztönzi a hátrányos helyzetű tanulók integrált keretek között megvalósuló – a szociális helyzetből és a képességek fejlettségéből eredő hátrányok ellensúlyozását célzó – iskolai nevelésének-oktatásának megszervezését, amely forma bevezetését intézményünk támogatja.

A *képesség-kibontakoztató felkészítést* célzó rendelet előírja, hogy a résztvevő tanulók nevelése és oktatása, tudásának értékelése a kiadott pedagógiai rendszer alkalmazásával történjen.

A törvény szerint a pedagógiai rendszer részét képezi a tanterv, a ráépülő tanítást-tanulást segítő és értékelő eszközrendszer, a gyakorlati alkalmazást lehetővé tevő, illetve segítő akkreditált pedagógusképzési- és továbbképzési kínálat, valamint a pedagógiai szakmai szolgáltató tevékenység.

Az integrációs felkészítés pedagógiai rendszere az iskolák életébe egy speciális szempontot, az együttnevelés szempontját emeli be, mely átstrukturálja a pedagógiai rendszer fogalmának hagyományos kereteit.

Pedagógiai rendszerünk kiindulópontja, hogy a tanulók közti különbségek rendkívül sokfélék, a személyiség széles dimenzióiban írhatók le, és nem korlátozhatók valamely tantárgyban elért iskolai eredményekben megmutatkozó különbségekre. A differenciálás nem azonosítható a felzárkóztatással és a tehetségneveléssel, a differenciálás tehát nem a tanulmányi eredményesség szintjeihez igazodik. A differenciálás mindenki számára a saját komplex személyiségstruktúrájának leginkább megfelelő, számára optimális fejlesztés biztosítását jelenti, figyelembe véve előzetes tudását, annak gyengébb és erősebb területeit, a tanuló igényeit, törekvéseit, érdeklődését, személyiségének rá jellemző vonásait, speciális erősségeit és gyengeségeit. Nevelésünk, oktatásunk igazodik a gyermekhez, és ez azt is jelenti, hogy igazodik ahhoz a közeghez, amelynek gyermekeink részesei.

Ha integrációs nevelésünk ezt a célt eléri, működőképessé válik. Intézményünk a kialakított struktúrát pedagógiai programunknak és helyi tantervünknek megfelelő tartalmakkal töltötte meg.

Alapelveink:

- Olyan emberek nevelése a cél, akik egész életükön át, nyitottak a folyamatos tanulásra, információk szerzésére.

- A gyermekekkel szemben az egyéni fejlődésnek megfelelő elvárásokat, és ezzel harmonizáló feladatokat szükséges megfogalmazni, biztosítani.

- A tanulókat alapvető, korszerű kompetenciák (anyanyelvi, idegen nyelvi, matematikai, informatikai, természettudományi, társadalomtudományi, esztétikai, etikai) tudás birtokába kell juttatni.

Általános céljaink:

A kompetencia alapú oktatás és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációs programjának összekapcsolása (a NAT és IPR).

Az iskolai program – építve több hazai és nemzetközi iskolafejlesztő program legjobb tapasztalataira – egy olyan nyitott iskolamodellt vázol fel, amely alapvetően fontosnak tartja a gyermek szükségleteire, viselkedésére, tulajdonságaira való reagálást, illetve érdekeltté, motiválttá akarja tenni őt saját nevelődési, tanulási folyamataiban. Az egyén fejlesztésén keresztül, azzal kölcsönhatásban, fejleszti a befogadó közösséget, s a közösen végzett tevékenységek, együttes élmények, az egész személyiség érzelmi, morális fejlődését segítik. A program a mások iránti nyitottságot és elfogadást, a szorgalmat kiemelt értéknek tekinti. Az egész személyiséget fejlesztve tanít. Meghatározó benne a gyermekközpontúság, a pedagógus és a gyermek kapcsolata. A gyermekeken keresztül az iskolába járó gyerekek családjaira is hat.

Tudatos pedagógiai munkával arra törekszünk, hogy nevelési- és oktatásszervezési keretünket mihamarabb az alábbi kívánalmak jellemezzék:

- Minden, a szakértői bizottságok által támogatott, tanköteles korú gyermek szükség szerint, integrált keretek között nevelődjön.
- Biztosítjuk minden gyermek számára a lehetőséget képességei kibontakoztatásához.
- Az előzetes, otthonról hozott tudást, kultúrát minden gyermek értéként képviselheti.
- Tudatosan figyeljük és fejlesztjük a gyermekek csoport-szociális készségeit.

- A szülő, a család, (mint partner), résztvevője az iskolai folyamatoknak, erős a család- iskola- gyerek közötti kommunikáció.
- Együttműködő, elfogadó, előítéletek nélküli környezetben dolgozunk.
- Megvalósul az oktatásban, nevelésben érintett intézmények szervezett, tudatos együttműködése.
- Az iskolai hatékonyság visszajelzésére tanulókövetést végzünk.
- Pedagógusaink állandóan gazdagítják az ebben felhasználható pedagógiai, módszertani repertoárjukat.

Konkrét céljaink:

Helyi, speciális céljaink

A különböző háttérrel és a különböző területeken eltérő fejlettséggel rendelkező tanulók fogadása, együttnevelése terén:

- Az osztályokban lévő hátrányos helyzetű tanulók aránya megfeleljen a jogszabályban előírtaknak.
- Képességek, készségek mérése az 1. osztályban és a többi évfolyamon a minőségirányítási programban leírtak szerint.
- Az egyéni képességek fejlesztése, a részképesség hiányának feltárása, ezek módszeres kezelése (mérések, egyéni és csoportos terápia, fejlesztő órák, korrepetálások).
- Az egyéni különbségekre alapozott oktatás, nevelés.
- Az integrációt segítő módszerek, programok, fejlesztések megvalósításához szükséges feltételek megteremtése:
 - megfelelően felszerelt terem
 - demonstrációs taneszközök
 - készség-és képességfejlesztő eszközök, játékok
 - korszerű, tanítást- tanulás segítő számítógépes programok
 - képesség-kibontakoztató könyvek
 - a továbbtanuláshoz szükséges alapkompenciák megszervezése
 - vonzóbbá, elmélyültebbé tenni az oktatást
 - a tanulók motiváltságának növelése
 - tevékenységközpontú, művészeti jellegű foglalkozások megvalósítása
 - sikerélményhez juttatása mind több hátrányos helyzetű tanulónak

- lehetőséget adunk az iskolai számítógépek szabad, saját célú felhasználására
- a kulturális hátrányuk enyhítése: színház, kiállítás múzeumlátogatást szervezünk
- könyvjutalmakat osztunk
- kreativitást fejlesztő programokat szervezünk
- könyvtárhasználati órákat tartunk

Céljaink a multikulturális tartalmak területén

Fő célunk a másság elfogadtatása, megismertetése, tisztelete, tudatos vállalásának erősítése. Kölcsönös, tudatos figyelem kialakítása más kultúrák irányába. Ennek érdekében osztályfőnöki órák, napközis szabadidő keretében tartunk ilyen jellegű foglalkozásokat.

Céljaink a szülővel történő kapcsolattartás terén

- Erősítenünk kell a szülő-szülő közti kapcsolatokat. Ennek módjai lehetnek az osztályokon belüli közös (gyerek, szülő, tanár) kirándulások, sportversenyek.
- A szülők nevelési kultúrájának segítése céljából egészségügyi-, pedagógiai előadásokat szervezünk a leendő elsős tanulók szüleinek.
- A közös kapcsolattartás bevált formáit a közös iskolai célok érdekében tovább erősítjük.

Céljaink a tanári együttműködésre épülő értékelési rendszer terén

- Az alsó tagozatra kidolgozott szöveges értékelést alkalmazzuk tovább, felmenő rendszerben.
- A folyamatos értékelésre törekszünk.
- Biztosítjuk az új pedagógiai programok, tanítási módszerek megismerését.
- Pedagógus tréningeket szervezünk (kompetencia alapú oktatás témájában)
- Az iskolába való bekerülés előkészítése

Az óvodából az iskolába való átmenet segítése, beilleszkedést segítő programok

Cél:

- A kölcsönös bizalom kiépítése az iskola és az óvodák között.

- Egymás munkájának megismerése.
- Az óvodásokkal (szüleikkel) az iskolai élet megismertetése.

Tervezett tevékenységek:

- Tanítók látogatása a partner óvodákban
- Az óvodai nagycsoportok látogatása az iskolában
- Előzetes információgyűjtés a beiratkozott tanulókról
- Bemeneti mérések elvégzése, hogy segítséget nyújtson a gyermekek egyes képességeinek a megismeréséhez, az iskolaérettségi szint megállapításához
- Mérések kiértékelése
- Óvónők nyomkövető látogatása az intézményben, hospitálások, esetmegbeszélések, bemenet vizsgálati eredmények ismertetése
- Az első osztályosok látogatása a partner óvodákban

Várható eredmények:

- Az óvodások ismereteket szereznek az iskolai életről, megismerik, iskolánk épületét.
- A tanévnyitón ismerősként köszöntik tanítóikat.
- A leendő szülők időben megismerik a nálunk folyó oktató-nevelő munkát.
- A tanítók az előzetes tájékozódások, mérések, beszélgetések alapján egyénre szabottan kezdhetik a kis diákok oktatását.
- Ezek tükrében könnyebbé válik az óvodából az iskolába való átmenet.
- Heterogén osztályok kialakítása a jogszabálynak megfelelően

Együttműködések – partnerségi kapcsolatok kiépítése a szülői házzal

A kapcsolattartás célja:

- Háromoldalú megismerés, ismeretszerzés (szülő az iskoláról, iskola a családról, családok a családokról).
- Iskolai és szülői levárások egységesítése.
- Egymásközti kommunikáció fejlesztése.
- Segítségnyújtás.

A kapcsolat formái, gyakorisága felelőse

- Családlátogatások
- Szülői értekezletek - évente két alkalom
- Fogadóórák – november és április – munkaterv szerint
- Szülői munkaközösségi megbeszélések, évente kétszer az aktuális kérdésekben
- Közös programok a családokkal.
- Kirándulások, versenyek
- Nyílt napok - évente kétszer
- Közös program a nagycsoportos óvodások szüleivel
- Problémamegoldó esetmegbeszélések

Közös fejlesztési cél

- Háromhavonta közös árnyalt értékelés a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatban.
- A szülők egymásközi kapcsolatának erősítése.
- A szülői aktivitás növelése a közös célok érdekében.

Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal

A kapcsolattartás célja:

- A gyermekek védelme, jogaik biztosítása.
- Szociális segítségnyújtás.
- Ahol szükséges a családi életvitel követése.
- Igazolatlan hiányzások csökkentése.
- Kapcsolattartó személy: ifjúságvédelmi felelős.

A kapcsolat formái:

- Nevelési értekezleten tájékoztató a tanároknak.
- Szülőkkel közös esetmegbeszélések (eseti jelleggel).
- Közös családlátogatások (eseti jelleggel).
- Családgondozás.

Pedagógiai Szakszolgálattal

Nevelési Tanácsadó, Tanulási Képességet Vizsgáló Rehabilitációs Bizottság, Védőnői Hálózat

A kapcsolattartás célja:

- Kapjunk segítséget, konzultációs lehetőséget a problémás gyermekek esetén.
- Nyújtsanak segítséget a szülők nevelési kultúrájának emeléséhez.
- Módszertani tanácsokkal segítsék munkánkat.

A kapcsolattartás formái:

- Nevelési értekezlet, műhelymunka, bejelentkezés alapján beszélgetés (eset jelleggel és szervezett keretek közt, felelős: igazgató), éves munkaterv szerint.
- Fórum a leendő elsősök szüleinek (az adott év februárja) éves munkaterv szerint.

Középfokú oktatási intézményekkel

Kapcsolattartás formái:

A beiskolázott tanulókat utánkövetjük. Kapcsolatot tartunk fenn az érintett középiskolákkal, a tanulók osztályfőnökével.

Cél, hogy ne csak bekerüljenek, benn is maradjanak a középfokú intézményekben.

Civil szervezetekkel

A „100 éves iskola” Alapítvánnyal.

A „Mozdulj velünk” Egyesülettel.

A tanítást-tanulást segítő eszközrendszer elemei

Kulcskompetenciákat fejlesztő programok és programelemek

Az önálló tanulást segítő felkészítés

A tanulási és magatartási zavarok kialakulásának megelőzésére, illetve a meglévő zavarok kezelését végezzük a szakszolgálat szakemberének bevonásával.

Kreatív tevékenységre épülő foglalkozások

A délutáni szabadidő keretében kerül megszervezésre. Célja, hogy támogatást kapjanak a tanulók saját ötleteik, érzéseik kifejezésére, mindig új és a szituációnak megfelelő módon cselekedjenek.

Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése

A tanulásban lemaradást mutató tanulóinknak a tanórai differenciáláson túl felzárkóztató egyéni foglalkozásokat szervezünk a szükséges tantárgyakból

Az iskolánk fő célkitűzései között szerepel a környezetvédelem és az ennek megfelelő magatartás kialakítása.

Szociális kompetenciák fejlesztése

Közösségfejlesztő programok indítása – tanévenként – az éves munkaterv jelöli ki a konkrét programot

Képesség kibontakoztatást (integrációt) segítő tanórán kívüli programok

Az egész napos iskola-program keretén belül

- tanórai alapokra épülő tehetséggondozó tevékenységek
- a sportkörüli foglalkozások (torna, kosárlabda, labdarúgás)
- tanórai alapokra kevésbé vagy nem építő tevékenységek
- számítástechnika
- angol teaház
- korrepetálások: magyar, matematika, angol
- felvételi előkészítő program (matematika, magyar, angol)
- fejlesztő foglalkozások
- osztály- és iskolai rendezvények
- vetélkedők, tanulmányi, művészeti- és sport versenyek
- tanulmányi kirándulások
- színház, könyvtár, mozi, múzeumlátogatás, rendhagyó irodalom- osztályfőnöki- és könyvtári órák
- hittan

Képesség kibontakoztatást (integrációt) elősegítő módszertani elemek

Differenciálás, egyéni bánásmód

A különböző képességű, illetve eltérő ütemben fejlődő tanulók egyéni fejlesztéséről való gondoskodás, *a differenciálás* egyik fő feladatunk.

A *differenciálás jelenti*: az egyéniségek kibontakoztatását, akár az úgynevezett átlagos képességű, akár tehetséges, vagy a hátrányos, szociokulturális közegben nevelkedett, hátrányokkal küzdő gyermekek csoportját tekintve.

- *A differenciálás iskolai alkalmazása* során minden tanulónak el kell sajátítania a törzsanyagot, a továbbhaladáshoz szükséges minimumot. Ahhoz kell megtalálni a differenciálási formákat, hogy ezt a minimumszintet minden gyermek elérje. A tehetségek kibontakoztatása éppen úgy feladatunk, mint a lemaradók felzárkóztatása. A minden gyermek egyéni fejlettségének és tempójának megfelelő haladásban látszik a megoldás kulcsa.
- *A tanári differenciálás*, a személyiségfejlesztés automatikusan felbontja a hagyományos frontális munkaszervezést, ami több csoportos-, páros- és egyéni önálló munkát igényel.

A csoportmunka iskolai alkalmazása:

- Akkor van jelentősége, ha a tanulók már megismert tananyaghoz hasonló anyaggal ismerkednek. A csoportok létszáma általában 3-5 fő.

Kooperativitás

Mindennapi munka eredményes elvégzéséhez szükséges a rend és kiszámíthatóság, ami a tevékenységben résztvevőtől együttműködési készséget kíván. Az együttműködő partnerek összetett emberképet alakítanak ki maguknak, és igen erős késztetést éreznek arra, hogy partnereikről információkat szerezzenek.

Pedagógusoknak az együttműködés, feladatuk ellátásához feltétlenül szükséges elvárás.

Az együttműködés hatása az egyénre:

- az együttműködő egyének pozitív kölcsönös függésbe kerülnek
- nagyobb mértékben tudják helyettesíteni egymást, mint pl. a versengő felek

- egymás cselekvéseit pozitívan értékelik

Eredmény:

- az együttműködő csoportok kedvelik egymást
- az együttműködést előtérbe helyezik a versengéssel szemben
- hisznek egymás taníthatóságában
- jobban szeretik az iskolát, mint a kooperációban részt nem vevő társaik
- közöttük megszűnik a megosztó idegenkedés

Következtetés:

Az iskolai osztály boldog színtere is lehet a gyermekek életének. Az együttműködés jótékony hatása a tanulási helyzet szerves részeként mintegy kiegészítheti a hagyományosan versengésre ösztönző iskolai környezetet, megkönnyítheti a pozitív személyközi kapcsolatok és attitűdök kialakulását, valamint segítheti a tanulást.

A kooperatív stratégiák érvényesülésének a következő előfeltételei vannak:

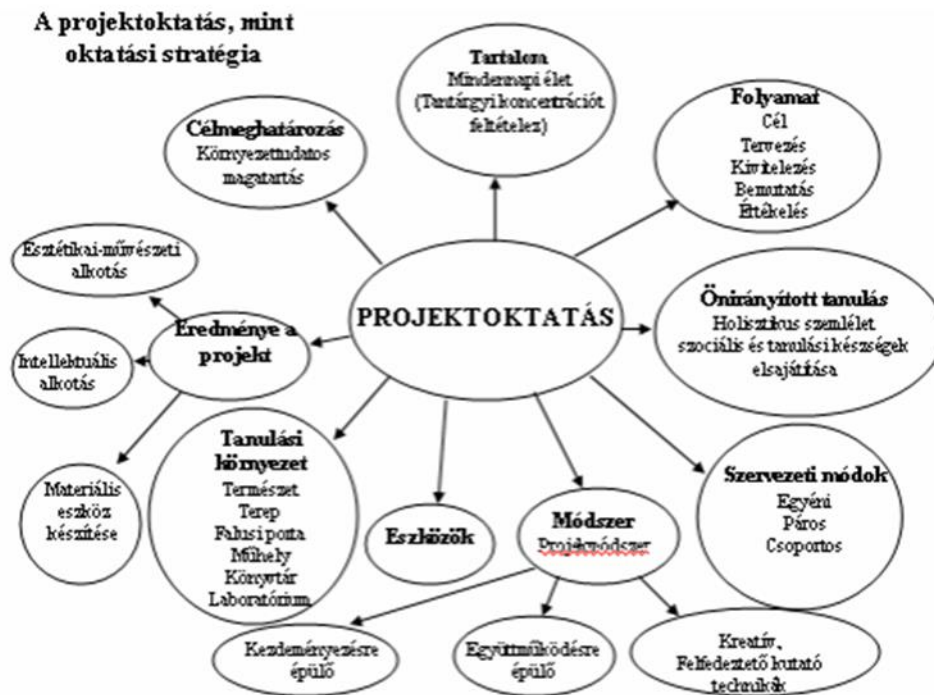
- azonos helyzetmegítélés
- racionális gondolkodás
- jóindulat
- azonos értékrendszer
- az információk visszacsatolása

Tanulmányi munkában az együttműködés alapja a megismerés, elfogadás és kötődés.

- A nevelőnek meg kell ismernie tanulói erőnyeit, gyengéit.
- Úgy kell alakítani, hogy a tanulók megismerhessék egymás erősségeit, gyengéit.
- A rangsorképzés sokféle legyen, sokféle szempont szerint jöjjön létre.
- Segítse az önismeret, önbecsülés kialakulását, megtartását.
- Őrizze meg az egyén személyiségét /másságát/.
- Mindenki azt a részfeladatot végezze, vállalja el, amire kompetenciái „feljogosítják”.
- A közös siker egyéni kielégülést, munka és feszültség feloldás is legyen.

Projekt módszer

Iskolánk a projekt módszert kiemelten fontosnak és eredményesnek tartja, ezért évfolyamonként változó tartalmakkal, alkalom-számmal beemeli munkarendjébe, a prioritással bíró oktatásszervezési technikák sorába.

<http://www.nyeomszsz.org/orszavak/pdf/Kovatsne1.pdf>

A projekt nem más, mint eredményes együtt alkotó tevékenység. A projekt módszer az általános iskolai oktatásban újszerű, modern, sok felkészülést kíván, de megéri, hiszen leegyszerűsödik a nevelési helyzet, sok új technikát, módszert ilyenkor próbál ki, tanul meg a tanuló és a tanár-diák viszony is elmélyülhet. A projekt módszer elsősorban az együttműködő tanulási technikán alapul. A projekt végére a tanulócsoporttól tárgyi és/vagy szellemi produktumot várunk el, kapunk.

Célja: A projekt módszer fokozottan alkalmas a tanulási nehézségekkel és beilleszkedési zavarokkal küzdő tanulók, valamint integrált SNI tanulók aktivizálására, motiválására, kommunikációs készségük erősítésére, együttműködési készségük fejlesztésére. A sokrétű feladatok megoldása különböző képességek alkalmazását teszi lehetővé, tehát a különböző szociális háttérrel, tudással rendelkező tanulóknak alkalma nyílik a feladatok sikeres

véghezvitelére a csoportmunka megoldására. A projekt-tanítás elősegíti a tanulási folyamatban való részvétel magasabb szintjét:

- a diákoknak alkalmazniuk és rendszerezniük kell az egyéb tantárgyak tanulása során szerzett tudásukat és készségeiket
- a tanulók is új szerepet kapnak: önállóságot, magukért és másokért is felelősséget kell vállalniuk
- a projekt módszer arra is alkalmat ad, hogy fejlesszük a tanulók professzionális magatartását.

Tevékenységek:

A tevékenységek a projekt csapat által elvégzendő feladatok. A tevékenységek általában a projekt irányításának jellegét tükrözik, azt a módot, amellyel a ráfordítások meghozzák a kívánt eredményeket. Minden egyes eredményhez általában egy vagy több tevékenység járul:

- a csapat- csoport kialakítása
- a projekt menetrendjének elkészítése
- a projekt végrehajtása
- a beszámoló készítése
- az eredmények ismertetése, a munka értékelése

A projekt munkaformái: (egyres munkaformákat a hagyományos oktatás keretén belül is alkalmazzuk)

Csoportmunka, könyvtári kutatás, szakkönyvek megismerése, telefonálás, plakátkészítés, fényképezés, interjúkérdések összeállítása, interjúkészítés, számítógépes adatfeldolgozás, videofelvétel,- beszámoló készítés, szituációs játékok, drámapedagógia alkalmazása stb.

A megvalósítás módja:

A projektet a tanulóknak (részben) önállóan kell kidolgozniuk a csoportmunka keretén belül. A sok önálló munkát is igénylő feladatok innovatív problémamegoldást, leleményességet, művészi / zene, tánc, dráma, rajz, / képességeket is igényelnek.

A projekt mindenkitől /tanártól, diáktól / a közösségi tanulás fontos elemeként csoport munkát követel meg. A csoportmunka megkívánja, hogy a csoport tagjai érdeklődésüket összehangolják, a gondokat körülírják megoldást, találjanak rá.

A projekt során a tanár nem tanít, hanem irányít, azáltal, hogy információkat ad, vagy szerepekre utal, vagy megjelöli az információ forrásait, rávezető kérdéseket tesz fel, elmondja megjegyzéseit, megerősít.

Mindezekhez szükséges egy jól megtervezett, logikusan felépített és mindenre kiterjedő projektleírás.

Ennek fő fejezetei:

- tervezés
- információ-gyűjtés
- előterjesztés
- végrehajtás
- feldolgozás
- beszámoló
- projekt bemutatása
- értékelés, utóélet

Alkalmazása:

A projekt rendszerű oktatást elkezdhetjük az általános iskola első osztályosaival is, hiszen az önálló munka végzéséhez már nem kicsik. Fokozatosan minden osztályban alkalmazhatjuk.

Az alsó tagozaton könnyebb a projekttervezés.

A felső tagozaton a projekt oktatása több tantárgyat is érint, ezért szükséges több kollégát bevonni a munkába, de jó, ha az osztályban tanító minden kollégát tájékoztatjuk az aktuális projektről.

A projekt lebonyolítás időtartama szerint lehet:

- egy nap / témanap/
- egy hét /témahét/
- 3 hetet meghaladó projekt

Várható eredmények:

Az integrációs programban részt vevő, de a többi tanuló magatartásában is elérhetjük, hogy:

- a leendő foglalkozásuk felé való irányultság

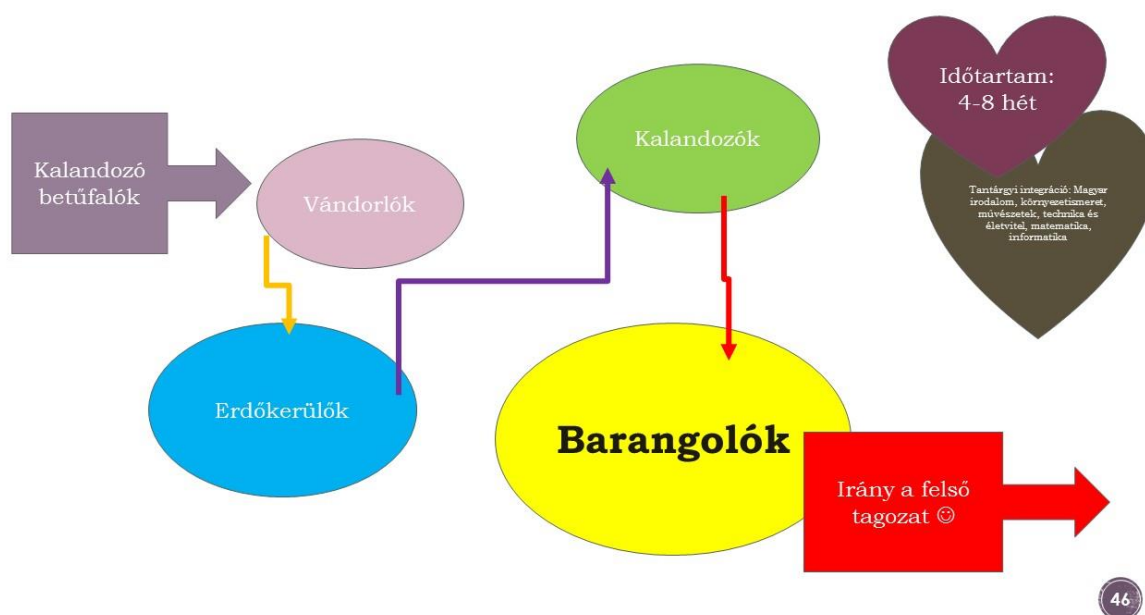
- az együttműködés
- a kommunikáció
- az önálló tanulás legyen az igényük

A heterogén összetételű osztályokban a tanulók eltérő tudásszintjének kiegyenlítése, a hátrányos helyzetűek lemaradásának kompenzálása. A projekt oktatás segíti a valóságos problémák kollektív megoldásában megszerzendő jártasságot. A tanulók fokozatosan szembekerülnek döntéseik következményeivel. A közös alkotás, a közös siker, az együvé tartozás elmélyítése is a projekt eredménye.

Oktatási projektjeink:

A tanrendbe, tanmenetekbe beemelt oktatási projektek a tananyag integrálását biztosítják. A projektoktatás célszerűségét és szükségességét a Nevelőtestület elemezte és az alábbi -3 hetet meghaladó - oktatási projekteket emeli be tanrendjébe:

Az alsó tagozat „Olvasóvá nevelés” projektje:

Az ötödik évfolyam „Vidéki élet projektje”

50

A felső tagozat „Ezerarcú anyag projektje”

50

A projekt produktumai

Az SNI alsó tagozat „Önálló vagyok” – gyakorlati életre nevelés projektje, mely folyamatos feladat.

Drámapedagógia

Valójában gyermek-csoportpszichoterápiás munkának nevezhető a drámapedagógia alkalmazása az integrált oktatás folyamatában. A dramatikus formák csak kiegészítői az oktatás hagyományos formáinak:

- a tananyag bizonyos részei drámával
- plusz tudás nyújtása dramatikus eszközökkel

Cél:

A rejtett vagy elfojtott személyiségjegyek felszínre hozatala – jó, rossz egyaránt, hiszen valójában ez fogja mutatni az utat a pedagógus munkájához.

Feladat:

A gyermek megismerése – ez elsősorban önmegismerésen/gyermek/ alapuljon – a személyiségfejlesztő módszerek alkalmazásával.

Személyiségfejlesztés és drámapedagógia:

Ismert kell, hogy legyen a pedagógusok számára, hogy a dramatikus tevékenységi formák csoportosítása négy szempont szerint történik:

1. *Gyakorlatok*
2. *Dramatikus játék*
3. *Színház*
4. *Tanítási dráma*

Ezek közül a gyakorlatok elsősorban és a dramatikus játék, ami mindenfajta tanítási órán szabadidős programok során alkalmazhatóak (humán- és reál tárgyak, az osztályfőnöki órák)

Az egész módszer a játékon alapul, ami alapeleme a gyermeki létnek.

Ez történhet frontálisan, ezen belül kiscsoportos munkaformákat alkalmazva. Fontos a közösséggel együtt végzett munka, mert a közös siker – esetleg kudarcélmény is építő, és a csoport nagyon sokféleképpen viszonyul az egyénhez; motivál, visszavet, befogad, kiteszt, ugyanakkor védettséget, biztonságot nyújt.

A személyes fejlődést segítő beszélgetés/fejlesztő interjú/

Ennek célja:

- önvizsgálat
- önfeltárás

- önrányítás-önalakítás

A tevékenységek alapja a pedagógus részéről, a gyermek szempontjából:

- szükségletek
- érdeklődés
- erősségek
- visszajelentés

A tanulók szociális készségeinek fejlesztése érdekében alkalmazható gyakorlatok sokrétűek s a pedagógus az adott témához, munkaformához választhat a lehetőségek közül.

A gyakorlatok lehetnek:

1. készség-, képesség- és személyiségfejlesztő gyakorlatok
2. a kreativitást fejlesztő gyakorlatok
3. a nonverbális készségek fejlesztése
4. az önkép, önismeret fejlesztését szolgáló gyakorlatok:
 - testi önismeret, önkifejezés, önjellemzés, önábrázolás, önmegfigyelés, én ideál, önkép, célok és értékek, tudatosság
5. társismereti is kapcsolatfejlesztő gyakorlatok:
 - ismerkedés, megismerés, felismerés, kapcsolatfelvétel, kapcsolatfejlesztés, érzések, érzelmek, indulatok, vélemények, viszonylatok és elvárás

A várható eredmény hosszútávon mindenképpen a személyiség pozitív irányú változását mutatja. A gyakorlat eredményességének *ellenőrzése* a gyakorlat végzése közben történik, mivel csak folyamatában értékelhető – a tanár állandóan szemmel tartja a gyerekeket.

Mentálhigiénia /Lelki egészség/

A mentálhigiénia célja:

Egy sajátos szempontú magatartás, amely segíti az embert biológiai és pszichológiai egyensúlyának és egészségének megőrzésében a fenyegető környezeti- elsősorban mentális-ártalmak megelőzésében.

Az iskola sajátosságai:

- Az iskola a nevelés intézményes formája.
- Az iskola egyik legfontosabb funkciója az ismeretnyújtáson kívül, hogy formálja a gyermek normákhoz, elvárásokhoz és másokhoz való alkalmazkodás képességét (Az egész napos iskola_ebben fontos szerepet tölt be.).

- A gyermek együttműködési képességének hiányát mentálhigiénias problémaként kell értelmeznünk, mely jelzése lehet környezetével kapcsolatos egyensúlyának felborulásának.

- Az iskolai mentálhigiénés fejlesztés mentora a pedagógus. Eszköztárát egyénisége, a növendékekhez való viszonya, irányítási stílusa, nevelői attitűdje, alkalmazott stratégiai határozzák meg.

- Iskolás gyermekekkel foglalkozó pedagógusok, akkor válhatnak hatékony irányítóivá a tanulók személyiségfejlesztésének, ha nem húznak éles határt:

Iskola - család

Oktatás - személyiségformálás

Játék - munka

Tanóra - szünet, stb. közé

Mivel ebben az életkorban a gyermek felnőtt- és tekintélytisztelő, kellő empátiával, személyes modellnyújtással, s az ezekhez társuló pszichológiai kulturáltsággal a pedagógus képes felvállalni a családi hatások erősítését vagy éppen kompenzálását.

Feladatok

- Iskolaérettség
- Az iskolai élet helyes megszervezése
- Kapcsolat a szülőkkel
- Önismeret, bizalom, biztonság érzésének mélyítése
- „Az egészségnevelés”
- Viselkedés kultúra
- Az ifjúkor lelki higiéniája

Hatékony tanuló- megismerési technikák

Tanulmányozzuk, s tantestületi képzés keretében megismerjük és beillesztjük azokat napi gyakorlatunkba

Műhelymunka – tanári együttműködés formái

Cél:

A nevelés során a gyermekek egyéni fejlődésének megfelelő elvárásokat, és ezekkel harmonizáló feladatokat szükséges megfogalmazni. Ennek érdekében a tanulók és a nevelők minél alaposabb megismerése, az együttműködés szellemének egységesítése szükséges.

Fontos a műhelymunka eredményességéhez:

- az egyes gyermekek, gyermekcsoportok nevelésében érintettek együttgondolkodása
- szakmai egyeztetés
- az előrehaladás szükséges és lehetséges útjainak tisztázása
- a fejlődési irány kijelölése
- az egymástól való tanulás képességének kialakítása
- a pedagógiai mentálhigiéné karbantartása
- a hiányok feltárása
- problémakövetési technikák kidolgozása
- rendszeres szakmai megújulás

Szem előtt tartandó:

- a nevelők függenek egymástól
- befolyásolják egymást
- közös célért kell dolgozni!

A műhelymunka formái:

- értékelő megbeszélések
- esetmegbeszélés, problémamegoldó fórum

Értékelő megbeszélések:

- Évi három alkalommal

november – február –tanév vége

A résztvevők köre – az integrációban résztvevő nevelők:

- osztálytanítók
- szaktanár
- fejlesztő pedagógus

c, *Az értékelés célja:* a gyermek fejlődési és fejlettségi sajátosságainak feltárása annak érdekében, hogy a pedagógus a lehető legoptimálisabb fejlesztési, oktatási tervet tudja elkészíteni.

- kiterjed: a gyermek egész személyiségére
- a gyermek produktumait a korábbi állapothoz, teljesítményeihez viszonyítja,
- az előrehaladást mindig pozitívan megerősítve
- egyénre szabott: a gyerek valamennyi munkájának értékelésére sor kerül
 - az elismerés formája változó lehet egyénenként
 - a hiba és javítása a tanulási folyamat része
- az értékelés kritériumait a gyerekek és a szülők pontosan ismerik

d, Dokumentálása: sokoldalú információvak kell megalapozni

- tervezett, tudatos megfigyelés
- kérdőívek
- egyéni fejlődést regisztráló füzet

e, *Eredmény:* Az értékelés nem elsősorban minősítés, hanem pedagógiai diagnózis, prognózis. A segítségükkel kialakított vélemény ad irányt, útmutatást a további munkához.

Az elérendő kitűzött célokat fel kell tüntetni.

A szakaszokat lezáró összegző vélemény, pedagógiai jellemzést megbeszélhetjük a gyerekekkel, szülővel.

Esetmegbeszélés – kezdeményezheti bármely nevelő

- sajátos helyzet elemzése
- továbbképzés jellegű műhelymunka (ötletbörze)
- tréning

- résztvevők köre (a témától, helyzettől függően)
- érintett szülő, gyermek
- nevelők csoportja – s ezek variációi

Problémamegoldó fórum – összehívhatja az osztályfőnök, igazgató, GYIF,

Az értékelés és esetmegbeszélésben résztvevők köre kibővíthet az SZMK, DÖK, ... Családsegítő képviselőivel egy-egy gond orvoslására. Főleg a tanuló személyiségzavarainak, magatartási problémáinak, családi helyzetének megoldása érdekében

Eredmény: A nevelők viselkedése erősíti bennük a helyes magatartási módok kialakulását

Multikulturális tartalmak (csak integráció)

Ez a témakör a többségi magyar és a kisebbségi cigánykultúra együttes megismertetését jelenti. A multikulturális szemlélet szerint az oktatási rendszerben a különböző kisebbségeket azonos tisztelet és védelem illeti meg, mind egymástól, mind a többségtől.

A kisebbség kultúrája létező, megismerhető és megérthető.

Az iskolai multikulturális oktatás célja: hogy cigányok és nem cigányok együtt ismerkedjenek meg a cigánykultúra műveltségi anyagával, a hazai és Európa más országaiban élő cigány népcsoportok kultúrájával.

A cigány és nem cigány tanulók egyaránt legyenek büszkék hagyományos értékeikre, etnikai kötődésükre, és ezeket a tulajdonságokat társaikban is tiszteljék.

A multikulturális oktatás segíti a cigány népi hagyományok megőrzését, és az ezekre a hagyományokra épülő értékek továbbfejlesztését.

Pályaorientáció

Cél:

- sikeres iskola illetve pályaválasztás segítése.
- a tanuló az adottságainak legmegfelelőbb iskolába kerüljön.
- minél több tanuló érettségit adó középiskolában tanuljon.

Helyzetkép: Kevés hivatalos információt kapunk a továbbhaladásról.

A program szerepe: a komplex személyiségfejlesztés során már korai gyermekkortól – latens módon – elkezdődik a felkészítés a sikeres továbbtanulásra.

A program feladata:

5. és 6. osztályban elkezdődik a reális, tudatos énkép kialakításának folyamata / alkalmazott dráma – pedagógiai módszerek, sokirányú személyiségfejlesztés, használt projekt módszer, kooperatív oktatás, stb./

- érdeklődés felkeltése, motiválás / osztályfőnök, ill. szaktanár/
- akarati tulajdonságok fejlesztése /dicséret, sikerélmény, pozitív pedagógia /
- folyamatos, szorgalmas tanulási szokások kialakítása /permanens tanulás kialakítása
- helyes tanulás – módszertan megismertetése

Iskolaválasztás

A személyiségfejlesztés mellett fontos, hogy kellő ismeretekkel rendelkezzenek a különböző pályák, szakmák, iskolák választékáról:

- már 6. osztálytól kell tudatosan ezekről beszélgetni: osztályfőnöki órák, kirándulások során.
- a számítógépek, az Internet segítségével a legújabb lehetőségekről kaphatnak tájékoztatást.
- prospektusok, kiadványok segíthetnek a szülők tájékoztatásában.

A megfelelő iskolaválasztás érdekében igen szoros kapcsolatot kell a szülők, gyerekek, pedagógusok között kiépíteni.

Ezek alkalmai:

- pályaválasztási szülői értekezletek
- családlátogatások
- egyéni beszélgetések

Utánkövetés, az általános iskola befejezése utáni továbbhaladás segítése:

- iskolánk felveszi a kapcsolatot a középiskolával
- igény alapján a választott iskola igazgatóját tájékoztatjuk arról, hogy a tanuló részt vett az integrációs programban, jellemzést adunk a tanulóról /illetékes igazgatóhelyettes, osztályfőnök /

Várható eredmények:

- az iskolaválasztás, ill. pályaválasztás egy 5. osztályban kezdődő és a munkába állásig tartó folyamattá válik
- a tankötelezettség 18 éves korig tart, így a lassabban haladóknak is lehetősége nyílik az ált. isk. befejezésére

A folyamat ellenőrzése, értékelése: Az iskola igazgatója végzi a dokumentumok alapján, a Pedagógiai Programban kidolgozott szempontok alapján.

A lemorzsolódásban veszélyeztetett tanulók felzárkóztatását segítő program

Tanulóink előképzettségében nemcsak a megszerzett ismeretek, készségek terén mutatkoznak jelentős – a lemaradók számára speciális segítség nélkül leküzdhetetlen hátrányt jelentő – különbségek, hanem a szocializáció fokában, viselkedésmódban, az udvariassági szabályok ismeretében, személyi higiénia terén is.

Az esélyegyenlőtlenség csökkentése fontos feladatunk, amely speciális felzárkóztató programokkal, személyes törődéssel, beszélgetésekkel történhet.

Kiváltképpen megkülönböztetett törődésben kell részesítenünk az érzelemszegény környezetből érkező gyermekeket, akiket csak szeretetünk folyamatos biztosításával zárkóztathatunk fel.

A felzárkóztatás egy komplex, nagy körültekintést, lelkiismeretességet és áldozatosságot kívánó pedagógiai tevékenység. Jelenti a lemaradás fokának és okainak feltárását, a tanuló helyes önismeretre és küzdőképességre való nevelését, a tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozások és a tanórai differenciált foglalkoztatás megtervezését, szervezését és kivitelezését.

Arra törekszünk, hogy a tanulócsoport egységesen magasabb tudásszintje, a korábban lemaradó tanulók erőfeszítésének példája, valamint a folytonos kétirányú differenciálásra való törekvés a tanári munkában számukra is meghozza a kívánt eredményt.

A pszichésen iskolaérett gyermekre mindenekelőtt az akaratlagos folyamatok dominanciája jellemző. Az ismeretlen tananyag elsajátítása is akaratlagos figyelmet és emlékezetet igényel.

A szándékos emlékezet az egész személyiségfejlődést alapjaiban befolyásolja.

A felzárkóztató programok elsődleges feladata az érdeklődés, a gondolkodás, a beszéd megfelelő fejlesztése.

A program megvalósítása az „Egész napos iskola” keretén belül és a HÍD 2. programban való részvételre ösztönzéssel is megvalósul.

Feladataink:

A lemaradó vagy gyengébb képességű tanulók **állandó és rendszerszerű felzárkóztatásának biztosítása.**

Ennek érdekében:

- A nem szakrendszerű oktatás keretében - a méréseknek megfelelő egyéni teljesítményszintekhez igazodva, differenciált oktatás keretében - a felzárkóztatás segítése.
- Az IPR rendszer működtetése.
- Képesség kibontakoztató program alkalmazása.
- Motiválást segítő differenciált tanulásszervezés, kooperatív technikák, tevékenységközpontú pedagógiák.
- Az iskola sokat tehet azért, hogy a gyermek kellemes élményként élje meg az ismeretszerzést, amely biztosítja számára az önkibontakozás lehetőségét. A megelégedettség - mint érzelmi – gondolati - erkölcsi értékelés - aktivitást vált ki. Ébren kell tartani a tanulóban az érdeklődést, bővíteni kell a tanuló motivációs bázisát!
- A tanuláshoz való viszony szorosan összefügg az iskola pszichés klímájával, az iskolai túlterheléssel, a tanár és diák viszonyainak jellemzőivel, a tantárgyi kötődéssel.
- Nagyon sokat javít a tanulás iránti pozitív viszony kialakításában a szorongás-és stressz mentes iskolai légkör, a kölcsönös kommunikációra épített didaktikai szituáció.
- A HÍD 2. programba irányítás a nehezen haladó tanulók érdekében.

Eszközök:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a napközi otthon;
- az egyéni foglalkozások;
- a felzárkóztató foglalkozások;

- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a továbbtanulás irányítása, segítése.

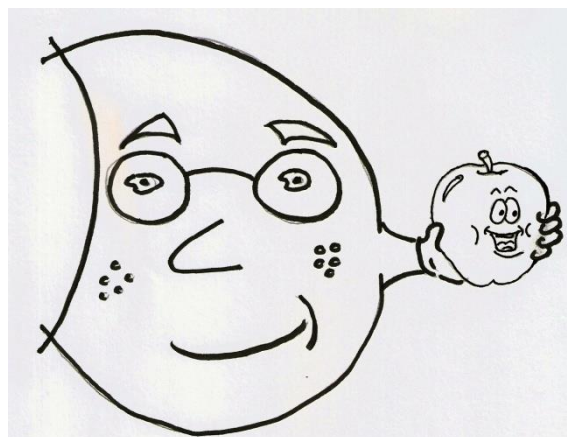

**AZ ISASZEGI DAMJANICH JÁNOS
ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁNAK**

3. számú melléklete

**AZ ISASZEGI DAMJANICH JÁNOS
ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

**Az iskola teljes körű egészségfejlesztési programja
-szakanyag-**

**Készítette az iskola nevelőtestülete
2022**

A Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény a 128. § (1) A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Kiemelt felelősséggel tartozik az iskola, mint olyan intézmény, amely a gyermekek ismereteinek, képességeinek és viselkedéseinek fejlesztésére hivatott. Az egészséges életmódra nevelést már kisgyermekkorban el kell kezdeni és az életfordulókon /serdülőkor/ fokozottabban megerősíteni. A nevelési folyamatban nélkülözhetetlen - az alapvető értékek mellett – a testi-lelki-szociális egészség közvetítése, az élet egészség védelme.

Jelentős szerepet kap benne a szülő, a család, az ifjúságvédő, a civil közösségek, sport- és egyéb egyesületek, média, stb.

Az egészségkultúráltság maga az életmód. Az egészségvédelem szoros kapcsolatban áll az erkölcsi értékekkel, magatartással.

A korai gyermekkortól kezdve számos befolyás éri a gyermek egészségről alkotott fogalmát, de számos hatás éri viselkedésüket, magatartásukat is. Sokszor nincsenek tisztában a befolyásokkal, amelyek érik őket. Ezért fontos része az egészségnevelési programnak az, hogy segítsen a tanulóknak kialakítani olyan készségeket, amelyek lehetővé teszik saját magatartásuk kedvező irányú befolyásolását.

Az egészségfejlesztési program hozzásegíti a tanulókat

- az egészséges életvitel kialakításához
- a helyes értékrend felépítéséhez
- az egészségvédelem kérdéseinek megismeréséhez
- az életmóddal kapcsolatos / biológiai-pszichés/ tennivalók elsajátításához
- a képességek erősítéséhez, fejlesztéséhez
- az egészségre káros szokások megismeréséhez, kiküszöböléséhez

Mindennek legyen figyelemfelkeltő, tájékoztató, motiváló szerepe az egészség-érték tudatosításában. Ezek birtokában képesek lesznek egészségük megőrzésére, a betegségek megelőzésére, az egészséges személyiség kimunkálására, a helyes egészségmagatartás kialakítására.

A programba beépül a folyamatkövetés és az eredményvizsgálat. Ehhez idő kell, fontos a többszintűség, a célok, feladatok követhetősége.

„Kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- a) az egészséges táplálkozás,
- b) a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- c) a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- d) a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- e) a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- f) a személyi higiéne területére terjednek ki. „

Az egészségvédő életvitelhez szükséges képességek kialakítása hosszú folyamat, ezért elválaszthatatlan a nevelési folyamat egészétől.

Alapelve, célja:

- az egészségkultúráltság emelése
- olyan tulajdonságok kifejlesztése, amelyek hozzásegítenek a tudás hasznosításához
- a tanulók segítése a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megtartásában
- az életvezetési képességeket fejlesztése.
- a tanulók felelősségérzetének fejlesztése egészségük megőrzéséért
- a tanulók felkészítése a stressz-hatások feldolgozására
- a környezeti- és egészség-tudatosság erősödésének előkészítése
- a mindennapi testedzés megvalósítása a tanulók számára
- a mentálhigiéne nevelésre való kiterjedése

Tartalma:

- az egészségfejlesztéssel összefüggő célok, feladatok
- a feladatok végrehajtását szolgáló program
- az iskola-egészségügyi szolgálat munkája

Kapcsolódó szakanyagok:

- módszertani szakanyag a tanulók fizikai állapotának méréséhez és minősítéséhez
- módszertani anyag a mindennapos testneveléshez
- az egész napos iskola programja

Az egészségnevelés fő jellemzői:

- az egészség megtartása, fokozása
- az egészség visszaszerzésére irányuló és az
- személyiség formálását elősegítő tevékenység.

Területei:

Egészségmegőrzés a helyes életmód kialakításával:

- Mozgás, rendszeres testedzés, játéklehetőség,
- Táplálkozási szokások kialakítása egészségünk érdekében,
- Öltözködés,
- Higiénia, tisztálkodás,
- Egészségkárosító szenvedélyek (drog, alkohol, cigaretta, egyéb szenvedély betegségek és függőségek) megelőzése
- Ésszerű napirend kialakítása.

Szűrővizsgálatok

Iskolánk minden tanulóját a védőnő és a gyermekorvos, egy általuk elkészített, a törvényeknek megfelelő terv szerint szűr a következő területeken:

- Hallás
- Látás
- Gerinc-tartás

- Lúdtalp
- Fogászat

Ennek eredményeképpen a tanulók időben szakorvosi ellátáshoz jutnak

Az egészségügyi törvény alapján az alábbiak szerint foglalhatjuk össze az iskolai egészségvédelem főbb témaköreit:

- Ismertesse meg az emberi szervezet működésének és a természeti, társadalmi, pszichés környezet kölcsönhatásának törvényeit
- Fejtse ki az egészséges táplálkozásra, életmódra, valamint az egészséges környezet megteremtésére vonatkozó tudnivalókat, buzdítson azok megtartására
- Valósítsa meg a személyes testi és lelki higiénia követelményei
- Szorgalmazza a testmozgás, aktív életmód, a sportolás rendszeressé tételét
- Szolgáltasson módszereket (döntési helyzet-megoldásokat) a stresszhelyzetek megelőzésére és feloldására, a konfliktusok kezelésére
- Ismertesse a szexuális kultúrával és a családtervezéssel, a nemi úton terjedő betegségek megelőzésével kapcsolatos tudnivalókat
- Tudatosítsa a szenvedélybetegségek káros hatásait és a rászokás elkerülésének módját
- Ismertesse meg a tanulókkal az egészségügyi szolgáltatások igénybevételének feltételeit és lehetőségeit
- Adjon gyakorlati tanácsot, az egészséget és a testi épséget veszélyeztető tényezők, balesetveszélyek elkerülésének módjára, a lehetőségekhez mérten tanítsa meg az elsősegélynyújtás elemi tennivalóit
- Fejlessze ki a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.

Az iskolai teljes körű egészségfejlesztés színterei

- Életviteli feladatok
- Tanórai feladatok
- Tanórán kívüli feladatok

Életviteli feladatok:

Az iskolai élet a nevelés-oktatás színtere. A nevelés dimenziói közt az egyik, ám meghatározó az egészség iránti igényre nevelés. A szó tartalmának meghatározása sugallja a feladatokat.

Az általános iskoláskorú gyermek és kamasz iskolában eltöltött idejét számtalan tevékenysége közt jellemezhetjük az egészsége megóvása érdekében végzett tevékenységekkel is. A napi rutinban a tanító/tanár folyamatosan neveli, megszólítja a gyermeket az elvárt higiéniai szokások betartására, az életviteli szokások kialakítására, azoknak mögöttes tartalmára.

Az egész napos iskola keretében számtalan lehetőség és szükség mutatkozik az egészségnevelésre. Az életkori sajátosságok figyelembe vételével ezeknek a szokásoknak, elvárásoknak a beépítése a gyermek személyiségébe elsődleges feladatunk

Tanórai feladatok:

Az egészséges életmódra nevelés tananyagának tervezésénél megfogalmazott célok és feladatok:

- járuljon hozzá a tanulók képességeinek sokoldalú fejlesztéséhez,
- életmódjuk, szokásaik értékekkel történő kialakításához,
- eddze akaratukat mentálisan, fizikálisan, szociálisan,
- bővítse ismereteiket

Kötelező tanórai keretben végzett egészségnevelés:

- Tantárgyakba beépített egészségnevelés: osztályfőnöki óra, testnevelés óra, biológia óra, egészségtan modul, természetismeret, irodalom, technika, stb.
- „Egészségóra” (a védőnő vagy meghívott előadó foglalkoztató előadása)

Tanórán kívüli feladatok:

- Szakkörök
- Egészségnevelési akciók (előadás, témanap, témahét, projekt)
- Nyári táborok

- Előadások, csoportfoglalkozások, kiállítások
- Rendszeres, egészséges környezetben (pl.: hegyekben) végzett túrák, kirándulások

Mindennapi testedzés megvalósítása:

- Testnevelési órákon - a KNT. szerint
- Egész napos iskolai foglalkozásokba beillesztve, pontos terv szerint
- Szabadidőben rendszeres sportfoglalkozások keretében
- Diáksport Egyesület működtetésével
- Egy-egy sportágnak az iskolában helyet adva, biztosítva a tanulók szervezett sportolási részvételét
- Sporttáborok szervezése
- Sportversenyek lebonyolítása

Az iskola sportköre tagja a Diák Sportszövetségnek.

A diáksport révén diákjaink bekapcsolódnak a különféle versenyekbe.

Egészségfejlesztésünket segítő hasznos módszerek:

- Játékok
- Foglalkoztató előadások
- Közösségépítés
- Művészetek
- Programok
- Projektek

Az egészségnevelés megvalósításában résztvevők:

- Belső (iskolai) résztvevők: pedagógusok, hitoktatók, osztályfőnökök, szaktanárok, iskolaorvos, védőnő.

- Külső partnerek: Családsegítő Szolgálat, Nevelési Tanácsadó, Egészségügyi Szolgáltatók (pl. fogászati prevenció csoport), Sportlétesítmények vezetősége, szakrendelők.

Egészségnevelés az iskolánkban

Fontos szabály:

- a tájékozottság
- a tanulók életkori jellemzői, adottságai
- az évfolyamonkénti egymásra épülés.

A témák részletezése:

Az egészség fogalma

- Az egészség, mint érték
- Az egészségkultúra kialakítása, fejlesztése
- Testkultúra, testápolás, testünk felépítése, serdülőkori változások
- Lelki egészségvédelem
- Az egészséges fiatal életmódja az iskolában, a családban
- Az egészséget veszélyeztető tényezők: helytelen életmód, kockázatos viselkedés, veszélyes környezet
- Egészségellenőrző vizsgálatok / testsúlyellenőrzés, vérnyomás-ellenőrzés, edzettségi önvizsgálat, mell önvizsgálata, egyéb/
- A betegségek megelőzései
- Orvoshoz fordulás
- Megelőzés

Táplálkozás - mozgás

- Étkezési kultúra – ízlés, szokások, rendszeresség
- Az étrend szerepe az egészséges táplálkozásban
- Az élelmiszerek összetevői: szénhidrátok, zsírok, fehérjék, vitaminok, ásványi anyagok

- A napi táplálkozás aránya
- Teljesítmény és táplálkozás
- Testsúlyellenőrzés
- Az energiaigény /pihenés, tanulás, olvasás, mozgás/
- Az egészséges táplálkozás kritériumai: mértékletesség, kiegyensúlyozottság, változatosság
- Aktív és passzív pihenés

A fittség paraméterei: egészséges táplálkozás, optimális testsúly, a szervezet napi edzése
 Testedzés – eredmény: légzésjavulás, erő-és állóképesség-növelés, személyiségfejlesztés

Szabadidő helyes felhasználása – a helyes napirend

- Az alvás, étkezés, tanulás, testedzés, szabadidő egységes összehangolása, rendszere
- Rendszeresség
- A tanulás egészségtana / időbeosztás, hely, testtartás, stb./
- Kifáradás, jelzőrendszer
- A pihenés szerepe aktív-passzív
- Vakáció, szabadidő hasznos eltöltése

Testápolás- öltözködés-személyi higiéné

- Testünk felépítése és védelme
- Változások a serdülőkorban
- A külső megjelenés: ápoltság, tisztaság, esztétikum
- Testünk tisztántartása: testrészek higiénéje, fehérnemű szerepe, testápolószerek, napozás és veszélyei
- Öltözködés, divat, egészség

Társkapcsolatok

- A serdülés hatása a személyiségre
- Érzelmi problémák: jó-rossz, öröm-káröröm, gonosz, harag, rémület, félelem, szeretet-szerelem, bátorság
- Értékrend: önértékelés fejlődése, nagy igazságérzet
- Fiúk, lányok barátsága
- Kirívó magatartás, utánczás
- Nemi érés tudatosulása

Káros szenvedélyek-helyes döntések

- Élvezeti szerek hatásai
- Alapjelentések tudatosítása: szenvedély, szorongás, mérték, mértékletesség, hozzászokás, hiánytünetek, függőség
- Dohányzás: hatóanyag, aktív, passzív, hatása, megelőzés
- Alkohol: az ivás kultúrája, szokások, hatása a szervezetre, megelőzés
- Kábító hatású szerek: legális és illegális, a függőség fajtái, következményei,
- Drogfogyasztó magatartás kialakulása, hatása
- Egyéb függőségfajták: élvezeti szerek / kávé, csokoládé / , szerencsejátékok, gyógyszerfogyasztás, PC, TV videó rabsága

Szexuális kultúra

- Érzelmek, barátság, változások kora
- Személyiségfejlődés
- Érettség
- Kapcsolati kultúra
- Felelősség, erkölcs
- Fogamzásgátlás, abortusz veszélyei
- Nemi egészség, harmónia
- Nemi betegségek: AIDS,..

Egészséges környezet védelme

- Környezetünk tisztasága: iskola, otthon, utca, természet
- Víz, levegő, talaj, növény-, állatvilág védelme
- Környezetvédelmi előírások: környezetkímélő, energiatakarékos
- Új technológiák káros következményei
- Hulladék csoportosítása
- Hulladék gyűjtése: fedett, szelektív, fertőzésveszély
- Egyéni felelősség a természeti környezetünk iránt

Balesetvédelem-elsősegélynyújtás

- Az emberi test felépítése
- Az elsősegélynyújtás fogalma, célja, feladatai
- Tünetek vészhelyzetben: balesetek, tüzesetek, sebellátás,
- Mindennapos betegségek előfordulása: otthon, szabadidőben, iskolában, utazás közben
- Korunk veszélyforrásai: AIDS, alkoholizmus, kábítószer
- Elsősegélykészlet

Az iskola egészségfejlesztési-stratégiájának kimunkálása hosszú távú előrejelzés lehet a gyermekek életminőségében, a romló tendenciák megfékezésében, a javulás feltételeinek megteremtésében. Célunk az, hogy megtanítsuk gyermekeinket arra, hogy törődjenek magukkal, fejlesszék magukban a teljes ember igényét. Ápolják érzelmeiket, ne váljon örömnélküli kötelességgé mindennapi munkájuk. Tudjanak örülni egymásnak, családjuknak, barátaiknak. Több megértéssel és elfogadással éljenek együtt másokkal, így biztosan egészségesebb életet élhetnek.

A teljes körű egészségfejlesztés megvalósulása

A program megvalósulása a tanévek során, a tanmenetekben, az iskola éves munkatervében megtervezetten történik.

Az osztálytanítók, szaktanárok és osztályfőnökök, az öko-munkacsoport, a DÖK és más alkalmanként felálló munkacsoportok a napi munka tervezésekor figyelemmel kísérik a program megvalósulását.

A megvalósítás során a folyamatokat tervezzük, nyomon követjük, ellenőrizzük és értékeljük a PP-ben megfogalmazott módszerekkel, értékek mentén.

A Teljes körű egészségfejlesztési program megvalósításáért az iskola minden pedagógusa, dolgozója felelős.

A program megvalósulásának ellenőrzése-értékelése

Életvitel szerűen megvalósuló tevékenységek:

A napi iskolai élet során folyamatosan végzett és irányított tevékenységekkel szemben az elvárás, hogy beépüljenek a tanuló magatartásformái sorába, váljanak spontán végzett cselekedetekké. A tanítók, később a tanárok a tanulók közt élve „érezkelik” a folyamat fejlődését, érését, és szükség szerint korrigálják azt.

Tanórai keretben megvalósuló fejlesztés:

A tananyaghoz kapcsolódóan elsajátítandó ismeretek ellenőrizhetők, mérhetők. Részai a tanulási folyamatnak. A tananyag számonkérésének folyamatában ellenőrizhető, hogy az életvitelszerűen rögzítendő elemek valóban beépültek-e a tanuló viselkedési kultúrájába.

Tanórán kívüli tevékenységek során megvalósuló fejlesztés:

A munkaterv szerint megszervezett témnapok, témahetek, projektek egyrészt a fejlesztési folyamat előre tervezett elemei, másrészt a hiányosságok észlelését követő korrekciók. Az átadott ismeretek, a megtapasztalt egészségnevelési elemek a programok során be kell épüljenek a tanuló és adott esetben a családja napi életviteli kultúrájába, annak szerves

részévé kell váljanak. Ezek a programok igen gyakran versenyeztetéssel együtt valósulnak meg, így az eredmények követhetőek.

Visszacsatolás:

Az adott események, tanév értékelés során elért eredmények reális feltérképezése adja a következő tervezési időszak szakmai alapját. Az elsajátítandó ismereteknek spirálisan fejlődniük kell, el kell, mélyüljenek. Ezt az iskola és a tanárok az éves munkatervben, a tanmenetekben, programtervekben tervezik meg.

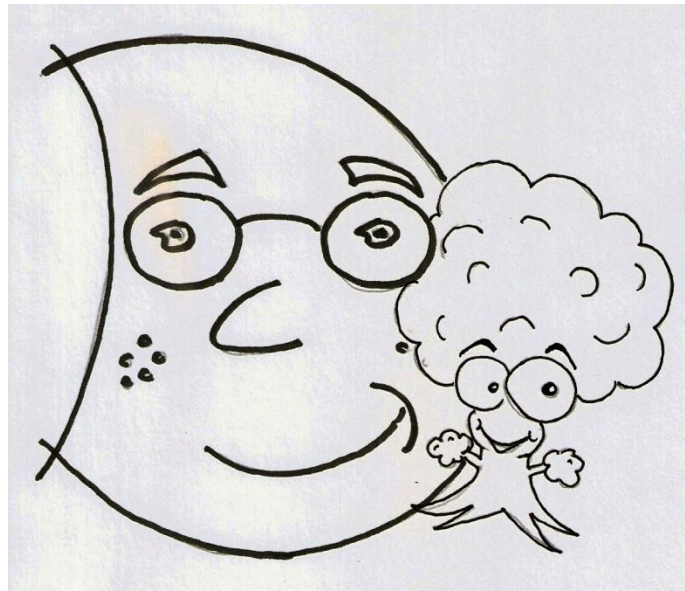
**AZ ISASZEGI DAMJANICH JÁNOS
ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁNAK**

4. számú melléklete

**AZ ISASZEGI DAMJANICH JÁNOS
ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁNAK**

ISKOLAI KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM

Készítette a Nevelőtestület

2013

Általános célok

A környezeti nevelés egyrészt a külső természeti környezetre irányul, másrészt a belső környezetre, az egészségkörnyezetre, az egészségmegőrzésre.

El kell érünk, hogy megtervezzük azokat a munkafolyamatokat, mely elősegíti a megismerést, és utat mutat a fejlődéshez. A jó környezeti nevelésnek a tanulókat segítenie kell abban, hogy a valóság közvetlen érzékelésétől és felfogásától tudáshoz jussanak. Fejleszteni kell a diákok képességét, és ez ne véletlenszerű történés eredménye legyen. Először a természeti jelenségekről kell tanulniuk, hogy azután megérthessék a környezet komplexitását. A nevelés fontossága abban áll, hogy olyan okaira és hatásaira nyitja fel a szemüket, amelyekről eddig csak halvány elképzéseik és bizonytalan tudásuk volt. Mivel a környezet jelenti gyermekeink jövőjét kötelességünk tennünk, hogy csökkentsük a pusztítást, amit okozunk, tudassuk, milyen lehetőségek léteznek közvetlen környezetünk állapotának minőségi javítására, és milyen gyakorlati megoldásokkal álljunk elő. A gyerekek arra támaszkodnak, amit az iskolában tanulnak.

A környezetre vonatkozó iskolai nevelés terén három vezérfonal mentén haladunk előre:

- A környezetről nevelés, mely a terület milyenségét fedi fel a vizsgálódás és felfedezés útján. A célok főleg értelmi jellegűek, s az információk felhalmozására irányulnak.

- A környezetben nevelés esetén törekedni kell az általános fejlődés elősegítésére. Először a vizsgálódás és felfedezés a cél, mely a tanulási folyamat hatékonyabbá tételét segíti. Másodsorban forrás, amely a nyelvtanulás, a matematika, a természettudományos tárgyak, a technika stb. Számára nyújt feldolgozandó anyagot.

- Környezetért nevelés, melynek során a hangsúly a környezet megóvására helyeződik. A célkitűzések itt már túlmennek az ismeretek és készségek elsajátításán, és olyan bevonást igényelnek, amelyek nyomán a viselkedést befolyásoló értékrend alakul ki. A szándék az, hogy egyfajta hozzáállást és tudatosságok alakítsunk ki, amely az erkölcs irányába mutat, azaz úgy neveljük a gyerekeket, hogy tetteik pozitív módon hasson a közösség viselkedésére, s a környezet javára.

A program feladata, hogy segítse a gyermekeket, hogy környezetével harmonikus kapcsolatot alakíthasson ki, igazítsa el őket a környezeti problémák felismerésében, kezelésében,

fejlessze felelősségérzetüket, törekedjenek arra, hogy a környezettel kapcsolatos nézeteik az erkölcsi alapelvek szintjére emelkedjenek.

A követelményeket a tanulók csak a személyes tapasztalatok által, a mindennapi tevékenységek során tudják elsajátítani melyet a külvilágról ért hatások, a szülői ház példamutatása és az iskola irányított programja segíti elő. A nevelőtestület feladata e program megtervezése, koordinálása, irányítása, megvalósítása és fejlesztése.

A környezeti nevelés fejlesztése iskolánkban:

- a tantárgyi rendszer korszerűsítése
- a helyi tanterv kiegészítése
- a tanórán kívüli nevelés kibővítése
- a tanulói közérzet javítása.

Konkrét célok alapelvek

- a természeti és társadalmi környezet iránt érzékeny és fogékony, természetet szerető gyermek oktatása és nevelése,
 - biztosítsuk a kutatási és felfedezési készségüket,
 - környezetbarát szemlélet alakítása
 - a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése
 - a természetet tisztelő szokásrendszer kialakítása
 - az érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi tudat megalapozása.

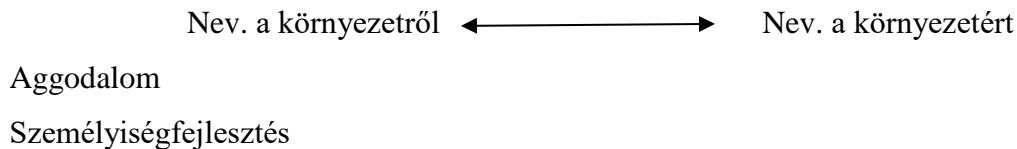
Ezek a nevelési célok hatékony személyiségformálást, önfegyelmet, együttműködést és problémamegoldást igényelnek, és úgy segítik az iskola minőségfejlesztő munkáját, ha konkrét, azaz a helyi sajátosságokat figyelembe vesszük.

A nevelés tartalma

Lényeges szempont, hogy a környezetről szerzett közvetlen tapasztalatok kerüljenek a tanítás és tanulás előterébe. A különböző tantárgyak körébe tartozó ismeretek, megértés, készségek,

fogalmak, hozzáállás és folyamatok fejlesztését tapasztalatszerzésen keresztül kell végeznünk.

A tanítás és tanulás modellje a környezeti nevelésben:

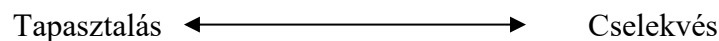

ISMERET ÉS MEGÉRTÉS

FOGALMAK

KÉSZSÉGEK

HOZZÁÁLLÁS

Nev. a környezetben

- a tanulók képesek legyenek a természeti, társadalmi, gazdasági problémákat kezelni, megoldani,
- környezeti erkölcsét, társadalmi- természeti felelősségét megalapozni,
- formálni kell alakuló értéktudatát, együttműködési képességeit, ki kell alakítani a személyes és a közös felelősségtudat alapjait,
 - közösségi rendszer kialakítása, melyben felerősödik a felelős együttműködés,
 - figyelembe kell venni az egyéni különbségeket, esélyt kell teremteni minden gyermek számára a kompetenciák elsajátításában / sajátos módszert igényel a testi vagy szociális hátrányokkal küzdő gyermekeknél/
- a gyakorlatban mindez kiterjed a testi- lelki egészségnevelésre, a társas készségek fejlesztésére /döntés, együttműködés/ és a mentálhigiénés nevelésre,
- környezettudatos életvitel, felelős cselekedet kialakítása.

Területei

Az alábbi területek szolgálják környezeti nevelésünk gyakorlati megvalósítását:

- **Környezetkultúra:** mikrokörnyezet (iskola, tanterem, iskolaudvar) kialakítása, művészetek, kézművesség.
- **Környezetvédelem:** hulladékgyűjtés, növények, állatok védelme, tájvédelem, energiatakarékosság az intézményben, otthonokban, környezetbarát közlekedés, kisállattartás szabályainak ismerete, állatvédelem (madáretető)

A környezeti nevelés szinterei

A: Minden tanulót egyformán érintő elemek

Példamutató iskolai környezet

- Tanterem, folyosók, udvar (zöldsarok, szobanövények, élő sarok az udvarban,)
- Anyag és energiatakarékos, környezetbarát iskolaműködtetés,
- A pedagógusok, a dolgozók példamutatása,
- Kerékpáros és gyalogos közlekedés ösztönzése,
- Szelektív hulladékgyűjtés,
- Iskolai médiumok „zöld” rovatai.

Kötelező tanórai keretben végzett környezeti nevelés

- Tantárgyakba, osztályfőnöki órákba, a szabadidős foglalkozásokba (Föld napja, múzeumi, állatkerti órák, iskolai projektek) beépített környezeti nevelés.

B: A tanulókat különböző mértékben érintő, tanórán kívüli elemek

- Szakkörök, táborok,
- Környezetvédelmi akciók,
- Előadások, kiállítások,
- Rendszeres természetjáró túrák,
- Föld napjának megtartása,
- A környezetvédelem jeles napjainak megünneplése,

- Látogatások múzeumba, állatkertbe, botanikus kertbe, nemzeti parkba, szennyvíztisztítóba, hulladékégetőbe,
- DÖK nap

A nevelés feladatai

- teremtsünk egészséges, cselekvésre alkalmas környezetet.
- tanítsuk meg a gyerekeket a természet világában észrevenni, rácsodálkozni, gyönyörködni dolgokra, jelenségekre,
- nyújtsunk minél több élményt számukra,
- játékos tevékenység formákon keresztül ismerjék meg elsősorban a közvetlen, majd tágabb környezetük világát,
- biztosítsunk változatos lehetőségeket a sokoldalú megismerésre, tapasztalatszerzésre, érdeklődésük, kíváncsiságuk kielégítésére,
- adjunk alkalmat az egyéni felfedezésekre,
- alakítsuk az élőlények iránti szeretetet, tiszteletet,
- ébresszük rá a gyerekeket arra, hogy minden cselekedetnek következménye van, amely lehet hasznos vagy káros,
- neveljük takarékosagra /víz, energia, anyagtakarékosagra/
- alakítsunk ki olyan szabályokat és szokásokat, hogy magatartásuk természetes velejárója legyen a természet és társadalmi környezet megóvása, az ember munkája során létrehozott értékek megőrzése,
- nevelőközösségünk szemlélete mindezekben példaértékű legyen, mert a tanító által kialakított környezet, az általa nyújtott viselkedési minta, értékrend,
- vonjuk be a gyerekeken keresztül a szülőket is a környezeti nevelésbe, közös tevékenységekbe /kerti munka, kirándulás, múzeumlátogatás/, ezáltal alakítsuk a család pozitív szemléletét,
- teremtsünk olyan élethelyzeteket, melyben tapasztalatokat szerez az életben való eligazodáshoz, neveljük életszerűen életre,
- a hagyományok, ünnepek ápolásával is erősítsük a gyermekek magyarságtudatát
- érjük el, hogy igénye legyen a tisztaság és a rend,

- fontos dolgunk, hogy a mozaikszerű tudásdarabokat összerendezzük /iskolaérett gyermekek/
- napi gyakorlattá váljon a szétválogató hulladékgyűjtés.

Ahhoz, hogy ezeket a magatartásformákat kialakítsuk erős érzelmi kötődés a motivációs bázis szükséges. Erre lehetőség kínálkozik a magyar nyelv és irodalom, a rajz és vizuális kultúra, technika - és életvitel tanítása során is.

A környezeti nevelésünket szolgáló módszerek

A környezeti nevelés szempontjából is jelentősége van az élményalapú, tevékenységalapú módszerek minél sokoldalúbb alkalmazásának.

- Játékok (szituációs, drámajáték, memóriafejlesztő),
- Projektek (savas eső mérése),
- Riport (kérdőíves felmérés),
- Terepgyakorlati módszerek (terepgyakorlatok, térképkészítés, célzott megfigyelések, mérések, táborok, ”iskolazöldítés”),
- Aktív, kreatív munka (természetvédelmi munkák, madárvédelmi feladatok, szelektív hulladékgyűjtés, rend- és tisztasági verseny, pályázatok, versenyek, kiállítás rendezése, kutatómunka),
- Művészetek (vizuális művészetek a környezeti nevelésben, irodalmi alkotások zeneművészet, népművészet, esztétikai érzékenység és élmény fejlesztése).

A környezeti nevelésében résztvevők

- Belső (iskolai) résztvevők: osztályfőnökök, szaktanárok
- Külső résztvevők: szakemberek: PL.: környezetvédők, erdészek, meteorológusok, művészek, intézmények

Tantárgyankénti részletezés

Környezetismeret

1. osztály

Témakörök – tevékenységek

- Az időjárás elemeinek megfigyelése – rajzos rögzítés
- A víz megjelenési formái – felismerése, időjárási naptár,
- szimbolikus jelek használata, csapadékfajták
- Az évszakok ünnepei – Madarak és fák napja, a Föld napja
- A környezetben lévő növények megfigyelése–növénygondozás, ültetés, öntözés, egy közeli park növényeinek megfigyelése
- A környezetben lévő állatok megfigyelése – madarak megfigyelése, kedvenc háziállatok ápolása, állatok az osztályban

2. osztály

Témakörök – tevékenységek

- Érzékszervek, anyagok tulajdonságai – tapasztalás: alak, szín, illat, íz, hang, felület megtapasztalása
- Az anyagok csoportosítása, tulajdonságai, felhasználhatósága - a tulajdonság és a funkció közti kapcsolat, környezetszennyező anyagok felismerése, természetes anyagból készült tárgyak készítése,
- A zöldségek, gyümölcsök szerepe az egészséges táplálkozásban, a növények megfigyelése – séta a piacon, vizsgálódás egy veteményesben, tisztítás, saláta készítése
- A tenyésztett és vadon élő állatok, viselkedésük, összehasonlításuk – növekedésük, fejlődésük, pusztulásuk megfigyelése, a teletű és költöző madarak, a jelenség okainak keresése, a tenyésztett állatok gondozása, az ember felelőssége, állatok növények fejlődése, a növényi élet feltételeinek megvonása és annak következményei
- Életműködésünk és szervezetünk, a környezet hatása a szervezetre – helyes napirend, a tudatos étrend, a tanulás, levegőzés, mozgás, pihenés, étkezés ideje
- A környék felszíne, vizei – séta, kirándulás, rajzok, képgyűjtemények készítése.

3. osztály

Témakörök – tevékenységek

- Az ismeretek forrásai – tájékoztató, tévéműsorok válogatása, megfigyelése, megjelölése, könyvtári órák, természetfilmek válogatása
- A növényi élet, a környezet változása, hatása – palánták nevelése, különböző feltétel megvonása
- Viselkedés a természetben – a környezet változásában az ember szerepe, tetteink következménye, helyes viselkedés, madárles, szeméttérkép
- Környezeti feltételek, a változás hatása életünkre – tapasztalatok összevetése, gyűjteménykészítés,

4. osztály

Témakörök – tevékenységek

- A környezet és az otthon tisztasága, a szennyezés hatása, megelőzés, védekezés – folyamatos megfigyelések víz, talaj, levegő, talajvizsgálat: morzsalékosság vízminta vétele egyszerű vizsgálata, többszöri ellenőrzése,
- Szelektív hulladékgyűjtés – jelentősége, alkalmazása, színek ismerete
- Vészhelyzet kialakulása, védelem megismerése – életünk és szokásaink hatásai, anyagok és szennyező tulajdonságai közti összefüggés keresése
- A természetvédelem, az ember hatása a környezetre, értékek – cselekedeteink befolyásolják a környezetet, a tevékenységünk és a természet közti kapcsolat, helyi természetvédelmi terület felkeresése, védett növények és állatok megismerése
- Az egészséget károsító hatások, elutasításuk – reklámok, helytelen szokások elemzése

Rajz és vizuális kultúra

1. osztály

Témakör – tevékenység

- A témák kifejezése – a természet szépségének megláttatása rajzokban, festményekben, szobrokban, virággyűjtemény, lombgyűjtemény, termés-gyűjtemény, nyomatok készítése
- Környezetünk harmóniája – a környezet szépítése, az esztétikum érvényesítése

2. osztály

Témakör – tevékenység

- Vizuális ábrázolás – évszakok, időjárás megfigyelése, ábrázolása, élőlények ábrázolása, képeskönyv készítése
- Tárgyak a környezetünkben – csoportosítás, használatuk, régi tárgyak megfigyelése
- A természetben található anyagokból készített tárgyak – termések, textíliák, nemezből készíthető játékok

3. osztály

Témakörök - tevékenységek

- Vizuális kommunikáció – sétákon színek, formák, alakok, árnyalatok megfigyelése, majd felelevenítése és megformálása
- Technikák alkalmazása – azonos témák más technikával való megjelenítése

Technika és életvitel

1. osztály

Témakörök – tevékenységek

- A környezetünk anyagai, mesterségek – ismerkedés a természetes és mesterséges anyagokkal, anyagok vizsgálata, tulajdonságai, tárgyak készítése, agyagozás, homokvár, termésbábok

- A közlekedés – közlekedés gyakorlása gyalog, kerékpáron, más eszközön, viselkedés, környezetbarát járművek, energiatakarékosság

2. osztály

Témakörök – tevékenységek

- Lakóhelyünk, az ember természetátalakító munkája – szűkebb-tágabb környezetünk, káros hatása az emberre, védekezés, makett készítése,
- A takarékoság – tárgyak készítése természetes anyagból, takarékoság, ésszerűség, hagyományos technológiák, kosárfonás, fűzfavesszőből koszorú, háncsból kép készítése

3. osztály

Témakörök – tevékenységek

- Növények tárgyak a környezetünkben – az anyagok eredete, felismerése, felhasználása, funkciója, gyűjtemények, ajándékok készítése
- Háztartási ismeretek – eszközök felismerése, használata, anyagbeosztás, energiatakarékosság felismerése, fogyasztási szokások elemzése, hulladékkezelés, víztakarékosság

4. osztály

Témakörök – tevékenységek

- A város és építményei – vélemények a városi és falusi életről, előnyök-hátrányok, a környezet legszebb építményei
- Az alapanyagtól a termékig – a megfelelő anyag kiválasztása, munkafolyamatok, hulladék, mesterségek ismerete
- A városok zöld foltjai – a terek megfigyelése, ápolása, ésszerű használata, a környezet legszebb parkjai
- A közlekedés – helyi és távolsági közlekedés, eszközei: vízi, légi, szárazföldi, táblák ismerete, útjelek, környezetbarát szállítási módok

Magyar nyelv és irodalom

1-4. osztály

A szépirodalmi művekben, versekben, alkotásokban fedezze fel:

- az olvasott szöveg és saját tapasztalata közti kapcsolatot
- a szereplők tulajdonságait
- a lényeges gondolatokat
- az emberi kapcsolatokat
- az emberi értékeket
- a viselkedés helyességét, helytelenségét

Testnevelés

Témakörök – tevékenységek

- Sport, szabadidő
- a mozgás öröme
- az időjárás közvetlen megtapasztalása
- séták, szánkózás
- gyalogtúrák, hócsata
- kerékpáros túrák
- számháború
- helyes viselkedés
- tájékozódás
- zajszennyezés, fényszennyezés a természetben

Ének-zene

Témakörök – tevékenységek

- Az ünnepek dalai – éneklés szöveggel, kísérettel
- Gyermekdalok – a természettel összefüggő szöveg elemzése
- Környezeti zajok – felismerés, kiküszöbölés
- Népi mondókák, népszokások – természetre utaló mondókák
- Szerepjátás – gyermekjátékok, népdalok, ünnepkörüi szokások
- Jeles napok – ünnepkörök dalai.

A környezeti nevelés során fontos a tantárgyak közötti integráció. A helyi fejlesztések és a hatékony módszerek a tanórán és az iskolán kívüli nevelés köre szélesedik: erdei iskola, táborok, terepgyakorlatok, közművelődési intézmények, múzeumok, nemzeti parkok, vadaskertek.

A kerettantervek részletesen tartalmazzák a tantárgyak e témakörhöz illeszkedő tananyagait, fejlesztési követelményeit. Fontos feladat a tartalmi és módszertani összehangolása.

A tanítási órán kívüli környezeti nevelés lehetőségei:

- napközis foglalkozás,
- iskolai tehetséggondozás,
- nemzeti, etnikai kisebbségek nevelése nemzeti identitásuk megőrzésével,
- hitéleti nevelés
- ökológiai kultúra kialakítása,
- természet- és környezetvédő közösségi akciók,
- környezetvédelem jeles napjainak családi megünneplése.

Forrásanyagok és azok megszervezése

A környezeti nevelés elősegítésére felhasználható forrásanyagok mennyisége igen nagy. Szükséges, hogy felmérjük a helyi lehetőségeket, amelyek a környezeti neveléshez felhasználhatók. Egy másik feladat, hogy összegyűjtsük az egyéb – lehetőség szerint ingyenes – hozzáférhető információs anyagokat külső szervezetek köréből.

Teendőink:

- Kísérjük figyelemmel a televízió és a rádió környezeti műsorait.
- Szervezzük meg a videofelvételek készítését.
- Állítsunk össze kiállítási anyagokat más hasonló szervezetek által kiadott dokumentumokból, információkból.
- Működjünk együtt az iskolai könyvtárral, esetleg környezetvédő központtal, csoporttal, hogy össze tudjunk állítani egy környezeti szemléltetőtábla gyűjteményt.

- Alapítsunk egy részleget a különböző videofilmeknek, képeknek, annak érdekében, hogy a diákok a gyűjteményt önállóan kiegészíthessék, kialakíthassák hozzáállásukat a környezeti kérdések különböző témaköreihez. Alakítsunk ki jó kapcsolatot a helyi könyvtárral, múzeummal.

Mérés és értékelés

A környezeti nevelés az összes tantárgyi terület fejlesztő munkájának részét képezi. A mérésnek és értékelésnek a környezeti nevelés céljára kell vonatkoznia: az ismeret és megértésre, a készségekre és a fogalmakra.

A következő, tanároknak szóló kérdéssorozat tehető fel, amely a megbeszélés alapját képezheti.

1.

- Sikerült-e olyan feladatokat terveznünk, amely segíti a tanulókat a környezetről való tanulásban?
- Be tudtuk-e vonni a tanulókat a környezetben folyó tanulásban?
- Sikerült-e olyan feladatokat terveznünk, amelyek magukban foglalják a környezetért folyó tanulást?

2.

- Az ismeret és megértés milyen elemeire vonatkoznak a tanulási feladatok?
- Milyen képességszintekhez és programokhoz kötődnek a tantárgyak vonatkozásában?
- A tanulási feladatok milyen készségekre vonatkoznak?
- Milyen hozzáállás kialakítását, fejlesztését kívánjuk elérni?

3.

- Milyen tapasztalatszerzési lehetőségben lesz része a tanulóknak?
- A feladatok hogyan fogják segíteni a felelősségérzet fejlődését?
- Milyen cselekvési lehetőség nyílik a megtervezett feladatok segítségével?

Hogyan tudjuk biztosítani, hogy a feladatok és a tapasztalatszerzési lehetőségek fokozatosan egymásra épüljenek?

A gyerekek által végzett munka dokumentálásait az osztályfőnök végzi, utalván a tapasztalatokra és képességekre, amelyeket a tanterv előír. A dokumentáció magában foglalja az önéletrajzokat, tanulói munkákat, munkalapokat, tesztek, tanterveket, és az egyedi tanulási terveket is.

A mérés szempontjából fontos a tanári megfigyelés, kérdezési technika és értelmezés. Az eredményesség a munkánk eljárásain alapul. A mérés lényegében a tanár és a diák kommunikációján múlik, amely a tanulót segíti a megtanultak értékelésében, a tanárt pedig abban, hogy meg tudja tervezni azokat a feladatokat és tapasztalatszerzési lehetőségeket, amely elősegíti a tanulás és fejlődés lehetőségeit. Időt kell szakítani a dolgok megbeszélésére, a csoportok kikérdezésére, az írásbeli munkák formáira.

A megfigyelés és kérdés készségére továbbra is figyelmet kell fordítani. A megfigyelési tevékenységet feladatként kell rögzíteni. A megfigyelésre alkalmas összefüggések lehetnek: egyénre szóló, csoportmunka. A megfigyeléseket gondosan rögzíteni kell, hogy az értékelés során támaszkodni lehessen rájuk.

Integrált tantárgyat alakítottunk ki: pl.

- környezetismeret+ rajz és vizuális kultúra+ technika és életvitel
- környezetismeret+ hon-és népismeret
- természetismeret+ informatika

**AZ ISASZEGI DAMJANICH JÁNOS
ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁNAK**

5. számú melléklete

KÖTELEZŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE

KÖTELEZŐ ESZKÖZ ÉS FELSZERELÉSJEGYZÉK	
Egészség és munkavédelmi eszközök:	
étel-mintavétel (üvegtartály) készlet	
mentőláda	3
gyógyszerszekrény (zárható)	
a közegészségügyi előírások szerint	
munkaruha	
tűzoltó készülék	5
HELYISÉGEK	
tanterem	16+5 (csoportszoba)
szakterem	3
egyéni fejlesztő szoba	2
tornaterem	1 (önkormányzati)
sportudvar	1 (részleges)
igazgatói iroda	1
nevelőtestületi szoba	1
helyettesi iroda	1
ügyviteli helyiség	1
könyvtár	1
klubszoba	1
sportszertár	1 (csarnokban)
ebédlő	1 (Gazdakörben)
tálaló-mosogató	1 (Gazdakörben)
Tornatermi öltöző	4 (csarnokban)
hideg-meleg vizes zuhanyozó	4 (csarnokban)
személyzeti WC épületenként, nemenként 1	1
akadálymentesített WC	4

tanulói WC	25+8
mosléktároló	-
szárazáru raktár	-
egyéb raktár iskolánként (székhelyen és telep- helyen 1)	-
szertár	3
HELYISÉGEK BÚTORZATA ÉS EGYÉB BERENDEZÉSI TÁRGYAI	
1. Tanterem	
tanulói asztalok, székek	25/30 főre
nevelői asztal, szék	1
eszköztároló szekrény	1
nyitott szekrény	1
falipolc	1
tábla	1
ruhatároló (fogas)	1
szeméttároló	1
sötétítő függöny	3/4
ötvonalas tábla	-
CD vagy lemezjátszó, magnetofon	-
2. Szaktantermek (a tantermi alapfelszereléseken felüli igények)	
a) számítástechnikai termek	004/220
tábla + flipchart	0/1
számítógépasztal	23/27
számítógépek és tartozékai	23/27

tanári számítógép és tartozékok	1/1
nyomtató	1
programok	szükség szerint
lemeztároló doboz	2
c) Természettudományi szaktanterem	
vegyszerálló tanuló asztalok (víz, gáz csatlakozással)	30 főre
poroltó	1
elszívó berendezés	1
vegyszerálló mosogató	6
mentőláda	1
eszköz- és vegyzerszekrény	6
méregszekrény	1
eszköszállító tolokocsi	1
törpefeszültségű csatlakozások	13
notebook	1
interaktív tábla	1
projektor	1
d) művészeti nevelés szaktanterem	-
rajzasztal (rajzpad, rajzbak)	-
tárgyasztal (állítható)	2
mobil-lámpa (reflektor)	-
vízcsap (falikút)	-
pianínó	-
5. Tornaterem	
kosárlabda palánk	2
gyűrű	1

mászórúd	-
Kislabda	15
Labda	20
Tornaszőnyeg	6
Tornapad	2
Zsámoly	2
Bordásfal	58
Mászókötél	4
Gumikötél	10
Ugrókötél	25
Medicinlabda	32
Stopper	3
kiegészítő tornakészlet	5
6. Sportudvar	
szabadtéri labdajáték felszerelése	1
7. Igazgatói iroda	
íróasztal	1
szék	1
tárgyalóasztal	1
szék	6
iratszekrény	4
telefon	-
8. Nevelőtestületi szoba	
fiókos asztal	30 főre
szék	30 főre
napló és folyóirattartó	-
szekrény	33 főre

Mosogató	1
Hűtőszekrény	1
konyhapult	4 elem
Számítógép+nyomtató	4/2
9. Ügyviteli helyiség	
íróasztal	2
Tárgyalóasztal	-
szék	2
iratszekrény	5
lemezszekrény	1
Számítógép+nyomtató	2/1
fénymásoló /iskola	1
telefon	-
10. Igazgatóhelyettesi iroda	
íróasztal	2
Tárgyalóasztal	-
szék	2+2
iratszekrény	3
lemezszekrény	-
Számítógép+nyomtató	2/2
fénymásoló /iskola	-
telefon	1
11. Könyvtár	
tanulói asztal	1
Szék	4
könyvtárosi asztal, szék	1
szekrény (tároló)	-
tárolók, polcok, szabadpolcok	7+6

létra	-
telefon	-
számítógép	1
video (lejátszó, felvevő) televízióval	1
CD lejátszó	-
12. Fejlesztő szoba	
tanulói asztal	5/6
számítógép asztal	3/0
szék	10/12
tanári asztal, szék	1/1
zárt szekrény	1
nyitott szekrény	1
számítógép	2
nagy tükör	0/1
NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK	
Taneszközök	
A taneszközök részletes jegyzékét a felhasznált tankönyvekhez igazodva a nevelőtestület állította össze, melynek elvei a Helyi tantervben megfogalmazásra kerültek.	
Az iskola természettudományi szertára az általános iskolai előírásokhoz megfelelően lett felszerelve.	
Az iskola az oktatáshoz szükséges térképekkel kell rendelkezzen.	A térképállományunk erősen hiányos.
Az iskola a matematika oktatásához szükséges mennyiségű demonstrációs készlettel és tantermenként 1 vonalzókészlettel kell rendelkezzen.	Demonstrációs készleteink hiányosak.
magnetofon	

CD vagy lemezjátszó iskolánként (székhelyen, telephelyen) 1	13
video (lejátszó) televízióval	3
Írásvetítő	-
projektor	18
laptop	8

**AZ ISASZEGI DAMJANICH JÁNOS
ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁNAK**

6. számú melléklete

ISASZEGI DAMJANICH JÁNOS ÁLTALÁNOS ISKOLA

IKT stratégiai terv *2016-2021*

Készítette: Koháry Orsolya szakmai vezető, igazgató

Bevezetés

A stratégia célja a fenti időszakra az intézmény informatikai állapotfelmérése után azon fejlesztési célok összefoglalása, melyek segítségével az IKT alapú oktatás fokozatosan kiterjeszhető a következő öt év alatt minden évfolyamon a teljes óraszám 75 százalékára. A digitális kompetencia területet szeretnénk erősíteni keresszttantervi formában. Mindez szerepel az intézmény pedagógiai programjában is, s e célok összhangban vannak az intézmény küldetésével, s annak értékeit erősítik a megvalósulás során.

A digitális kompetencia eszközsükséglete ráépül az intézmény informatikai struktúrájára és annak egyben szerves része is. Nem szabad azonban csak a hagyományos értelemben vett hardver-szoftver beruházásra gondolni. A hozzáadott pedagógiai értékek nélkül – amelyek jelentős szemléletváltással is járnak az órák megtervezésében, levezetésében – a fejlesztési célok nem lehetnek eredményesek.

Tanulóink létszáma közel 400, nyolc évfolyamon 19 osztállyal. Intézményünk számára az egyik legfontosabb érték a jó minőségű képzés, piacképes tudás megszerzésének biztosítása számukra.

A dokumentum tartalmazza a teljes állapotfelmérést az intézmény **informatikai hálózatáról**, a rendelkezésre álló **IKT eszközeiről**, **tartalomszolgáltatási lehetőségeiről**, **adatbiztonsági intézkedéseiről** s végül a hozzáadott **pedagógiai értékeiről**. SWOT analízist is készítünk, s ezt összevetve rögzített értékeinkkel meghatározzuk a célokat és az alájuk rendelt feladatokat.

A stratégia a fenti időszak alatt félévente felülvizsgálandó.

A célok megvalósításának feltétele a források rendelkezésre állása.

1. IKT helyzetelemzés

1.1 Az intézmény hardver feltételei

Eszköz neve	Típus/kategória	2017. (diák/ adminisztráció/ tanári felkészülés) Példa: 10 / 2 / 5	2017/18-as beszerzés
Számítógép konfiguráció:	Elavult	34/0/0	51/4/5
	Kifutófélben lévő	8/2/1	0/0/0
	Korszerű	22/0/1	0/0/0
Hordozható számítógép:	Elavult	0/0/4	3/0/0
	Kifutófélben lévő	0/0/2	0/1/0
	Korszerű	0/1/0	0/0/1
Digitális zsúrkocsi		0/0/0	
Szkenner	elavult	2/0/2	0/0/0
Digitális videokamera	elavult	1/0/1	0/0/1
Digitális fényképezőgép	elavult	1/0/1	1/0/1
Nyomtató	Tintasugaras nyomtató	3/2/1	1/1/1
	Fekete-fehér lézernyomtató	1/2/0	0/1/1
	Színes lézernyomtató	0/0/0	0/0/0
	Egyéb:	-	
Aktív tábla			
Web kamera		4/0/0	0/0/0
Projektor		0/0/4	0/0/2
Egyéb, itt fel nem sorolt eszköz	Multifunkciós készülék	0/1/0	
	Szerver	2	1

1.1.1 Az intézmény szoftver feltételei

Szoftver típusa	Fajtái
Operációs rendszer	Windows 7 Professional
Szövegszerkesztő	MS Office Word 2013
Táblázatkezelő	MS Office Excel 2013
Adatbázis-kezelő	MS Office Acces 2013
Prezentációs program	MS Office Power Point 2013
Programozási nyelv	
Speciális szakmai szoftver	Varázsbetű programcsalád Manó oktatóprogramok: Manó ABC Manó Élővilág Manó Kaland Manó matek 1-4. Manó Német Manó Olvasás 1-2. Manó Nyelvtan
Tantárgyi oktatóprogramok	<i>Mozaweb</i> <i>Nemzeti dig. tananyag</i> SDT /Sulinet Digitális Tudásbázis OFI

A számítástechnikai eszközökkel felszerelt helyiségek.

helyiség	helyiségek száma	gépek száma
Számítástechnika szaktanterem (kizárólag informatika tantárgy oktatására)	2	65
Csak tanári bemutatóra alkalmas multimédiás terem	1 digitális tábla 1 tanterem	
Szertárak	1 szerverszoba	
Tanári szoba	4	
Könyvtár	1	Adminisztrációs cél:
		Kutatási/ tanulási cél: 1
Irodák	3	5
egyéb	3 fejlesztő szoba 1 napköziben	4

1.2. Az intézmény pedagógusainak informatikai felkészültsége

1. Informatikai végzettségű pedagógusok száma: 7 fő

2. A pedagógusok informatikai végzettsége (1 ember több kategóriába is besorolható):

végzettség	fő
Felsőfokú	
középiskolai tanári (informatika)	
általános iskolai tanári/tanítói (informatika)	1
egyéb nem tanári egyetemi vagy főiskolai informatikai	
OKJ-s	
oktatás informatikus	
rendszerinformatikus	
szoftverüzemeltető	
számítógép-kezelő (-használó)	1
ECDL	
teljes	5
start	1
Pedagógus továbbképzés (informatika témájú)	
30 órás	33
30-60 órás	
60-120 órás	
Egyéb	

A pedagógusaink jelentős százaléka rendelkezik informatikai végzettséggel vagy tanulmányokkal. Van olyan pedagógus, aki nem rendelkezik informatikai végzettséggel, de használja a tanítási óráin az informatikai eszközöket, ugyanakkor egyetemi végzettségű informatika tanár is van az intézményben. Főállású oktatás technikus nincs, a rendszergazda

mellékállásban dolgozik rendszerinformatikus végzettséggel. Szervezünk a gyerekek számára ECDL vizsgára, OKJ-s számítástechnikai szakképesítő vizsgára és informatikai tanulmányi versenyre felkészítést, ez az informatikai tagozaton valósul meg. Intézményünknek hivatalos Web lapja van, az iskolai dokumentumokat itt hozzuk nyilvánosságra. A weblap frissítése minden aktuális esemény kapcsán megtörténik, de havi rendszerességgel mindenképpen.

1.3. Az informatika alkalmazása tanítási órákon

1.1.2 Informatika órán

évfolyam	csoport	óraszám	megjegyzés
1.	1.a	0	
2.	2.a,b	0	
3.	3.a	2	
4.	4.a,b	1	
5.	5.a,5.b	2-1	
6.	6.a, 6.b	2-1	
7.	7.a,7.b	2-1	
8.	8.a,8.b	3-1 +1 média	

1.1.3 Más tanítási órákon

Tantárgyi oktatóprogram a legtöbb tantárgy oktatásának segítéséhez rendelkezésünkre áll az iskolában. A MOZAWEB teljes tantárgyi lefedettséget biztosít (a mozaikos tankönyvből tanulók számára), a Nemzeti kiadó digitális anyagai és az SDT /Sulinet Digitális Tudásbázis/ anyagai is a rendelkezésünkre állnak. A tantárgyakhoz kapcsolódó egyéb digitális tananyagokat folyamatosan szerezzük be, melyek segítségével egyre nagyobb arányban használjuk az informatikai eszközöket a megnevezett tanítási órákon.

évfolyam	tantárgy(ak):
1-8.	Fejlesztő óra, magyar, matematika, készségtárgyak
1-8.	Nyelv, informatika,

5-6.	természetismeret, történelem
7-8.	Földrajz, kémia, fizika,

A pedagógusok a tanítási órákon IKT eszközöket rendszeresen alkalmaznak

A pedagógiai program elektronikus formában rendelkezésre áll az intézményben, a pedagógusaink szinte minden tantárgyhoz használnak kapcsolódó digitális tananyagokat illetve maguk is hoznak létre anyagokat.

Hivatalos adminisztrációhoz minden esetben a számítógépet alkalmazzuk.

Rendelkezünk közös e-mail címmel, facebook csoporttal, amelyben a pedagógusok közötti információcserét bonyolítjuk, a személyes üzenetek közvetítése céljából a tantestület tagjai saját e-mail címmel is rendelkeznek.

elektronikus naplót használunk 2011 óta.

Ez a környezettudatos magatartást is erősíti.

1.4. Az informatika alkalmazása egyéb területeken

A diákok a tanórán kívül is használhatják a számítógépeket, tableteket és saját mobileszközeiket is. Azoknak a tanulónak, akik otthon nem rendelkeznek hozzáféréssel, az iskolán belül lehetőségük van szabadidőben a számítógép használatra.

2. SWOT elemzés – az érintett informatikai területek összevetésével

Az alábbi táblázatban összefoglaljuk az erősségeket (S: belső tényezők, jól működnek), a gyengeségeket (W: belső tényezők, rosszul vagy hiányosan működnek), a lehetőségeinket (O: külső tényezők, melyek erősségeink kihasználását segíthetik), illetve a veszélyeket (T: külső tényezők, kockázatok).

S

- A1** A publikus, védett és privát szegmensek konfigurációja megfelelő.
- B1** A technikai személyzet és a rendszergazda biztosítani tudja az eszközök (tartalmak) telepítését
- C1** Az óravázlatok, oktatási segédanyagok elérhetőek a hálózaton.
- C2** Az intézményi statisztikai adatok rendelkezésre állnak.
- D1** Jó vírusfigyelő rendszer került telepítésre.
- E1** A tantestület motivált az IKT eszközök használatában.

W

- A1** A rendelkezésre álló sáv szélesség nem elég az összes terem ellátásához.
- A2** A meglévő aktív hálózati eszközök kapacitása nem bővíthető tovább.
- A3** ~~A közösségi terek nem lefedettek.~~
- B1** ~~A szaktantermek technikai ellátottsága hiányos.~~
- B2** A meglévő interaktív tábla mellett további eszközbeszerzések szükségesek
- B3** A meglévő IKT tartalmak nem fedik le a vállalt területeket.
- C1** A diákok a feladatokat nem digitális formában kapják. **Nagy %-ban igen.**
- C2** Nincsen iskolai szinten –diákok számára– közösségi webes eszközök, pl. fórumuk.
- C3** Hiányzik az online IKT tartalom, és az online segítség lehetősége a tanórán kívüli tanulásnál.
- D1** Az operációs rendszer frissítések telepítése nem folyamatos. Ez belső biztonsági kockázatot jelent.
- D2** A diákok behozott anyagai biztonsági kockázatot jelentenek, ezeket jobb lenne online feltölteni.
- D3** Az adatkezelés bizonytalanságai miatt személyes adatok hozzáférhetőek lehetnek. A biztonsági mentések menete nem szabályozott.
- E1** Mivel új folyamatokat vezetünk be, a tapasztalat hiánya miatt nehézségek adódhatnak, a testületnek szüksége van megfelelő támogatásra.

O

A1 Kisebbségi kapacitás mellett és megfelelő biztonsággal vezeték nélküli megoldás is alkalmazható.

B1 Új IKT tartalmak megismerése

B2 A pályázatok folyamatos figyelmével az IKT eszközök folyamatosan pótolhatók, újdonságok beszerezhetők

C1 Jól üzemelő közösségi portálok mintául szolgálhatnak a weblap fejlesztéséhez

D1 Jó felügyeleti szoftverrel a látogatott weblapok közül a bizonytalan tartalmúak kiszűrhetők.

E1 A pedagógiai program átalakulásával vonzóbbá válik az intézmény az iskolahasználók körében.

T

A1 A finanszírozási források korlátozottak. Veszélyesen kevés a használható tanulói eszköz. **Kevés a tanári eszköz is.**

B1 Az esetleges új mobil munkaállomások biztonsági kockázatnak lesznek kitéve

C1 A hiányos információk miatt az intézmény tanulókat veszíthet.

C2 A szülők jelentős része nem tudja segíteni gyermekét az IKT eszközök használatában.

D1 Folyamatosan jelennek meg az újabb adatbiztonságot veszélyeztető technológiák

E1 Az új munkaformákra történő átállás alatt a megszokott értékelés, feladatkiosztás elmaradása esetén negatív kritika a szülők részéről.

2.1. A célok kitűzése és a hozzájuk tartozó alfeladatok meghatározása

A célok kitűzésekor a fenti területeken figyelembe vettük átfogó célként a vállalt IKT alapú oktatás bevezetését, kiterjesztését. Minden informatikai átalakítás és fejlesztés ennek van alárendelve.

Az intézmény pedagógiai programjából a vonatkozó értékek:

- minőségi és piacképes tudás biztosítása a tanulók számára
- „egész életen át tartó tanulás” készségének kialakítása
- digitális írástudás: digitális kompetencia kialakítása
- nyitott, kommunikációra képes egyéniségek formálása
- problémamegoldó, innovatív személyiségfejlesztés
- esélyegyenlőség biztosítása a társadalmilag hátrányos helyzetű tanulók számára
- esélyegyenlőség biztosítása a sajátos nevelési igényű tanulók számára.

Az alábbiakban részletezzük is a fejleszteni kívánt szolgát. Felhasználtuk a SWOT elemzésekben foglalt tényeket.

A/ Informatikai hálózat

Cél: Az informatikai hálózat alkalmas legyen a programhoz tartozó összes tanterem és érintett közösségi terület megfelelő minőségű kommunikációjának biztosítására. Ebbe beleértjük az összes szaktantermet és a közösségi tereket is. Az intézmény számára a sávszélesség megfelelő legyen az oktatási tartalmak eléréséhez és a közösségi funkciók használatához.

Jelenlegi helyzet: Csak a szerverterület, az adminisztrációs terület és a számítástechnikai terem ellátása megfelelő. ~~A közösségi területek nem lefedettek. A sávszélesség bővítendő. Az irodák csak egyéb netszolgáltatással működnek biztonságosan.~~

Forrás: önerő, mely a fenntartó által biztosított keret része

Feladatok:

- A1** A megfelelő új és biztonságos hálózati topológia megtervezése a szükséges új aktív eszközökkel
- A2** A sávszélesség bővítése esetlegesen új szolgáltató bevonásával

B/1 IKT eszközök

Cél: A meglévő eszközpark megfelelő szintre bővítése, cseréje, az IKT alapú oktatáshoz kívánatos tanórai környezet kialakítása a tervezett tantermekben. A tanórán kívüli önálló munkához az eszközkölcsönzés biztosítása. A tantermekben annyi mobil munkaállomás

biztosítása, amennyi mellett már csoportmunka végezhető. A tanári munkaállomás és az interaktív táblák felszerelése. Egyéb eszközök biztosítása kérésre: mikroszkóp, dokumentumkamera, digitális kamera, SNI eszközök.

Jelenlegi helyzet: A számítástechnikai termék ellátása ~~sem megfelelő, a régi terem gépei használhatatlanok.~~ A további termék telepítése, az eszközpark kibővítése pótlendő. A kölcsönzési rendszer kialakításra vár.

Forrás: nagyrészt pályázat, kisebb részben önerő

Feladatok:

- B1.1** A szükséges eszközök megtervezése a jelenlegi állapot és a becsült eszközszükséglet alapján
- B1.2** A tantermek felkészítése (hálózati végpontok, elektromos leállások, tartókonzolok, tanári munkaállomás előkészítése), a terem berendezésének csoportmunkára is alkalmas átalakítása
- B1.3** Az új eszközök telepítése (interaktív tábla, LCD TV-k, projektorok, tanári munkaállomás, mikroszkóp, SNI eszközök)
- B1.4** Az új mobil tanulói munkaállomások telepítése, biztonságos tárolásának megszervezése, a kölcsönzési rend kialakítása
- B1.5** A berendezések cserealkatrészeinek biztosítása – a megfelelő forrás megtalálása, illetve technikai támogatás biztosítása, folyamatos karbantartás

B2/ IKT tartalom

Cél: A programban vállalt műveltségi területekhez változatos, jó minőségű, interaktív IKT tartalom biztosítása. Ez történhet külső beszerzéssel, de építünk a belső innovációra is: mind tanári mind tanulói oldalról. A munkaközösségek mentori segítséggel feltérképezik a rendelkezésre álló anyagokat, s ütemezést készítenek a műveltségi területük minimális lefedésére, majd a tananyagbázis gazdagítására. A szakképzésben a gyorsabban változó kimeneti követelményekhez igazodó tananyagtartalom biztosítása, a régebbiek cseréje.

Jelenlegi helyzet: A rendelkezésre álló digitális tartalmak hiányosak.

Forrás: önerő a piaci beszerzésre, s javarészt ingyenes tartalom biztosítása

Feladatok:

- B2.1** A használható hospitálási lehetőségek felkutatása
- B2.2** A pedagógiai programmal összhangban levő tartalmak közös „adatbázisba” rögzítése, a szükséges beszerzések végrehajtása
- B2.3** A tartalmak használatához szükséges egyéb szoftverek telepítése
- B2.4** A testület által végzett „tartalomfejlesztés” szorgalmazása
- B2.5** A szoftverek karbantartása, frissítése szükség esetén

C/ Belső tartalomszolgáltatás

Cél: Az intézmény webhelyének fejlesztése, közösségi funkciókkal történő kiegészítése. A fenntartó és a szülők felé a szükséges online információk biztosítása. A diákok tanórán kívüli online IKT tartalomszolgáltatása. A tartalomszolgáltatás alakuljon át: legyen virtuális közösségi tér az esélyegyenlőség biztosításával.

Jelenlegi helyzet: Az intézmény webhelye csak minimális mértékben felel meg az elvárásoknak.

Forrás: önerő a webhely átalakítására, szükség esetén ingyenesen elérhető külső portálokon az „iskolai tér” létrehozható

Feladatok:

- C.1** A közösségi portál megtervezése
- C.2** A portál fokozatos kialakítása, a megfelelő felhasználói profilokkal (fenntartó, szülő, diák)

- C.3** A portál folyamatos karbantartása, aktualitásának biztosítása, a közösségi funkciók moderálása
- C.4** Online IKT tartalomszolgáltatás kiépítése
- C.5** Online segítség biztosítása az IKT tartalmak mellé
- C.6** A tartalmak esetleges átalakítása SNI szempontból

D/ Adatbiztonság

Cél: Az intézményhez tartozó digitális rendszerek és adatok biztosítása. A rendszerek rendelkezésre álljanak a tanítási és a felkészülési időszakban. Az intézményi adatokról készüljön rendszeres biztonsági mentés. Adatvesztés vagy külső támadás ne veszélyeztesse a közösségi és a tartalomszolgáltatási funkciókat.

Jelenlegi helyzet: A rendszerek vírusvédelme biztosított, de az esetleges támadások esetén a teendők nem rögzítettek. Az adatkezelés és mentés nem szabályozott.

Forrás: önerő

Feladatok:

- D.1** Az eszközök, rendszerek és adatok biztonsági osztályokba sorolása. Szükség esetén a védett hálózati szegmensbe helyezése, az intézmény belső adatainak elkülönítése a diákok és tanárok felhasználói tárhelyétől
- D.2** A digitális adatkezelés szabályozása, a biztonsági teendők rögzítése, beleértve a biztonsági mentés kérdését is, illetve a biztonsági frissítések ütemezését
- D.3** Rendszeres biztonsági auditok szervezése
- D.4** A látogatható web helyek közül a káros tartalmúak szűrésének kiterjesztése az új munkaállomásokon is
- D.5** Folyamatos továbbképzés az érintett kollégáknak

E/ Pedagógiai érték

Cél: Az IKT eszközök mellé a pedagógiai érték folyamatos fejlesztése. Csak ezekkel kelhet életre az új tanítási-tanulási módszertan. Állandó innováció ösztönzése: változatos munkaformák kialakítására, új tartalmak keresésére, készítésére. Maguk a pedagógusok is kapcsolódjanak be a szakterületüknek megfelelő Web 2-es közösségi terek munkájába.

Jelenlegi helyzet: A tantestület motivált a bevezetésben, de tapasztalatszerzésre, támogatásra, s maga is tanulásra szorul.

Forrás: pályázat és önerő

Feladatok:

- E.1** A szükséges tanfolyamok megszervezése
- E.2** Mintatanmenetek készítése, „órávázlat-fórum” indítása munkaközösségi szinten
- E.3** Óralátogatások biztosítása a saját intézményen belül. Rendszeres megbeszélések szervezése, ahol megbeszélhetik az aktuális tapasztalatokat – szintén a rokon műveltségi területek összevonásával
- E.4** Az SNI feladatok feltérképezése. A tanmenetek, órávázlatok kiegészítése
- E.5** Folyamatos visszajelzés és önértékelés biztosítása a pedagógusok számára
- E.6** A diákok visszajelzéseinek értékelése
- E.7** Jelen informatikai stratégia folyamatos felülvizsgálata a megvalósult elemek és visszajelzések alapján

3. IKT stratégia célkitűzéseinek összegzése, jövőkép:

A pedagógusok, tanárok az órára való felkészülés keretében több, előre elkészített, feldolgozott tananyag és tanmenet közül választhatnak, amelyek online módon elérhetőek, tovább szerkeszthetőek és alakíthatóak. Az opcionálisan választható tananyagok és tanmenet mellé módszertani útmutató is tartozik. A különféle tananyagok illeszkednek a különböző igényekhez (hátrányos helyzet, kisebbségi nyelv, sajátos nevelési igény, iskola típus, stb.)

Az órán a pedagógus, tanár, az előre elkészített anyagot multimédiás tartalmak bemutatására is alkalmas berendezéssel mutatja be, felhasználva az „IKT az oktatásban” témában megszerzett ismereteit. A tanórai munka során online felületeket is használunk, a tanulók is használnak mobil eszközöket.

A diákok interaktív módon tapasztalhatják meg, illetve alakíthatják a tananyag elemeit, ami jelentősen hozzájárul a megértéshez és a tananyag elsajátításához. A diákok az órán kívüli időszakban is hozzáférnek az órai anyaghoz, annak kiegészítéseihez, ezekkel kapcsolatban önellenőrző és tanári ellenőrzés mellett végezhető feladatokat kapnak. A tananyaggal kapcsolatban órán kívül is kérdéseket tehetnek fel online módon.

A pedagógus, tanár a dolgozatokat, házi feladatokat elektronikus módon gyűjti be és a feladattípustól függően, elektronikusan értékeli is ki (ezzel értékes munkaidőt takarít meg, amit hasznosabb feladatokra fordíthat, pl. órára felkészülés, tananyagszerkesztés).

A pedagógusok, tanárok, adott esetben a diákok is közreműködnek a tananyag-fejlesztésben. Az idegen-nyelv oktatás kiszélesedik az idegen-nyelven oktatás területén az idegen nyelven is elérhető nagy mennyiségű tananyag és módszertani segédlet hatására.

Tankönyvek:

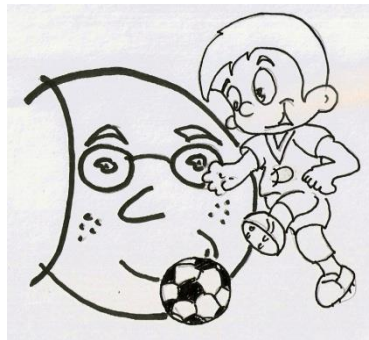
A tankönyvek, szöveggyűjtemények, szótárak, lexikonok jelentős része elektronikus formában is hozzáférhetővé válik, ami jelentős segítséget jelenthet a tartóstankönyv program számára, csökkenti az iskolatáskák súlyát, valamint a tankönyvek előállítás költségeit.

**AZ ISASZEGI DAMJANICH JÁNOS
ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁNAK**

7. számú melléklete

**ISASZEGI DAMJANICH JÁNOS
ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAM
MINDENNAPOS TESTNEVELÉS
SZAKANYAG**

KÉSZÍTETTE A NEVELŐTESTÜLET

2013

A Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. Évi CXCV. törvény 27. §, és a 20/2012 (VIII.31.) EMMI rendelet 141. § rendelkezik a minden napos testnevelésről.

2011. évi CXCV. törvény

27.§ (11) Az iskola a nappali rendszerű iskolai oktatásban azon osztályokban, ahol közismereti oktatás is folyik, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből legfeljebb heti két óra

a) a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezési formákkal, műveltségterületi oktatással,

b) iskolai sportkörben való sportolással,

c) versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanuló kérelme alapján a tanévre érvényes versenyengedélye és a sportszervezete által kiállított igazolás birtokában a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel váltható ki.

20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet

141. § (1) A mindennapos testnevelést azokon a napokon, amikor közismereti oktatás folyik, a (2) bekezdésben foglalt kivétellel testnevelésóra megtartásával kell biztosítani.

(2) Amennyiben heti legfeljebb két testnevelésórát az iskolai sportkörben vagy az iskolában működő diáksport-egyesületben történő sportolással biztosít az iskola, akkor az iskolai sportkör és az iskolában működő diáksport-egyesület e feladatának ellátása kapcsán tagdíjat, egyesületi tagdíjat nem szedhet.

Napjainkban felértékelődött a sportolás szerepe az egészséges életmód, a jobb életminőség kialakításában.

Az Isaszegi Damjanich János Általános Iskola mindennapos testnevelési programja a helyi lehetőségekből kiinduló, reális, fenntartható célkitűzés, mivel a program iskolánk minden tanulójának egész éven át lehetőséget ad a rendszeres mozgásra. A program figyelembe veszi a helyben felkínálható iskolán kívüli lehetőségeket is.

A mindennapos testnevelésben lehetőség van arra, hogy a tanuláshoz szükséges tulajdonságokat megerősítsük: legyen erős, kitartó, becsületes és szorgalmas, ne legyen fáradékony, bírja a tanulással járó idegi és fizikai terhelést.

Célunk

- Tanulóinkban felkelteni a rendszeres testmozgás, az egészséges életmód iránti igényt, elsajátíttatni az ehhez szükséges elméleti és gyakorlati tudnivalókat, ismereteket.
- Tudatosítani a tanulóknak a saját szervezetük felépítésének és működésének alapfokú tudnivalóit.
- A testnevelés, sport segítségével kialakítani a tanulóknak a mindennapi élethez szükséges alapvető tulajdonságokat, készségeket: akaraterő, szorgalom, kitartás, becsületesség, szabályok betartása, a társak tisztelete, segítése, a csapatmunka szerepe, az idegi és fizikai állóképesség, az egészséges önbizalom, a céltudatosság stb.

Egészségügyi és pedagógiai szempontok:

A fenti célok elérése érdekében a következő sajátos egészségügyi és pedagógiai szempontoknak kell érvényesülniük, megjelenniük a tanítási órákon, egyéb foglalkozásokon:

- Minden testnevelési órán és sportfoglalkozáson figyelünk a keringési és légző rendszer megfelelő terhelésére.
- Minden testnevelési órán, foglalkozáson van gimnasztika, valamint a helyes testtartást szolgáló gyakorlatsor, légző torna.
- A testnevelési tananyag egészében betartandóak a gerinc- és ízületvédelmi szabályok.
- Fontos feladat a tanulók fizikai és motorikus képességeinek mérése a Hungarofit teszt alapján. Minden tanévben kétszer, szeptember és május hónapban végezzük ezt el.
- Fontosnak tartjuk, hogy minden testnevelési óra, sportfoglalkozás örömet, sikerélményt jelentsen az eltérő adottságú tanulóknak is.
- Alapvető, hogy érvényesüljenek a sport személyiségfejlesztő hatásai.
- Fontos, hogy a foglalkozásokon szerepeljenek életmód-sportok, amelyeket egy életen át lehet folytatni.

Figyelünk arra, hogy a program népi játékokat is tartalmazzon, így a hagyományörzés is szerepet kap.

- A néptánc és a tánc, mint mozgás is szerepel programunkban.

Foglalkozások:

Az Isaszegi Damjanich János Általános Iskola mindennapos testnevelési programja, a mindennapi testedzést a következő foglalkozások által biztosítja iskolánk tanulói számára:

A heti 3 testnevelés órán túl az **alsó tagozatban** egy néptánc órát és egy olyan órát szervezünk, ahol *atlétikai képességek fejlesztése és labdás ügyességfejlesztés* folyik.

	1. óra	2. óra	3. óra	4. óra	5. óra
1. évfolyam	testnevelés	testnevelés	testnevelés	néptánc	labdás - atlétika ügyesség fejlesztés
2. évfolyam	testnevelés	testnevelés	testnevelés	néptánc	labdás - atlétika ügyesség fejlesztés
3. évfolyam	testnevelés	testnevelés	testnevelés	néptánc	labdás - atlétika ügyesség fejlesztés
4. évfolyam	testnevelés	testnevelés	testnevelés	néptánc	labdás - atlétika ügyesség fejlesztés
SNI alsó	testnevelés	testnevelés	testnevelés	néptánc	Mozgásfejlesztés
Középsúlyos csoport	Mozgásfejlesztés	Mozgásfejlesztés	Mozgásfejlesztés	Mozgásfejlesztés	Mozgásfejlesztés

A felső tagozat 5-6.évfolyamában, heti 2 órában, a kosárlabda és a röplabda sportág alapozása történik, félévenkénti váltásban a két párhuzamos osztály között

7. évfolyamban irányítottan választható a fent említett labdasport egyike, melyet a 8. évfolyamban is tovább folytatnak a testnevelési órákon keretében, szintén heti 2 órában.

5. évfolyam	testnevelés	testnevelés	testnevelés	2 óra labdajátékok
6. évfolyam	testnevelés	testnevelés	testnevelés	2 óra labdajátékok
7. évfolyam	testnevelés	testnevelés	testnevelés	2 óra labdajátékok
8. évfolyam	testnevelés	testnevelés	testnevelés	2 óra labdajátékok
SNI felső	testnevelés	testnevelés	testnevelés	2 óra labdajátékok

A 4. és 5. óra terhére bevezetett tevékenységek tananyagtartalma, tematikája a Helyi tantervben található. A tevékenységek éves tervezése, beépítése a tanrendbe, ellenőrzése és értékelése a testnevelés tantárgy esetében megszokott és elfogadott módon történik.

Iskolánknak jelenleg nincs az elvárásoknak megfelelő, igazolt versenyzője más sportegyesület keretében. Az iskola a tevékenység megszervezéséhez külső partnert, sportegyesületet nem kíván bevonni.

Tanórán kívüli szabadidős foglalkozások:

A kötelező testnevelés órákon felül a szabadidő hasznos eltöltésére különböző programokat szervezünk, pl. kerékpár túra, gyalogtúra, sport versenyek, szervezett úszóhét –„Dami-úszás”, családi sportnap. Lehetőség szerint a szülőket is igyekszünk bevonni a sport programjainkba.

Természetesen az iskola együttműködik a különböző városi sportegyesületekkel. hogy minél A mindennapos testnevelés a diák-sporttevékenységgel, a szabadidő és sportfoglalkozásokkal, a sportegyesületbeli edzésekkel és az öntevékeny testedzéssel együttesen alkot egységes rendszert az egészséges nemzedék felnevelése érdekében.

Versenyeztetés:

Iskolánk kiemelten fontosnak tartja a tanulók számára a versenyeken való részvételt. Tagja vagyunk a Diáksport Szövetségnek, melynek keretében egész évben folyamatosan szerveznek térségi, megyei és országos versenyeket. A versenyek nevezési díj mentesek, de az odajutást biztosítani kell. A mindennapos testnevelés megvalósításában tervezett sporttevékenységek a versenyeken való részvételt befolyásolni, motiválni fogják.

Könnyített és gyógytestnevelés:

Az 4-8. évfolyamon a testnevelés órák keretében oldjuk meg a könnyített testnevelési feladatokat. A gyógytestnevelés órákat pedig szakképzett gyógy testnevelő tartja a szakorvos által kiszűrt tanulóknak a szükséges időkeretben.

A mindennapos testnevelés ellátásának helyszínei:

A sportcsarnok, a játékdudvar, az iskolaudvar, Szoborhegy.

Lehetőség szerint figyelünk arra, hogy tanulóink minél többet tartózkodjanak a szabad levegőn.

A mindennapos testnevelés taneszközei:

A szükséges eszközök megegyeznek a testnevelés tanításához egyébként használt eszközökkel. A választható tevékenységeknek nincs eltérő eszközigénye.

**AZ ISASZEGI DAMJANICH JÁNOS
ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁNAK**

8. számú melléklete

**ISASZEGI DAMJANICH JÁNOS ÁLTALÁNOS
ISKOLA**
**NEM SZAKRENDSZERŰ OKTATÁS AZ 5. ÉS A 6.
ÉVFOLYAMON**

KÉSZÍTETTE A NEVELŐTESTÜLET

A nem szakrendszerű oktatás bevezetésének kiváltó okai:

Az utóbbi évtizedben több hazai és nemzetközi felmérés – főleg az olvasás-szövegértés és a problémamegoldás-matematika területén – alapvető hiányosságokat tárt fel. A vizsgálati adatok mind az olvasásmegértés, mind a problémamegoldás terén az alapozás pedagógiai fontosságára helyezik a hangsúlyt.

A nem szakrendszerű oktatás az 5-6. évfolyamon

A KT. módosítása a *nem szakrendszerű* oktatásra az 5-6. évfolyamokon felhasználható időkeretbe bevonta a kötelező tanórai foglalkozások mellé a nem kötelező tanórai foglalkozásokat is. Az 5. és 6. évfolyamon (az alapozó szakaszban) a rendelkezésre álló tanítási időkeret 25-50%-át *nem szakrendszerű* oktatás keretében, az iskolai alapozó funkciók hatékonyságának a növelésére lehet fordítani a kt.8.§ (3) alapján. A törvényhely arra ad lehetőséget, hogy az alapozó funkciók tanítása az alapozó szakaszban az 5-6. évfolyamokon a korábbinál több időben folyhasson, és esélyt adjon arra, hogy eredményesebb is legyen.

A kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozásokra rendelkezésre álló időkeret fennmaradó 75-50%-ában pedig a korábbi évek gyakorlatahoz képest csökkent időben kezdődhet el, illetve folytatódhat a tantárgyi (szakrendszerű) tanítás az 5. és a 6. évfolyamon.

Kiemelt fejlesztési irányok, célzott készség - képesség területek

Alapkészségek: *olvasáskészség, íráskészség, elemi számolási készség, elemi rendszerező képesség és elemi kombinatív képesség.*

- Az *olvasáskészség*, vagyis a szövegértő, élményszerző olvasás kritikus feltétele az optimálisan fejlett, optimális használhatóságú olvasáskészség (olvasástechnika). Amíg a betűző olvasáskészséget nem tudjuk gyakorlott olvasáskészséggé fejleszteni, addig az olvasásképesség, a szövegértés továbbra sem sajátítható el.
- Az *íráskészség* a kézírással működő írásbeli kifejezés, közlés kritikus feltétele, amely a tevékeny iskolai tanulás ma még nélkülözhetetlen eszköze, ezért célszerű lenne az iskolákban az 5., 6. évfolyamokon több gondot fordítani a kiírt íráskészség kifejlesztésére is.

- Az *elemi számolási készség* összefoglaló megnevezés alatt a számírás készségét, a mértékegység-váltás és a négy alapművelet 100-as számkörbeli készségeit értelmezzük. Belátható, hogy ezeknek az elemi készségeknek az optimális kiépülése és optimális gyakorlottsága nélkül bizonytalan alapokra épül a matematika tanítása, a kutatások pedig azt mutatják, hogy ebben az életkorban az elemi számolási készség fejlettsége szorosan összefügg az intelligencia fejlettségével. Vagyis ezeknek az elemi készségeknek az optimális szintű elsajátítása kulcsfontosságú feladat.
- Az *elemi rendszerező képesség*, (a Piaget-féle gondolkodási műveletrendszer írásbeli szintje) az elemi kombinatív képesség (annak elemi írásbeli szintje).

A helyi tanterveknek az 5-6. évfolyamos *nem szakrendszerű* oktatásszervezés okán történő átdolgozásokor kiemelt figyelmet kell fordítani az alábbiakra:

- az önálló tanulás, a jegyzetelési technikák tanítására 10-12 éves korban,
- az információszerzés-, és feldolgozás (forrásból tájékozódás, szelektálás, rendszerezés, felhasználás, új kontextusban alkalmazás) képességének fejlesztésére,
- a kommunikációs képességek (Pl: műfajok ismerete, értése, nyelvhelyessége, helyesírása, alkotása hétköznapi helyzetekben) erősítésére,
- a szociális kompetenciák fejlesztésére,
- a térbeli, időbeli, mennyiségi viszonyokban való pontosabb tájékozódásra,
- az 5. és 6. évfolyamokon kialakítandó tanulászervezés során a módszertani kultúra, azon belül a "tanítói" és a "tanári" módszerek aránya fontos kérdés, mely szakszerűen csak a helyi viszonyok ismeretében oldható meg. E tekintetben is fontos figyelembe venni az iskolai munkaközösségek véleményét.

A nem szakrendszerű oktatás megvalósítása iskolánkban

Az év eleji és év végi mérések alapján, kiemelten a 4. évfolyam mérési eredményei alapján tervezzük meg az osztály oktatási programját a „nem szakrendszerű oktatás”-ra vonatkozóan. Ha a mérési eredmények alapján indokolt, akkor az 5. és a 6. évfolyamon arra az osztályra

nézve bevezetjük a programot. Amennyiben az osztály mérési eredményei ezt nem indokolják, akkor az órák teljességében szakrendszerű oktatást kapnak a tanulók.

Helyi tanterv alkalmazásakor figyelembe vesszük a Köznevelésről szóló törvény előírásait, melyek a nem szakrendszerű oktatás alkalmazásának lehetőségéről szólnak. Ennek értelmében az iskola a következő alapelvek mentén kívánja érvényesíteni a törvényalkotó szándékát:

Az oktatásban megfigyelhető negatív változások, melyek a tanulók iskolai teljesítményére vonatkoznak, nálunk is megfigyelhetők. Ezért indokolt a nevelési-oktatási terv differenciálása egyes osztályok esetében a tanulók sajátosságai szerint, annak érdekében, hogy minél árnyaltabban, a gyermek képességeit, készségeit jobban fejlesztő módszerekkel, tanulásszervezéssel nyúlhassunk a probléma megoldáshoz.

Iskolánk a rendelkezésre álló órakeretet, mely a kötelező és nem kötelező tanítási időkeret 25-50% között mozoghat, tehát heti 7-14 óra lehet, a tanulók egyéni szükségletei szerint kívánja felhasználni.

Az órakeret felhasználásának alapja a 4. osztály második félévében lezajló méréssorozat, mely feltárja a gyermekek tanulási eredményességének/eredménytelenségének okait, megállapítja a „hiba” keletkezésének okát, forrását és vélhető idejét. A mérőeszköz összeállítása az érintett alsós és felsős tanárok felelőssége. Célszerű a mérőeszköz meghatározóan állandó elemeit olyan, évről évre változó elemekkel kiegészíteni, melyek rugalmasan és ésszerűen lekövetik adott osztály/csoport/gyermekek állapotát. A mérések eredményét az összeállítást és mérést is végző, érintett kollégák végzik. Az elemzőmunka eredményeképpen a tanulókat az ellátási szükségleteik szerinti csoportokba rendezik és megtervezik a szükséges fejlesztő tevékenységeket, melyekhez órákat rendelnek. Ebben a munkafolyamatban az iskola vezetése is részt vesz.

A fejlesztéshez felhasznált időkeret ésszerű elrendezése a cél elérése érdekében nagy körültekintést igényel. A fejlesztésben a megfelelően képzett, nem szakrendszerű tanításhoz legalább 120 órás tanfolyamot végzett tanárok és a tanítók egyaránt részt vesznek. A tevékenységhez rendelt órák lehetnek kifejezetten erre a célra tervezett fejlesztő órák, de lehetnek meghatározott tanítási órák is.

Az iskola a tanulók kompetenciáinak fejlesztése érdekében felhasználja a matematika és magyar tantárgyak órakeretének szükséges hányadát, a rajz és vizuális nevelés órakeretének, a testnevelés órakeretének max: 25%-át, az ének-zene órakeretének max: 10%-át. A

szükséges további időkeretet csoportbontásban, egyéni és kiscsoportos fejlesztésben bocsátja a tanulók rendelkezésére szükség esetén a százalékos időkeret terhére.

Míg a tanulók jelentős része felzárkóztató fejlesztésre szorul, addig kisebb százalékuk képes a tanulmányit szakrendszerű oktatásban folytatni, illetve igényli a tehetséggondozást. Ennek párhuzamos biztosítása szintén a program feladata.

A nem szakrendszerű oktatásban részt vevő tanulók mérése, a mérési eredmények beépítése a fejlesztő munkába, folyamatos. A csoportok kialakítása, és a fejlesztő foglalkozások tananyaga félévente igazodik a mérési eredményekkel alátámasztott folyamathoz.

A 6. évfolyam végén a két éves ciklust mérni, elemezni szükséges. Az eredmények alapján kell megtervezni a fejlesztésben részt vevő tanulók számára a nem szakrendszerű oktatásban való részvétel miatt kieső tananyagrészek pótlását. Így biztosítható a tanulók azonos esélye a középiskolai beiskolázások során.

A folyamatban szükség szerint az iskola gyógypedagógusai és a Nevelési Tanácsadó dolgozói is részt vesznek, részben tanácsadói, részben szakdolgozói tevékenységükkel.

A nem szakrendszerű oktatás évenkénti tervezése adott osztályra vonatkozó tanmenetben és fejlesztési tervben kerül kidolgozásra.

A nem szakrendszerű oktatás ellenőrzése és értékelése

Mint minden pedagógiai folyamatnak, úgy a fejlesztő munkának az ellenőrzése és értékelése is elhagyhatatlanul szükséges. Alapja a visszacsatolásnak. Az 5. és a 6. évfolyamon történő nem szakrendszerű oktatás megelőző és követő méréseken alapszik. A mérés előkészítése nagy körültekintést igényel, hiszen szakmai alapot ad a tervezett munkához.

A tanulók fejlődését a program során minden foglalkozáson ellenőrizni, mérni és értékelni szükséges. Így a program alkalmazása különösen sok adminisztrációt igényel a pedagógustól.

A tanuló és szülője tájékoztatása az iskola szokott rendjéhez igazodik. Azonban annyiban eltér az alapozó szakaszban egyébként használatos értékeléstől, hogy ezekben a folyamatokban célszerű élni a szöveges értékelés biztosította árnyaltsággal. Mindeközben meg kell találni a módját, hogy a gyermek motivációja a tevékenység során magas szinten legyen, hiszen csak így lehetséges az eredményes munka. A két éves ciklus során minden követő mérés elemző értékelésében részletesen elemezni kell egyes tanulók egyéni fejlődését, ki kell használni a jól követhető mutatók kínálta összehasonlítási lehetőségeket.

A nem szakrendszerű oktatásban nyújtott előmenetel értékelését határozottan el kell határolni a szakrendszerű oktatás értékelésétől. Az értékelés rögzítése az értékelési napló mellékletét képezi.

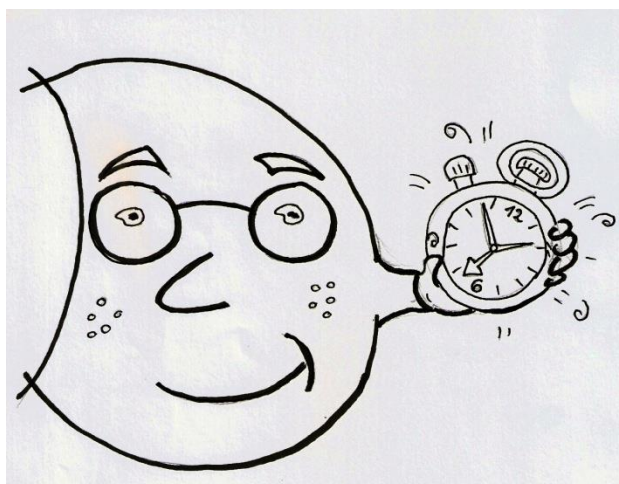
**AZ ISASZEGI DAMJANICH JÁNOS
ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁNAK**

9.számú melléklete

ISASZEGI DAMJANICH JÁNOS ÁLTALÁNOS ISKOLA

TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK EGYSÉGES MÉRÉSE SZAKANYAG

KÉSZÍTETTE A NEVELŐTESTÜLET

A Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény az országos mérések sorába emeli a Tanulók fizikai állapotának mérését.

A mérést a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 26. fejezete dolgozza ki.

A mérés ideje a Tanév rendje rendeletben meghatározott időszak.

Iskolánk kialakította a munkacsoportját a feladat elvégzésére, melynek tagjai a testnevelő tanárok és testnevelést tanítók.

A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek:

A megfelelő szintű fizikai erőnlét, edzettség elérése, majd megtartása nemcsak a sport, hanem az egészség, az általános jólét szempontjából is igen fontos tényező.

A fizikai aktivitás jellemzője, az

- az egészséges testsúly
- az állóképesség és az izomerő.

E képességek szintjének emelését az oktatásnak kell megoldania a megújított iskolai testneveléssel és sporttal. A jövőben az alapoknál –a 6-14 éveseknél – kell kezdenünk. A fizikai képességek folyamatos, fokozatos teljesítésére nagyobb gondot kell fordítanunk. Tudatosítani kell a tanulóknak a mozgásos tevékenységek, a testnevelés és a sport preventív értékeit. El kell érni – még a kevésbé jó biológiai és testi adottságokat öröklő gyermek esetében is -, hogy a sportolás iránti igényük, szeretetük olyan erős és szilárd legyen, hogy tanulmányaik befejezése után is a rendszeres sportolás állandó életmódelemük legyen.

Egészség-fizikai fittség-általános fizikai teherbíró-képesség

Az Egészségügyi Világszervezet /WHO/ megfogalmazása szerint: az egészség a jó testi, lelki és szociális közérzet állapota, amely nemcsak a betegség és más testi – lelki zavarok hiányát jelzi, hanem jogot is az egészségre, a lehető legteljesebb jó közérzetre.

A fitt egyén testi-lelki egészsége nehezebben sebezhető, szilárdabb. Így kapcsolódik az edzettség, a fizikai fittség az egészséghöz.

A mérés két részre osztható:

- rész: őszi mérés
- rész: tavaszi mérés

Az általános fizikai teherbíró képesség mérésének fő célja:

- az oktatás területén: a testnevelés az egészségmegőrző hatásának növelése, népszerűsítése, és tudatosítása – minőségellenőrzés / az általános fizikai teherbíró képesség egységes mérése, értékelése és minősítése / minőségbiztosítás /-minden fiatal differenciált terheléssel vagy felzárkóztató program biztosításával úgy jusson el a felnőtté válásig, hogy a fizikai fitness szint „MEGKÍVÁNTSÁG” – felső tagozat, vagy a „KELL” értéket elérje és megtartsa.
- A rendszeres testedzés egészségjavító szerepének tudatosítása: a sportági ismeretek népszerűsítése, készség szintjén gyakoroltatása.
- Az egészségügy területén: szoros együttműködés az iskolaorvossal és a védőnővel.

A mérés gyakorlati haszna:

- A fizikai állapot számszerű kifejezése
- A paraméterek felfedése lehetőséget ad a szakmai korrekcióra
- Szembesülés a pillanatnyi fizikai állapottal
- Felfedi a hiányosságokat, lehetővé teszi azok mielőbbi felszámolását
- Tükrözi a bekövetkezett változást
- Visszacsatolás a hibák kiküszöbölésére
- A teljesítmény elemzése
- Összehasonlítás más módszerrel
- A fittség vizsgálat során testedzésre mozgósít
- Már kisiskolás korúak körében kitűnnek az egyes képességek területén elért eredményükkel

Összefoglalva: az egyén az általános fizikai teherbíró-képessége mérése során választ kap arra, hogy fizikai terhelhetősége szempontjából jelenleg hol tart, hová kell fejleszteni magát, és hogyan tegye meg az első lépéseket.

A testnevelő által elvégzendő feladatok:

- egységes minőségellenőrzés: a tanév elején és a tanév végén meg kell mérni a fizikai állapot minősítéséhez szükséges teljesítményt, és a mért eredmények pontértékei alapján kell az értékelést és a minősítést elvégezni
- egységes minőségbiztosítás: fel kell tárni az esetleges hiányosságokat, és képesség szerinti differenciált terheléssel törekedni kell azok mielőbbi felszámolására
- tanárnak, tanulónak, szülőnek törekedni kell a KELL –SZINT megtartására
- folyamatos visszacsatolás: az edzés közös elemzése, a változás nyomon követése / a fizikai állapottal való szembesülés során a fiatalok önismeretének, tárgyilagos önértékelésének, akaratának és önbecsülésének fejlesztése/

A FIÁLM (fizikai állapot-felmérés) munkacsoport tagjai:

A csoport tagjai a mindenkor érintett testnevelő tanárok, tanítók, osztályfőnökök. A csoport vezetője a megválasztott testnevelés szakos kolléga.

A fizikai állapot országos felmérésében résztvevő osztályok:

Érintett korcsoport: 4-6-8. évfolyam minden osztálya, tanulója

A felmérés menete:

A munkacsoport a felmérést a segítő pedagógusok munkarendjéhez igazítva végzi el, a rendeletben kiadott meghatározott időszakban.

A felmérés eredményeit jegyzőkönyvben rögzíti, és azt kiértékelve tájékoztatja a tantestületet az eredményről, tesz eleget az országos mérésben rögzített tájékoztatási kötelezettségének.

Melléklet

Mini Hungarofit felmérés

Ez a felmérés 5 pontból áll. Mindegyik feladat elvégzése után pontokat kap a tanuló az eredményére, és az egész felmérés végén az össz-pontszámával egy értékelésben megtudhatja, hogy milyen a fizikai állapota.

1. **2000 m-t kell lefutni minél rövidebb idő alatt.** Egy Cooper-teszthez hasonlít, csak itt nem az idő van megadva, hanem a távolság. Viszont nem szabad figyelmen kívül hagyni azt a tényt, hogy ha túl gyorsan kezd el futni a felméréndő személy (vagy személyek), akkor nagyon hamar kifulladásra kerül, és nem tudja végig futni a távot, ami miatt az egész felmérés érvénytelen lesz; ezért erre a futás elején figyelmeztetni kell őket. A lényeg, hogy vegyenek fel egy kényelmes, nem túl gyors tempót, és azzal folyamatosan, megállás nélkül fussák végig a megadott (2 km-es) távot. Mindenki a lefutott idejének megfelelően kap pontszámot, természetesen figyelembe véve a kort és a nemet is (ez az összes teszt utáni pontozásra érvényes).

2. **A második felmérés a helyből távolugrás.** Itt nagyon fontos, hogy a kliens jól tudjon lendületet venni, és azt is tudatnunk kell vele, hogy azt a pontot számítjuk a távolság lemérésénél, amelyik a legközelebb van a kiindulási ponttól, ezért nem éri meg, ha leteszi a kezét, hogy azzal segítse a lábát minél messzebbre letenni. **Minden embernek 3 kísérlete van,** és ezekből csak a **legjobbát kell számításba venni.** A férfiaknál és a nőknél is van egy maximum távolság, amit ha megugrott, nem kaphat érte több pontot

3. **A harmadik felmérés a felülés.** Itt is van maximum, amit fölösleges túllépni. Nem időre megy, hanem arra, hogy folyamatosan **megállás nélkül mennyit bír megcsinálni** a felméréndő személy (személyek). Nagyon fontos, hogy nem szabad segíteni egymásnak, vagyis nem szabad megfogni a lábát. A karjának végig a tarkóján kell lennie, a térdét föl kell húznia, és a talpán kell támaszkodnia, és felüléskor meg kell érintenie a könyökével a térdét. Ha ez nem sikerül, akkor érvénytelen a felülés, és a felmérésnek is vége.

4. **A negyedik felmérés a hátizom gyakorlat (4 ütemben).** Mint ahogy az előzőeknél (és még az utolsónál is), itt is van egy elérhető maximum. Itt sem szabad segíteni a másinak azzal, hogy fogjuk a lábát, és itt is a folyamatosság a lényeg. Ha az illető megáll pihenni, vége

a felmérésnek. A kezét a tarkójára kell tennie, és minimum 10 cm-re föl kell emelni a földről a felső-testét; leereszkedéskor sem teheti le a fejét pihenni, végig a levegőben kell megtartania magát.

5. Az ötödik és egyben utolsó felmérés a **fekvőtámaszban karhajlítás, vagy fekvő nyomás**. A felmérés lényege, hogy hány szabályos, férfi fekvőtámaszt tudott megcsinálni a kliens. A térdét nem teheti le a földre, folyamatosan kell a karhajlítást-nyújtást elvégeznie, és nem mozgathatja csak a kezét.

A pontozás:

1. 2000 m: pontozás a Mérey féle táblázat szerint
2. Helyből távolugrás: 3 cm =1 pont
3. Mellsőfekvőtámaszban karhajlítás- és nyújtás: nők 1db, férfiak 2 db =1 pont
4. Hason-fekvésből felülés.: 4 db=1 pont
5. Hanyatt-fekvésből törzsem.: 5 db=1 pont

A 2000 m-es tesztnél a maximális pont, ami adható: 77. A maradék négy esetében ez a pontszám 63, ami $21+(3 \times 14)$. Ezek a pontszámok 7-25 éves korig érvényesek. Az életkor változásával a pontozás is változik.

Miután az összes felmérés elkészült, és mindegyikre megkapták a pontjaikat, azokat összeadva csoportokba sorolhatjuk őket. 7 ilyen csoport létezik.

Igen gyenge

0-20.5 pont

Gyenge fizikai állapota miatt gyakran rossz a közérzete. A mindennapi tevékenységétől rendszeresen fáradtnak, kimerültnek érzi magát. Munkavégzése közben nehezen tud tartósan odafigyelni, koncentrálni. Hajlamos a gyakori megbetegedésre. Immunrendszerét a kisebb fertőzések, könnyebb megbetegedések leküzdése is már igen gyakran komoly, hosszantartó feladat elé állítják.

Gyenge

21-40.5 pont

A mindennapi tevékenységétől, fizikai-szellemi munkavégzésétől még estére általában elfárad. Igen gyakori, hogy nem tudja kipihenni magát egyik napról a másikra. Sok esetben már reggel is fájnak, levertnek, kimerültnek, rosszkedvűnek érzi magát.

Kifogásolható

41-60.5 pont

A rendszeres mindennapi tevékenységétől, estére ugyan még elfárad, de reggel általában kipihenten ébred. A megszokottnál több fizikai-szellemi munka, azonban még erősen igénybe veszi. Ha tartósan (több nap, hét) többletmunkát vállal, csak nagy erőfeszítés mellett tudja megfelelő hatékonysággal végezni.

Közepes

61-80.5 pont

A közepes szint elérése azt jelzi, hogy az egészség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességek területén elérte azt a szintet, amely (az eddigi tapasztalataink szerint) a legtöbb foglalkozási ágban már elegendő ahhoz, hogy mindennapi tevékenységét, esetenként az időszakos túlmunkát maradéktalanul elvégezhesse. Ahhoz azonban, hogy az egészséges létezése kiegyensúlyozott maradjon, ("legalább" az eddig megszokott időtartam és intenzitás mellett) a továbbiakban is törekednie kell arra, hogy a rendszeres testedzés életvitele szerves része maradjon. Ha az időszakos többlet-munka, vagy egyéb okok miatt a közérzetében tartós romlást érez, ajánlatos megnézni, (egy újabb fittség méréssel) hogy összefüggésben hozható-e a fizikai állapotában bekövetkezett esetleges romlással? Vannak olyan egyének, akiknek rendszeres testedzés nélkül is sikerül ezt a szintet elérni és megtartani, mert kiváló testi, biológiai, fiziológiai adottságokat örököltek, szívós, egészséges, hosszú életű szülők, nagyszülők) és egészségi állapotukat nem rombolják egy vagy több káros szenvedéllyel. Ezt a szintet heti 2-3 óra, az életkornak megfelelő optimális idejű és intenzitású testedzéssel szinte bárki elérheti. Mindenki célja és saját érdeke kell legyen, ezen szint elérése és folyamatos megtartása.

Jó

81-100.5 pont

Ezt a szintet általában azok érik el, akik több éven át, valamilyen sportágban - alacsonyabb szintű szakosztályban, amatőr szinten versenyeznek, és heti két-három alkalommal rendszeresen edzenek. Ha valaki már gyermekkorában eldönti, hogy élsportoló szeretne lenni, legjobb, ha szakember irányításával, az életkori sajátosságok figyelembe vételével ,

minél fiatalabb életkorban hozzákezd az általános fizikai teherbíró-képességének az adott sportághoz "szükséges", vagy " kell" értékig fejlesztéséhez.

Kiváló

101-120.5 pont

A kiváló szint eléréséhez, heti négy-öt edzés csak akkor elegendő, ha örökletes tényezőként kiváló testi, biológiai, fiziológiai adottságok is jelen vannak.

Extra

121-140 pont

Aki ezt szintet eléri, az fizikailag kiválóan terhelhető. Ez a szint szinte valamennyi élsportolónak elegendő ahhoz, hogy a kiválasztott sportágra jellemző speciális kondicionális képességeket a "kell értéknek" megfelelő szinten lehessen tartani.

**AZ ISASZEGI DAMJANICH JÁNOS
ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁNAK**

10. számú melléklete

ISASZEGI DAMJANICH JÁNOS

ÁLTALÁNOS ISKOLA

Három hetet meghaladó projekt:

„Az energiára fordított ENERGIA megtérül”

Készítette a nevelőtestület 2010.

I. Projekttervezés

A célok meghatározása:

Fejlesztési cél, fejlesztendő kompetenciák:

- Az emberi tevékenység természetére gyakorolt hatásának ismerete.
- Szándék és képesség a fenntartható fejlődés érdekében lokálisan és globális vonatkozásban való cselekvésre.
- A technológiák előnyeinek, korlátainak és társadalmi kockázatának ismerete.
- Etikai kérdések iránti érdeklődés felkeltése.
- Korábbi tanulási és élettapasztalat felhasználása.
- A helyi és tágabb környezetet érintő problémák megoldása iránti szolidaritás és érdeklődés felkeltése.
- Kreativitás, ismeretek bővítése, önálló és csoportos ismeretszerzés képességének fejlesztése.
- Anyanyelvi kompetencia fejlesztése. Szociális kompetenciák – együttműködés, felelősség, tolerancia, közösség – fejlesztése.
- Digitális kompetencia fejlesztése. Sikerélményhez juttatás.

A diákokban tudatosítani kell, hogy az éghajlatváltozás legfőbb okozója energiatermelésünk és energiafelhasználásunk jelenlegi módja. A cél, hogy a tanulók megismerjék, hogyan tudnak változtatni szokásaikon, és takarékosabban, illetve környezetbarátabb módon felhasználni a z energiát.

Nevelési feladat:

A hatékony környezeti nevelés érdekében mindegyik tantárgyban a természettudományi és társadalomtudományi tantárgyakban egyaránt nagy hangsúlyt fektetünk a környezeti nevelési lehetőségek kihasználására. A valóságból kiinduló példákkal, a logikus gondolkodást, az analízis, szintetizáló és lényegkiemelő képességeket fejlesztő feladatokkal készítjük fel a tanulóinkat a környezeti problémák értelmezésére és megoldására.

Az „Energia” projekttel is szeretnénk hozzájárulni ahhoz, hogy az iskolánkból kikerülő diákok környezettudatosan éljenek, cselekvő, felelősségteljes magatartással járuljanak hozzá szűkebb hazánk, Isaszeg és tágabb otthonunk a Föld élhetőségének megőrzéséhez.

A téma **feldolgozásának módját** Eötvös József szavai fejezik ki találóan:

„Félig sem olyan fontos az, mit tanítunk gyermekeinknek, mint az, hogy tanítjuk. Amit az iskolában tanítunk, annak legnagyobb részét elfelejtjük, de a hatás, amelyet egy jó oktatási rendszer szellemi tehetségeinkre gyakorol, megmarad.”

II. A projekt hatásának, eredményeinek meghatározása

Mi volt sikeres, eredményes?
A projekt lehetőséget biztosított a tantárgyi keretből való kilépésre, az adott téma komplexebb, valósághoz közelebbi feldolgozására. A tanulók számára tudást és élményt nyújtott egyszerre.
A tanulók képességei, kompetenciái sokoldalúan fejlődtek a projekt által: volt lehetősége az önálló búvárkodásra, volt lehetőség a szereplésre, volt lehetőség a kreativitás, az esztétikai érzék fejlesztésére.
Az osztályközösséget, az összetartozás érzését erősítette a projekt végrehajtása. Megtanított arra, hogy figyeljünk egymásra, a legtöbbet hozzuk ki mindenkiből, olyan rejtett képességek jelennek meg, amelyek nem is tudatosultak bennünk.
A projekt feldolgozását sikeresnek ítéljük meg, jól tudunk együttműködni az előkészítés és lebonyolítás során.
Az egész iskola működésére kihatott a projekt megvalósulása: a produktumokat, felhívásokat a közös helyiségekben helyeztük el, a szelektív hulladékgyűjtés az egész iskolára vonatkozik, az elkészített riportokat a többi osztályok is megnézik.

A projekt keretében riportok készültek az iskolánk igazgatójával, városunk polgármesterével, a városi vízmű vezetőjével. Ezt a helyi kábel TV leközi, láthatja a térség minden lakója.

A projekt” utóélete”: önképzőkör alakult felsős diákokból, ahol játékos formában foglalkoznak az energia témával a tanulók. Csoportokat alkotva diák vezetőjük által készített keresztrejtvényeket, feladatokat oldanak meg, beszélgetnek, elmélyítik a már megszerzett, a témához tartozó ismereteket.

III. A projekt humánerőforrás terve:

- A programban minden pedagógus részt vesz.
- A csoportjában vállalt és végzett feladataért teljes felelősséggel bír.
- Ismerve egymás képességeit, attitűdjeit – mindenki olyan feladatot vállalt, ahol
 - motivált /tehát a tanulókat is tudja motiválni /
 - a hagyományos feladatokon túl lépve, tud újat alkotni

IV. A projekt megvalósítása, dokumentálás

1. Cikket jelentetünk meg a város újságában.
2. Értékelés készül az iskola honlapján.
3. A helyi TV összefoglalót sugároz.
4. A falíújságon cikkeket, képeket helyezünk el.
5. A produktumokból kiállítást rendezünk.
6. DVD felvétel készül.

**AZ ISASZEGI DAMJANICH JÁNOS
ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁNAK**

11. számú melléklete

**ISASZEGI DAMJANICH JÁNOS ÁLTALÁNOS
ISKOLA**
Témahét
„TANULÁS TANULÁSA”

Készítette a Nevelőtestület

A program rövid összefoglalása

A témahét egy választott világnap köré szerveződik. Megvalósításának ideje a világnaphoz kapcsolódó hét. Az iskola összes tanulója részt vesz a témahét szervezett programjain. Változatos és sokszínű módszer segítségével dolgozzuk fel a választott témakört. Délutáni programként kapcsolódó filmeket tekintenek meg tanulóink. A gyerekek a kiadott feladatokon kívül sok más egyéb, a témához kapcsolódó anyagot gyűjtenek, melyeket a tanórákat követő órákban a plakátok mellé kiállítunk.

Témahét tervezete

A témahét lényege, hogy a hét minden tanítási óráján a kiválasztott téma kerül feldolgozásra, az adott tantárgy keretein belül. Ezért a magyarázatok, a feladatok, a tevékenységek az állatokról szóltak.

Célok:

Témahét célja

- A Jeles napok, ünnepek témakörének: "Világnap" megünneplése,
- Érintett téma megismerése, megismertetése,
- Fenntarthatóság szemléletére nevelés
- A közvetlen és tágabb környezethez való viszonyulás fejlesztése,

A program feladatai:

- Tevékenykedtető, élményszerű, játékos, tapasztalatszerző (látás, hallás, tapintás, mozgásutánpótlás...) kooperatív munkával
- Közösségi érzés mélyítése az együtt végzett munkák során.
- Cselekvés útján történő tapasztalatszerzés
- Az irodalmi, nyelvi, informatikai, vizuális, környezetismeret tevékenységek segítsék elő a természeti környezethez való viszonyulás iránti érdeklődés felkeltését.

- A meglévő ismeretek bővítése, felhasználása, környezettudatuk fejlesztése.
- Fejlődjön környezettudatos magatartásuk
- Rendszerezék a témában meglévő tudásukat
- Anyaggyűjtéshez szükséges technikai eszközök helyes használata
- Önálló anyaggyűjtés, tájékozódás, rendszerezés
- A tanulók életkoruknak megfelelő szinten-, tanórán és tanórán kívül-foglalkozzanak a témával
- A HH, HHH valamint SNI tanulók aktív és hatékony bevonása
- Az önállóan végzett munka öröme, a munkák során az egymásra figyelés erősödése

A kompetenciafejlesztés fókuszai:

- Személyes kompetencia: tevékenységi vágy, kíváncsiság, önismeret, befogadási készség, beleélési képesség, igényesség, finommotorikai készség.
- Kognitív kompetencia: megfigyelő, tudásszerző, rendszerező, gondolkodási képesség, kommunikációs és tanulási képesség, memóriafejlesztés, reprodukáló képesség.
- Szociális kompetencia: együttműködés, kooperatív készség, felelősségvállalás, empátia, véleményalkotás, véleménynyilvánítás, kommunikatív képesség, tolerancia.

Fejlesztendő tanulói képességek:

1. Kommunikációs képesség, kooperációs technikák megismerése, alkalmazása
2. Kulturált, igényes beszéd kialakítása
3. Információszerző- és feldolgozó képesség
4. Szövegalkotási képesség

Munkaformák:

1. kooperatív csoportmunka
2. páros munka

3. frontális munka

4. egyéni munka

4. Érintett műveltségi területek: (Felhasznált tanórák)

1. magyar nyelv és irodalom
2. matematika
3. technika
4. rajz és vizuális kultúra
5. környezetismeret
6. angol
7. informatika
8. osztályfőnöki

A témahét várható eredményei

- A tanulók korszerű ismeretekkel rendelkezzenek a vad és vadonélő állatokról, ill. a befogott állatok helyes tartásáról és gondozásáról.
- Új ismeretszerzési és tanulási módszerek megismerése.
- A vad és vadonélő állatok védelmére nevelés nem csak az iskolában, hanem otthon is.
- Anyaggyűjtéshez szükséges technikai eszközök helyes használata.
- Önálló anyaggyűjtés, tájékozódás, rendszerezés.
- A tanulók legyenek képesek az új ismereteket a már meglévő ismereteikhez kapcsolni.
- Legyenek képesek az új, megszerzett ismereteket a társaikkal megosztani.
- Legyenek képesek egymást meghallgatni, egymásra figyelni.
- A tanulók életkoruknak megfelelő szinten - tanórán és tanórán kívül - foglalkoznak a vad és vadonélő állatok védelmével és gondozásával kapcsolatos legfontosabb ismeretekkel.
- Együttműködési képesség fejlesztése.
- Az önállóan végzett munka öröme, a munkák során az egymásra figyelés erősödése.

- A projektmódszer alkalmazásakor hierarchikus munkamegosztás helyett, a kooperativitás, az együttműködés kerül előtérbe.
- Mindenki saját élményei, képességei, tapasztalata alapján járul hozzá a csoport eredményességéhez, így a diákok bekapcsolódhatnak a célorientált mozzanatokba, és személyiségfejlődésük adott szakaszában meglévő ambícióik, tehetségük függvényében találják meg és végzik a projektfeladatokat.
- Minden tanuló az egész részeként cselekedve, csoportjának hasznos tagjává válik, és saját képességeinek kibontakoztatásával a társadalom keretein belül zajló életére is felkészülhet.
- A társadalom és az egyén nem különválasztott, a társadalom az egyének organikus egysége, ha tehát a tanulók osztoznak a közösségi és társadalmi tudatosság formálásában egy adott tanulási folyamat megvalósításakor, az életre való felkészülésük is hatékonyabban valósulhat meg.